

ÅS KOMMUNE

MØTEINNKALLING

Formannskapet har møte i Moer sykehjem, 2. etasje, møterom 1-2

24.11.2010 kl. 16.30

Møtet er åpent for publikum i alle saker med mindre saken er unntatt offentlighet eller møtet lukkes i henhold til lov. Saksdokumentene ligger til offentlig gjennomsyn på rådmannskontoret. Innkallinger og protokoller legges til gjennomsyn på servicetorget og bibliotekene, og publiseres på www.as.kommune.no.

Saksliste:

- **INFORMASJON FRA RÅDMANNEN**

F-sak 71/10	10/3294		Side 3
HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN 2011 - 2014			
F-sak 72/10	10/3089		Side 14
FORLENGELSE AV LEIEFORHOLD - BREIVOLL			
F-sak 73/10	10/1680		Side 19
ENDRING AV REGLER FOR SKOLESKYSS			
F-sak 74/10	10/3290		Side 35
NY RENOVASJONSLØSNING OG NY RENOVASJONSFORSKRIFT FOR FOLLO			
F-sak 75/10	10/3176		Side 60
OPPTAK AV NESODDEN KOMMUNE I FOLLO DISTRIKTSREVISJON			
F-sak 76/10	07/2696		Side 64
UTVIDELSE AV UTVALG VED BORGARTING LAGMANNSRETT 2008-2012 - VALG AV YTTERLIGERE 8 KVINNER OG 8 MENN			
F-sak 77/10	07/2699		Side 74
UTVIDELSE AV MEDDOMMERUTVALG 2008-2012 VED FOLLO TINGRETT - VALG AV YTTERLIGERE 15 KVINNER OG 15 MENN			
F-sak 78/10	97/3701	Saken behandles for lukkede dører, jf. kommuneloven § 31 nr. 3. Unntatt offentlighet, jf. Offl. § 23	
ÅRLIG LØNSVURDERING AV RÅDMANNEN			
F-sak 79/10	10/2956	Tilleggssak	Side 86
ÅS KOMMUNES TILSLUTNING TIL VANNOMRÅDET MORSA			
F-sak 80/10	10/1676	Tilleggssak	Side 102
UTSATT SALG AV DYSTER-ELDOR			

Ås, 15./22.11.2010	Eventuelt forfall eller inhabilitet meldes til Vibeke Berggård, tlf. 64 96 20 04 eller e-post: politisk.sekretariat@as.kommune.no (Det sendes personlig svar på at slik e-post er mottatt, dersom svar ikke mottas innen rimelig tid før møtet må telefonbeskjed gis.)
Johan Alnes Ordfører	Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

REFERATSAKER TIL FORMANNSKAPET 24.11.2010

Protokoller:

1. Nordre Follo Renseanlegg 25.10.2010 – representantskapsmøte nr. 2/10
2. Hovedutvalg for teknikk og miljø 11.11.2010
3. Administrasjonsutvalget 11.11.2010
4. Hovedutvalg for oppvekst og kultur 10.11.2010
5. Hovedutvalg for helse og sosial 10.11.2010
6. Kommunalt råd for funksjonshemmede 09.11.2010
7. Ås Eldreråd 09.11.2010

Innkallinger:

8. Kommunestyret 24.11.2010
9. Nordre Follo Renseanlegg 18.11.2010 – styremøte nr. 3/2010

F-sak 71/10

HANDLINGSPROGRAM MED ØKONOMIPLAN 2011 - 2014

Saksbehandler: Per Kierulf	Arkivnr: 145	Saknr.: 10/3294
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Ås Eldreråd	9/10	09.11.2010
Kommunalt råd for funksjonshemmede	6/10	09.11.2010
Formannskapet	66/10	10.11.2010
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	23/10	10.11.2010
Hovedutvalg for helse og sosial	16/10	10.11.2010
Administrasjonsutvalget	25/10	11.11.2010
Hovedutvalg for teknikk og miljø	77/10	11.11.2010
Arbeidsmiljøutvalget	10/10	16.11.2010
Formannskapet	71/10	24.11.2010
Kommunestyret	/	15.12.2010

Rådmannens innstilling 03.11.2010:

1. Forslag til handlingsprogram med økonomiplan 2011-2014 vedtas.
2. Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2011 vedtas.
  - a) Skattesatsene for 2011 fastsettes lik høyeste sats i henhold til Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2011.
  - b) Forslag om nye stillinger og omgjøringer av stillinger vedtas, jf. vedlegg 10.
  - c) Forslag til kommunale avgifter vedtas som Ås kommunes avgifter og gebyrer for 2011, jf. vedlegg 11.
  - d) Opptak av ordinært lån på kr. 64.131.000 kr vedtas (serielån med avdragstid 30 år). Rådmannen gis fullmakt til å benytte mellomfinansiering i form av trekkfasilitet på inntil kr. 15.000.000.
  - e) Det skrives ut eiendomsskatt på verk og bruk i Ås kommune med 7 promille av takstverdien.

UTVALGENES BEHANDLINGER: (m. forbehold om godkjente protokoller)

Formannskapets behandling 10.11.2010:

Frist for spørsmål til rådmannen er 15.11.2010. Spørsmålene sendes skriftlig og samlet fra hvert parti til kierulf@as.kommune.no.

Johan Alnes (A) inviterte alle partier som har ønske om å stå bak et felles budsjettforslag, til møte tirsdag 23.11.2010 kl. 18.30 på rådhuset.

Votering: Det ble ikke votert.

Formannskapetets vedtak 10.11.2010:

Formannskapetets behandling fortsetter på neste møte.

Administrasjonsutvalgets behandling 11.11.2010:

Administrasjonsutvalget drøftet aktuelle elementer i dokumentet.

Håvard Steinsholt (SV) fremmet følgende forslag som følger saken:
Administrasjonsutvalget forutsetter at nedskjæringene gjennomføres uten oppsigelser.

Votering: Det ble ikke votert.

Administrasjonsutvalgets vedtak 11.11.2010:

Politikerne bes ta med fremførte signaler i den videre politiske behandlingen.

Hovedutvalg for teknikk og miljøes behandling 11.11.2010:

Hovedutvalg for teknikk og miljø drøftet aktuelle elementer i dokumentet.

Votering: Det ble ikke votert.

Hovedutvalg for teknikk og miljøes vedtak/uttalelse 11.11.2010:

Handlingsprogram med økonomiplan 2011-2014 tas til orientering.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs behandling 10.11.2010:

Votering: Handlingsprogrammet ble enstemmig tatt til orientering.

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs vedtak/uttalelse 10.11.2010:

Handlingsprogrammet ble tatt til orientering.

Hovedutvalg for helse og sosials behandling 10.11.2010:

Hovedutvalget drøftet aktuelle elementer i dokumentet.

Votering: Rådmannens innstilling ble enstemmig tiltrådt.

Hovedutvalg for helse og sosials vedtak 10.11.2010:

Rådmannens innstilling ble enstemmig tatt til orientering.

Kommunalt råd for funksjonshemmedes behandling 09.11.2010:

Rådet fremmet følgende fellesforslag: Tilsvarer rådets uttalelse.

Votering: Fellesforslaget ble enstemmig vedtatt.

Kommunalt råd for funksjonshemmedes uttalelse 09.11.2010:

Kommunalt råd for funksjonshemmede ser positivt på de tiltakene i handlingsprogrammet som tilgodeser våre brukergrupper. Når vi ser på de reduserte tilbudene for våre brukergrupper, ser vi med bekymring på dette.

Kommunalt råd for funksjonshemmede mener det er påkrevet at universell utforming prioriteres på alle områder i samfunnet.

Rådet minner om universell utforming særlig av Ås sentrum. Det er viktig at Ås kommune også følger opp dette overfor private utbyggere. Generelt bør det passes på at brosteinsbelegning ikke benyttes unødige som særlig forverrer fremkommeligheten for rullestolbrukere/rullatorer.

Reduseringen av vedlikehold av veier, parker og plasser vil medføre et redusert tilbud for våre brukergrupper.

Det er nødvendig at Brekkeveien mellom Moer og Ås sentrum utbedres for myke trafikanter. I dag er det et problem at veien benyttes som vanligste ferdselsvei mellom Moer og sentrum, da veien verken har gangvei eller er utstyrt med gateløp. Dette har ført til farlige trafikksituasjoner og særlig utsatt her er de funksjonshemmede.

Funksjonshemmedes råd mener det bør opparbeides gangvei fra Moer til Ås sentrum med god belysning og hvilesteder med benker.

Bokollektiv for skjermet enhet bør ikke utsettes, med mindre det finnes gode nok andre alternativer.

Ås Eldreråds behandling 09.11.2010:

Rådet har lest rådmannens innstilling og vil fremme følgende uttalelse.

Votering: Forslaget til uttalelse ble enstemmig vedtatt.

Ås Eldreråds uttalelse 09.11.2010:

På side 55 i Handlingsprogrammet står, sitat:

”Eldresentrene er en arena for eldre og uføretrygdede. Sentrene fokuserer på egeninnsats og forebygging av ensomhet, passivitet og ernæring. Sentrene tilbyr sosiale og kulturelle aktiviteter og tiltak rettet mot den fysiske helsen. Det gis også mulighet til ulike gruppeaktiviteter. Det er en utfordring at eldresenterets lokaler i Ås er for små i forhold til antall deltakere/medlemmer, og det fordrer mulighet for å ta imot flere/nye brukere. Det fører igjen til at tilbudet ikke er for alle.”

I Ås er det 477 personer over 80 år. Av de registrerte brukerne i Ås eldresenter er ca. 170 over 80 år. Regner vi med de som fyller 80 år i 2011 blir det over 200. Det vil være et stort tilbakeskritt å overlate til brukerne å ha det store ansvaret som det er å drive uten daglig leder. Sammen med brukere av eldresenteret i Nordby så er ca. halvparten av de eldste eldre brukerne av de 2 eldresentrene.

Eldrerådet mener det ikke er samsvar mellom Alternativ innsparingsliste og handlingsplan. Dette gjelder både lønnsmidler til eldresenteret i sentrum og tilskuddet til Nordby eldresenter. For å følge Handlingsplanen må reduksjoner i Alternativ innsparingsliste for eldresentrene frafalles.

Ås Eldreråd er bekymret for at det nå planlegges å gjøre om 8 rom på Moer sykehjem til dobbeltrom. Ingen burde komme i den situasjon å måtte dele rom med et annet menneske når man kanskje har vært vant til å være alene i mange år. Vi ber om at det nøye vurderes, også med tanke på de retningslinjer som var lagt ved byggingen.

Eldre er en stor lånegruppe ved bibliotekene. Lydbøkene er viktig for eldre og svaksynte og bibliotekene må ha mulighet til å ha et godt tilbud til alle aldre. Eldrerådet ber om at bemanning og støtte til innkjøp opprettholdes.

Arbeidsmiljøutvalgets behandling 16.11.2010:

Presenteres i møtet.

RÅDMANNENS INNSTILLING 03.11.2010

Se øverst i dokumentet.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret.

Behandlingsrekkefølge:

Muntlig presentasjon i formannskapet 27.10.10

Formannskapet 1. gang 10.11.10

Hovedutvalg for oppvekst og kultur 10.11.10

Hovedutvalg for helse og sosial 10.11.10

Hovedutvalg for teknikk og miljø 11.11.10

For behandling av de deler av saken som er aktuelle for utvalget:

- Arbeidsmiljøutvalget 16.11.10
- Ås Eldreråd 9.11.10
- Kommunalt råd for funksjonshemmede 9.11.10

Administrasjonsutvalget 11.11.10
Formannskapet 2. gang 24.11.10 – formannskapets innstilling til kommunestyret
Kommunestyret 15.12.09

Vedlegg som følger saken trykt:

Handlingsprogram med økonomiplan for 2011-2014 (Separat trykk)
Alternativ innsparingsliste

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

Etatenes detaljerte driftsbudsjett 2011

Utskrift av saken sendes til:

Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Ledergruppen
FIKS
Revisjonen

SAKSUTREDNING

Fakta i saken

Bakgrunn

Handlingsprogram med økonomiplan 2011–2014 bygger på de forutsetninger som er lagt til grunn i statsbudsjettet, samt de lokale forutsetninger som følger av gjeldende handlingsprogram og kommuneplan, befolkningsutviklingen og politiske vedtak for øvrig.

Dokumentene bygger på den prosessen som startet med økonomikonferansen med formannskapet og hovedutvalgene i mai, som fortsatte i hovedutvalgene med en diskusjon om prioriteringer innenfor de respektive ansvarsområdene i mai og august og som ble avsluttet med informasjon fra rådmannen om status i arbeidet med budsjett og økonomiplan i formannskapet i oktober.

Sak i formannskapet 16.06.10 om arbeidet med handlingsprogram og økonomiplan, samt foreløpige økonomiske rammer har vært et viktig grunnlag i arbeidet.
Formannskapets vedtak 16.06.2010:

- 1. Arbeidet med plan- og budsjettprosessen gjennomføres som beskrevet i saksutredningen.*
- 2. De foreløpige økonomiske rammene for 2011 – 2014 reduseres med følgende beløp i 1000 kr:*

<i>Sentraladministrasjonen :</i>	<i>1.690</i>
<i>Oppvekst og kultur:</i>	<i>5.446</i>
<i>Helse- og sosial:</i>	<i>6.379</i>
<i>Teknikk og miljø:</i>	<i>1.485</i>

Fra kommuneplan til program for handling

Kommuneplanen er kommunestyrets overordnede styringsdokument og beskriver virksomhetenes langsiktige mål. Handlingsprogrammet med økonomiplan beskriver hvordan disse målene tenkes realisert innenfor 4-års perspektivet. Ås kommune er en stor og sammensatt virksomhet med mer enn 950 årsverk og et driftsbudsjett på over 825 mill.kr. Kommunen skal utøve roller både som forvalter av statlig lovverk, leverandør av tjenester til innbyggerne samt være pådriver i utvikling av lokalsamfunnet. Handlingsprogrammet skal vise hvordan kommuneplanens visjon og mål skal konkretiseres, prioriteres og realiseres i et 4-årsperspektiv. For å lykkes med dette er det viktig å ha politisk fokus på de vesentligste utfordringene. Kommunestyret har definert fire områder som skal ha prioritert oppmerksomhet:

- kommunen som samfunn
- kommunen som tjenesteleverandør
- kommunens økonomi
- kommunens medarbeidere

Kommunens virksomhet måles og styres ut fra et perspektiv som balanserer oppmerksomheten mellom økonomi, kvalitet på tjenestene og medarbeidere som utfører oppgavene. Dette betyr at for å lykkes med å nå kommunens mål må vi ha

- effektiv ressursbruk
- riktig kvalitet på tjenestene
- kompetente og friske medarbeidere

Kommunens evne til å utøve en aktiv rolle som samfunnsbygger er betinget av at man lykkes på disse tre områdene. Ved å tydeliggjøre oppnådde resultater og sikre oppfølging av disse skal kommunen fokusere på de reelle utfordringene til beste for Ås kommunes innbyggere.

Hovedambisjoner i planperioden

Det er helt nødvendig at den økonomiske virkeligheten legger premissene for mål og tiltak i handlingsprogrammet. Med utgangspunkt i kommuneplan 2007 – 2019 og gjeldende handlingsprogram er følgende innsatsområder prioritert innenfor de ulike tjenesteområdene:

Oppvekst og kultur

Barnehager og skoler

- Få en større helhet mellom tilbudene som gis i barnehager og skole
- Iverksette et langsiktig og systematisk endringsarbeid relatert til spesialundervisning og sammenhengen mellom spesialundervisning og vanlig undervisning.

Fritidstilbud, kulturskole og bibliotek

- Fortsette det langsiktige og systematiske endringsarbeidet som er igangsatt knyttet til fritidstilbud til ungdom.
- Fortsette Kulturskolens arbeid med både et bredde- og dybdetilbud
- Fortsette satsingen på barn og unge på biblioteket

Voksenopplæring og kulturhus

- Få flere med behov til å benytte seg av tilbudene som voksenopplæringen gir.
- Følge opp politiske vedtak knyttet til kulturhuset

Helse og sosial

- Følge opp overgangen fra Oslo Universitetssykehus (OUS) til Akershus Universitetssykehus (AHUS) for hele befolkningen i Ås kommune.

Pleie og omsorg

- Følge opp temaplan for helse og omsorg 2009-2015
- Videreføre arbeidet med "Samhandlingsreformen" (St. melding nr 47) i Ås og Follo, og det kortsiktige - og langsiktige arbeidet i forhold til den demografiske utviklingen i befolkningen.

Sosial

- Følge opp tiltak og mål om kommunens måltall i kvalifiseringsprogrammet og intensjonen med ordningen.
- Etablere tilbudet til bostedsløse, vanskeligstilte og personer med lav boevne i Fjellveien.
- Effektuerer konklusjonene i forhold til barnevernets plassering i NAV.

Helsetjenester

- Følge opp arbeidet med smittevern og helseopplysning som utfordres som følge av mange utenlandsstudenter ved UMB, flere asylsøkere og en økende reisevirksomhet i befolkningen.
- Videreutvikle det forebyggende arbeidet mot barn og unge med fokus på psykisk helse og rusrelaterte problemer.

Tekniske tjenester

Bygg og regulering

- Digitalisere eldre reguleringsplaner

Friluftsliv, nærmiljø og idrett

- Merke turveier i samarbeid med velforeninger
- Gjennomføre kortsiktige og langsiktige tiltak som kan bidra til en sikrere skolevei

Teknisk service og infrastruktur

- Gjennomføre tiltak på kommunale veier i hht tiltaksplan for trafiksikkerhet
- Gjennomføre tiltak for å bedre vannkvaliteten i samsvar med målsettingene for Pura-prosjektet.

Eiendomsforvaltning

- Forbedre rutinene for vedlikeholdsplanlegging og gjennomføring av tiltak

Rådmannens stab og støttefunksjoner

Lokalsamfunnsutvikling

- Ferdigstille kommuneplan 2011 – 2023 med sikte på endelig vedtak i april 2011
- Følge opp planprogrammene for lokalisering av veterinærhøgskolen og veterinærinstituttet, samt senter for husdyrforsk.
- Følge opp klima- og energiplanen

Medarbeidere

- Utvikle ny arbeidsgiverstrategi og følge opp denne.
- Utvikle kompetanseregistreringen til et verktøy for kompetanseplanlegging
- Ta i bruk nytt system for kvalitetsdokumentasjon og implementere ny versjon av systemet for avvik og forbedring
- Iverksette prosesser for en frisk organisasjon etter mønster av konseptet langtidsfrisk

Økonomi

- God økonomistyring slik at budsjettene holdes
- Tilpasse tjenesteproduksjonen til de økonomiske rammebetingelsene

Service og kommunikasjon.

- Investering i serverrommet for å sikre drift og lagring av data ved for eksempel strømbrudd.
- Etablere en beredskapsordning for ansatte i IT-team slik at nødvendige feilrettinger kan skje utenom arbeidstid for fagsystemer ved døgkontinuerlig drift
- Flere ansatte som benytter IT-verktøyet for effektivisering av arbeidsoppgaver ute på enhetene fører til økte behov for drift og vedlikehold for IT. Det vil derfor være behov for økt bemanning på IT- teamet mot slutten av perioden.

Økonomisk situasjon

Ås kommune har i flere år effektivisert tjenestene for å utnytte ressursene best mulig og sikre tjenestetilbudet. Imidlertid har man ofte måttet konstatere at de økonomiske rammebetingelsene har blitt dårligere. Dette skyldes blant annet at inntektene til Ås kommune ikke har økt så mye som for kommunesektoren generelt fordi skatteinntektene ikke har hatt samme vekst som for landsgjennomsnittet.

I årsmeldingen for 2009 vises det til at kommunens utgiftsnivå fortsatt må reduseres. Videre er det behov for å styrke økonomistyringen for å redusere risikoen for budsjettavvik.

Ås kommune har en gjeldsbelastning som er større, og et inntektsnivå som er lavere enn for sammenliknbare kommunegrupper. Det betyr at Ås kommune må ha et lavere utgiftsnivå enn andre kommuner i Follo og Akershus i tiden framover. I tillegg bør gjeldsbelastningen til Ås kommune etter hvert reduseres til et nivå som tilsvarer det

andre kommuner har. I 2009 ser vi at gjeldsbelastningen i omkringliggende kommuner har økt relativt sett mer enn i Ås kommune. Imidlertid har Ås fortsatt vesentlig høyere lånegjeld enn sammenlignbare kommuner.

Ås kommune har lite igjen av økonomiske reserver. Det vil derfor være behov for å øke de økonomiske reservene til kommunen. Bakgrunnen for dette er følgende:

- Gjennom oppbygging av disposisjonsfondet kan egenfinansieringen av investeringsprosjekter i neste omgang økes. Dette vil etter hvert bidra til en lavere gjeldsbelastning.
- Ås kommune har lite reserver som kan benyttes dersom større endringer i innteks- og eller utgiftssiden skulle oppstå gjennom et budsjettår.

Nærmere om 2011

Rådmannen foreslår besparelser og kutt på 17,6 mill. kr i budsjettet for 2011. Det må derfor understrekes at budsjettet er svært stramt. Reduksjonene vil være krevende å realisere og vil merkes av de ansatte og brukerne. Samtidig er de strengt nødvendige for å opprettholde et akseptabelt driftsresultat.

Til tross for at det foreslås betydelige kutt ligger budsjettert netto driftsresultat i 2011 på 0,9%, noe som er et lavere nivå enn i 2010. Dette skyldes i blant annet at det er foretatt nødvendige konsekvensjusteringer som følge av at innværende budsjett må korrigeres. Dette gjelder blant annet utgifter til strøm, ressurskrevende brukere og lønnsbudsjett for enheter med turnus. Videre er utgifter til pensjon høyere enn tidligere forutsatt.

Til tross for at det er gjennomført innsparinger på alle områder øker også kommunens virksomhet på de fleste tjenesteområdene fordi nye rettmessige behov oppstår. Av større økonomiske funksjonsområder er det kun administrasjon hvor det reelt sett er en nedgang.

Nærmere om 2012-2014

Netto driftsresultat for 2012 er på 0,9 prosent av driftsinntektene. Dette er en videreføring av nivået i forhold til 2011. I de to siste årene i planperioden vil netto driftsresultat være på henholdsvis 1.1% og 1.2%. Det understrekes imidlertid at det er stor usikkerhet knyttet til både kostnader og utgifter utover i perioden.

Netto driftsresultat utover i perioden kan variere betydelig ut fra relativt mindre endringer i noen av forutsetningene. Av sentrale forutsetninger som påvirker resultatet i betydelig grad kan nevnes:

- For de tre siste årene er økningen i skatteinntektene tilsvarende økningen i befolkningsveksten. Samtidig er utgiftene beregningsteknisk økt som følge av befolkningsveksten. Her er det imidlertid stor usikkerhet, da det er vanskelig å

anslå hvilke kostnader økt befolkningsvekst innebærer. Blant annet vil det være usikkerhet knyttet til økte utgifter til ressurskrevende brukere.

- For de tre siste årene er det lagt til grunn en opptrapping av rentenivået fra 3,75% i 2012 til 4,5% i 2014 Dette er basert på anslag utarbeidet av Kommunalbanken.

Fra 2011 skal 40 % av merverdiavgiftskompensasjonen generert fra investering overføres fra drift til investering. Dette tallet økes med 20 prosentpoeng for hvert år i planperioden og i 2014 vil hele beløpet overføres til investering. I 2011 skal 5,7 mill. kr overføres til investering. Dette innebærer at store deler av budsjettet netto driftsresultat overføres til investering, og at en mindre andel avsettes til disposisjonsfond. I 2014 skal 9,8 mill. kr overføres til investering. Dette innebærer at avsetning til disposisjonsfond reduseres til 4,1 mill. kr.

Utvidelse av eiendomsskatt på verker og bruk

I statsbudsjettet for 2011, har regjeringen foreslått en endring som gir kommunene mer fleksibilitet hva gjelder å velge utskrivningsalternativer for eiendomsskatt. I korthet betyr forslaget at i tillegg til dagens utskrivningsalternativer kan kommunene velge å skrive ut eiendomsskatt utelukkende på verk og bruk samt på annen type næringseiendom.

Rådmannen foreslår ikke noen utvidelse av eiendomskatten på verker og bruk til også å gjelde annen næringseiendom. En eventuell utvidelse av eiendomsskatten vil medføre behov for taksering av aktuelle næringseiendommer. Rådmannen vil imidlertid ikke igangsette dette før kommunestyret eventuelt ber om dette.

Alternative innsparinger

Det er vedlagt en liste over alternative innsparinger. Dersom kommunestyret ønsker å vurdere en eller flere av disse tiltakene, kan rådmannen redegjøre nærmere for konsekvenser av de aktuelle innsparinger.

Konklusjon:

Forslaget til handlingsprogram med økonomiplan viser at Ås kommunes handlingsrom er svært begrenset og at utfordringene øker i 4-årsperioden. Behovet for ytterligere innsparinger vil vedvare. Samtidig er det vanskelig å finne fram til nye innsparinger som ikke får særlige konsekvenser for tjenestetilbudet eller organisasjonen.

Ut fra de siste års ekspansive statsbudsjetter og betydelige vekst i overføringer til kommunesektoren er det grunn til å forvente innstramminger i overføringene i planperioden.

Det er ingen vesentlige inntektskilder som ikke er utnyttet annet enn eiendomsskatt. Rådmannen har forholdt seg til at dette er et uaktuelt tema i inneværende kommunestyreperiode.

Når man sammenholder Ås kommunes økonomiske situasjon med hva som kan forventes av statlige overføringer i planperioden er det vanskelig å se for seg løsninger uten å ta i bruk inntekspotensialet som ligger i eiendomsskatt fra neste valgperiode.

VEDLEGG - Alternativ innsparingsliste

Alternativ innsparingsliste:						
Etat/ansvar		2011	2 012	2 013	2 014	
Oppvekst- og kultur						
2430	Biblioteket	-193 000	-419 000	-419 000	-419 000	Bibliotek Nordby - 85% stilling fra 01.08.11
2430	Biblioteket	-230 000	-500 000	-500 000	-500 000	Fjerne en bibliotekarstilling - redusere åpningstider fra 01.08.11
2060	Grunnskole	-130 000	-260 000	-390 000	-390 000	Leirskoletilbud helt bort over 3 år
2423	Rudolf	-342 000	-744 000	-744 000	-744 000	Legge ned Rudolf fra 01.08.11
2424	Midtgard	-537 000	-1 165 000	-1 165 000	-1 165 000	Legge ned Midtgard fra 01.08.11
2083	Kulturell skolesekk	-281 000	-611 000	-611 000	-611 000	Avvikle kulturell skolesekk fra 01.08.11
2070	Barnehager	-160 000	-353 000	-353 000	-353 000	Fjerne graderte satser på foreldrebetaling barnehager fra 01.08.11
Helse- og sosial						
3710	Eldresenter Ås	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000	Kutte ut kommunale tjener på eldresenteret.
3711	Eldresenter Nordby	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	Kutte ut kommunale tjener på eldresenteret.
3*	Utsette bygging av bokollektiv					Det kan vurderes å kjøpe plasser av private eller av nabokommuner, og dermed utsette investering i nytt bokollektiv, skjermet enhet. Det må eventuelt nærmere utredes om det vil være et innsparingspotensial knyttet til dette.
Teknikk og miljø						
7000	Eiendom_adm	-98 000	-196 000	-196 000	-196 000	Økning av husleier med 10% - ca 45 leieforhold. Husleieøkning kan bare gjøres hvert tredje år skal varsles seks måneder i forkant. Annen leieregulering kan ikke være gjort i løpet av siste år.
7000	Eiendom_adm	-49 000	-98 000	-98 000	-98 000	Økning av husleier med 5% - ca 45 leieforhold. Husleieøkning kan bare gjøres hvert tredje år skal varsles seks måneder i forkant. Annen leieregulering kan ikke være gjort i løpet av siste år.
Sum		-2 270 000	-4 596 000	-4 726 000	-4 726 000	

F-sak 72/10
FORLENGELSE AV LEIEFORHOLD - BREIVOLL

Saksbehandler: Gunnar Ek	Arkivnr: GB 113/2	Saknr.: 10/3089
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Formannskapet	64/10	27.10.2010
Formannskapet	72/10	24.11.2010

Arbeidsgruppens konklusjon 10.11.2010 - Forslag til videre behandling:

1. Ås kommune svarer på brevet fra DNT Oslo og Omland av 22.10.2010 og inviterer dem til å komme med en drifts- og vedlikeholdsplan i et 15 års perspektiv fra 2018, innen 1. februar 2011.
2. Initiativtakerne bak brevet fra Bærekraftige Follo m.fl. av 05.11.2010 inviteres til møte med formannskapets arbeidsgruppe (formannskapet selv) for utveksling av tanker med alternativer for videre drift av Breivoll etter 2018.
3. Forhandlinger med aktuelle leietakere fortsetter i februar 2011.

Formannskapets behandling 27.10.2010:

Det er kommet flere innspill til saken.

Johan Alnes (A) foreslo følgende: Saken utsettes. Formannskapet danner en arbeidsgruppe. Første møte i arbeidsgruppen blir 10.11.2010 kl. 19.00.

Gro Haug (H) fremmet følgende forslag som følger saken:
Leieforholdet med Den Kristelige Menighet for deler av gnr. 113 bnr. 2 "Breivoll", forlenges med 20 år, deretter opsjoner på fem år av gangen.

Votering: Ap's forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapets vedtak 27.10.2010:

Saken utsettes. Formannskapet danner en arbeidsgruppe. Første møte i arbeidsgruppen blir 10.11.2010 kl. 19.00.

Rådmannens innstilling 20.10.2010:

1. Leieforholdet med Den Kristelige Menighet for deler av gnr. 113 bnr. 2 "Breivoll", forlenges med 15 år, regnet fra utløpet av nåværende leiekontrakt.
2. Rådmannen gis fullmakt til å godkjenne kontraktsvilkårene.

Avgjørelsesmyndighet:

Formannskapet

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet

Vedlegg som følger saken trykt: (trykt i formannskapetets innkalling 27.10.2010)

1. Kopi av leiekontrakt mellom Ås kommune og Den Kristelige Menighet.
2. Utkast fra Den Kristelige Menighet til ny leiekontrakt

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

1. Reguleringsplan for Breivoll vedtatt 03.02.2010 med tilhørende reguleringsbestemmelser.
2. Protokoll fra meglingsmøte hos Fylkesmannen 18. juni 2010.
3. Eiendomsmappen "Breivoll"

Utskrift av saken sendes til:

Den Kristelige Menighet
Rådmannen

SAKSUTREDNING

Fakta i saken:

Bakgrunn

Den Kristelige Menighet (DKM), leier deler av kommunens eiendom "Breivoll", i henhold til kontrakt dat. 13. mai 1998, vedlegg 1.

Etter kontraktens pkt. 5 utløper kontrakten uten oppsigelse 01.05.2013, med opsjon for leieren til å forlenge leietiden med ytterligere 5 år. Etter slik forlengelse forlenges leieavtalen med 5 år av gangen med mindre den sies opp av en av partene.

Årlig leie ble avtalt kr. 70 000 og er senere indeksregulert. Leien utgjør i dag 97 000 kroner.

Reguleringsplan.

Reguleringsplan for Breivoll ble vedtatt 03.02.2010. På grunn av innsigelser fra fylkesmannens miljøvernavdeling, ble det 18.06.2010 avholdt meglingsmøte hos Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Av protokollen fra møtet fremgår at det var enighet om følgende punkter:

- Kommunen utarbeider en juridisk skjøtselsplan for naturverdiene.
- bredden på eventuelt ny låve som oppføres ble redusert,
- kommunen utarbeider informasjonstavler med kart som plasseres ved samtlige parkeringsplasser i området,
- stier til badestrand og fotballbane skiltes og markeres bedre.

Punktene er innarbeidet i reguleringsbestemmelsene.

Søknad om forlengelse av leiekontrakten.

Leieren har i e-post dat. 19. juli 2010, søkt om forlengelse i 15 år, regnet fra utløpet av nåværende kontrakt. Henvendelsen har følgende ordlyd:

Viser til reguleringsplan som endelig er på plass. Slik vi ser det er vedtaket fattet med intensjon om videre samarbeid, da de foreslåtte endringene med hensyn til låvens størrelse og reguleringsformål er i tråd med våre innspill i saken.

Dette er vi svært takknemlige for og vi ønsker å gi honnør til de som har arbeidet med planen.

I forbindelse med videre utvikling av Breivoll i tråd med vedtatt regulering, ønsker vi å fremforhandle fornyet leieavtale.

Avtalen som vi har i dag utløper i 2018, med avskrivningstid til 2023. Dette er for kortsiktig i forhold til de investeringer vi skal gjøre.

Vi har etter beste evne laget et utkast som ivaretar de interessene som kommunen har signalisert det er behov for i det pågående arbeidet med reguleringen.

Slik vi har oppfattet det i vår dialog med blant annet politikere og rektorene ved Ås ungdomsskole, er det svært ønskelig å etablere en ordning for elever med adferdsvanskeligheter.

Vi setter stor pris på om behandlingen av fornyet leieavtale kunne prioriteres, da vi ikke kommer videre med byggesaken før leieavtalen er på plass.

Rådmannen skal til foranstående kort bemerke at nåværende kontrakt utløper formelt 01.05.2013, men DKM er i kontrakten gitt opsjon til å forlenge leietiden i ytterligere 5 år.

Vedlagt henvendelsen fulgte forslag til ny leiekontrakt, basert på en årlig leie stor kr. 85 000 og 15 års leietid, regnet fra utløpet av nåværende leiekontrakt, vedlegg 2.

Som en del av saksbehandlingen har Den Kristelige Menighet fremlagt nedenstående oppstilling over større investeringer som er foretatt i nåværende leieperiode, samt en konkretisering av planlagte investeringer:

Investeringer

Investeringer gjort på Breivoll i vår leieperiode beløper seg til ca 12 mill.

Dette fordeler seg på:

1. Opprydding og opparbeidelse av alle utearealer som var igjengrodd.
2. Etablering av bryggeanlegg spesielt tilpasset de funksjonshemmede.
3. Restaurering av alle bygningene
4. Restaurert, og tilpasset en av boligene til bruk for de handikappede med eget bad osv.
5. Utført en rekke dreneringsarbeider av gressarealer
6. Byttet og restaurert en rekke vindusrammer på det gamle hovedhuset
7. Bygget vann og avløp frem til kommunale hovedledninger på Kjærnes
8. Veier for turgåere er blitt bygd, slik at vi har sikret tilgjengelighet for allmennheten
9. Vi har bidratt til renovering av kommunens strand, samt betalt en andel av kostnadene ved påfyll av skjellsand utført i 2010

I tillegg til dette har vi revet låven som hadde en kostnad på ca 520 000,- i forbindelse med at det kom pålegg om at den måtte rives av sikkerhetsmessige grunner. De årlige driftskostnadene på stedet beløper seg til ca 610 000, i tillegg kommer arbeid stipulert til ca 1 050 000,- årlig

Videre planer for Breivoll

Når det gjelder planen for den videre utviklingen av stedet, så ønsker vi å utvikle stedet som et aktivitetsområde spesielt tilrettelagt for barn og ungdom. Vi ønsker også et tett samarbeid med kommunen, og vi har skissert noe av dette i vårt forslag til leieavtale.

Vi vil understreke at dette er et forslag som er fremkommet etter dialog med politikere, og rektorer ved ungdomskolene i Ås.

Om det er andre samarbeidsformer som er ønskelig så er vi åpne for en dialog rundt dette.

Vi vil sørge for at allmennheten får nytte godt av at det området som ligger utenfor tun området, og at det til en vær tid er parkmessig opparbeidet med gressarealer og gangveier.

Den største investeringen på Breivoll er byggingen av en ny låve som stipuleres til en kostnad på ca 20 mill.

Den ny låven vil bygges med det samme estetiske uttrykk som den gamle, og vil fremstå som et flott og praktisk aktivitets hus for barn og ungdom.

De aktiviteter vi ser for oss vil være ballspill, musikkstudio, film og teater samt en rekke andre aktivitetsrom tilpasset de behov brukergruppen har.

Vi mener at vi har god kapasitet til å drifte dette området så vel bemanningsmessig som økonomisk, og ønsker å gjøre det i samarbeid med kommunen.

Med bakgrunn i at løsningen med midlertidig lagertelt, og aktivitetstelt, er det viktig for oss å lande behandlingen av Leieavtalen forholdsvis raskt slik at vi kan komme i gang med planlegging av ny låve. Denne kan da være til bruk for oss og skolene neste skolesemester.

Bemerkninger og vurderinger.

I avtaleutkastets punkt 2 heter det at eiendommen skal brukes til aktivitetssenter for barn og unge, for øvrig i henhold til vedtatt reguleringsplan, inkludert at deler av eiendommen tilrettelegges for skoleelever med atferdsvanskeligheter i Ås kommune. I 2. avsnitt i samme punkt heter det at Ås kommune får benytte eiendommen vederlagsfritt til slikt arbeid. Dette er etter ønske fra ungdomsskolene i Ås.

Oversikten over foretatte investeringer viser DKM så langt i leieperioden, har skjøttet eiendommen på en god og fremtidsrettet måte.

Gjennom den vedtatte reguleringsplanen og de punktene som det ble enighet om under meglingsmøtet hos Fylkesmannen, er hensynene til allmennhetens bruk av Breivoll og leierens eksklusive bruk, balansert på en tilfredsstillende måte.

Rådmannen vil derfor anbefale at leiekontrakten forlenges med 15 år regnet fra 01.05.2013, med opsjon på leie i ytterligere 15 år.

Når det gjelder årlig leie, tilsvarer opprinnelig årlig leie kr. 70 000 i dag et beløp tilsvarende ca kr. 97 000. I avtaleutkastet foreslås leien satt til kr. 85 000,- og at den reguleres hvert 5. år i samsvar med endringer i konsumprisindeksen. Etter samtaler med Den Kristelige Menigheten kommer det fram at de ikke vil ha innvendinger mot at leien settes på samme nivå som den er i dag. Det foreslås derfor at leien, ved inngåelse av ny leieavtale settes til kr. 100 000,-

Anbefaling.

Rådmannen anbefaler at leieforholdet med Den Kristelige Menighet forlenges i samsvar med bemerkningene ovenfor og at rådmannen gis fullmakt til å godkjenne kontraktsvilkårene.

F-sak 73/10
ENDRING AV REGLER FOR SKOLESKYSS

Saksbehandler: Hildegunn Sandvik	Arkivnr: N06	Saknr.: 10/1680
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	16/10	02.06.2010
Kommunalt råd for funksjonshemmede	2/10	01.06.2010
Formannskapet	40/10	16.06.2010
Kommunestyret	28/10	16.06.2010
Hovedutvalg for oppvekst og kultur	25/10	10.11.2010
Formannskapet	73/10	24.11.2010
Kommunestyret	/	

(m. forbehold om godkjent protokoll)

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs innstilling 10.11.2010:

Retningslinjene for skoleskyss i Ås, datert 01.11.2010 (Vedlegg 2) vedtas som erstatning for de tidligere retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune av 30.05.2007 (Vedlegg 1).

Hovedutvalg for oppvekst og kulturs behandling 10.11.2010:

Saroj Pal (SV) fremmet følgende forslag:

Skyss til og fra skole/SFO for 8.-10.trinn for funksjonshemmede barn beholdes som nå.

Votering:

SV's forslag ble nedstemt 6-2 (FrP, SV).

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Rådmannens innstilling 01.11.2010: Tilsvarende hovedutvalgets innstilling.

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalget for oppvekst- og kultur

Formannskapet

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

1. Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune, vedtatt i HOK 30.05.2007
2. Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune, av 01.11.10

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

Sakens øvrige dokumenter

Utskrift av saken sendes til:

Rådmannen
Oppvekst- og kultursjef
Alle skolene i Ås
Steinerskolen i Ås

SAKSUTREDNING:**Utredningen deles i:**

1. Fakta i saken
2. Særlig trafikkfarlig vei
3. Ny vurdering av særlig trafikkfarlig vei
4. Konklusjon
5. Tilråding

1. Fakta i saken:

Etter behandling i Hovedutvalget for oppvekst- og kultur og i formannskapet, ble nye regler for skoleskyss i Ås kommune vedtatt av Kommunestyret 16.06.2010.

16.06.2010 ble følgende endringer vedtatt av kommunestyret:

1. *Regelen om 45 minutters skolevei fjernes fra skoleskyssreglementet.*
2. *Ved Tandbergløkka er det kun skoleskyss fra uke 50 til uke 8 for elever i 1. – 4. trinn.*
3. *I Brekkeveien fjernes skoleskyssen.*
4. *Det innføres Følgevennordning over E18 på Sneissletta for skoleelever slik at skoleskyssen kan fjernes grunnet trafikkfarlig vei.*
5. *Det innføres Følgevennordning over RV 152 for skoleelever slik at skoleskyssen kan fjernes grunnet trafikkfarlig vei.*
6. *Det oppfordres til å ta i bruk Følgevennordning ved alle barneskolene.*

I følge Forvaltningsloven skulle Ås kommune gitt varsel, til foreldre i Ås som har barn som har skoleskyss etter kommunale retningslinjer, om endring av skyssreglene før de ble vedtatt av Kommunestyret. De aktuelle foreldrene har rett til å uttale seg om forslaget til endring, noe de dessverre ikke fikk anledning til. Vedtaket fra Kommunestyret har derfor ikke blitt iverksatt. Foreldrene ble informert om dette i brev datert 19.08.2010, saknr.10/2374-1/N06. Foreldrene ble bedt om å gi sine synspunkter på de nå foreslåtte endringene innen 09.09.2010. Saken må derfor behandles på nytt.

På bakgrunn av de synspunktene som har kommet inn fra foreldrene, har administrasjonen nå foretatt en ny vurdering av punktene 2 – 5, som ble behandlet i Kommunestyret den 16.06.2010, opp mot Opplæringslovens § 7.1 "Elevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda"

I Opplæringsloven § 7-1 heter det:

"Elevar i 2.- 10. årstrinn som bur meir enn fire kilometer frå skolen har rett til gratis skyss. For elevar i 1. årstrinn er skyssgrensa to kilometer. Elevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda."

I Opplæringsloven § 7-3 heter det:

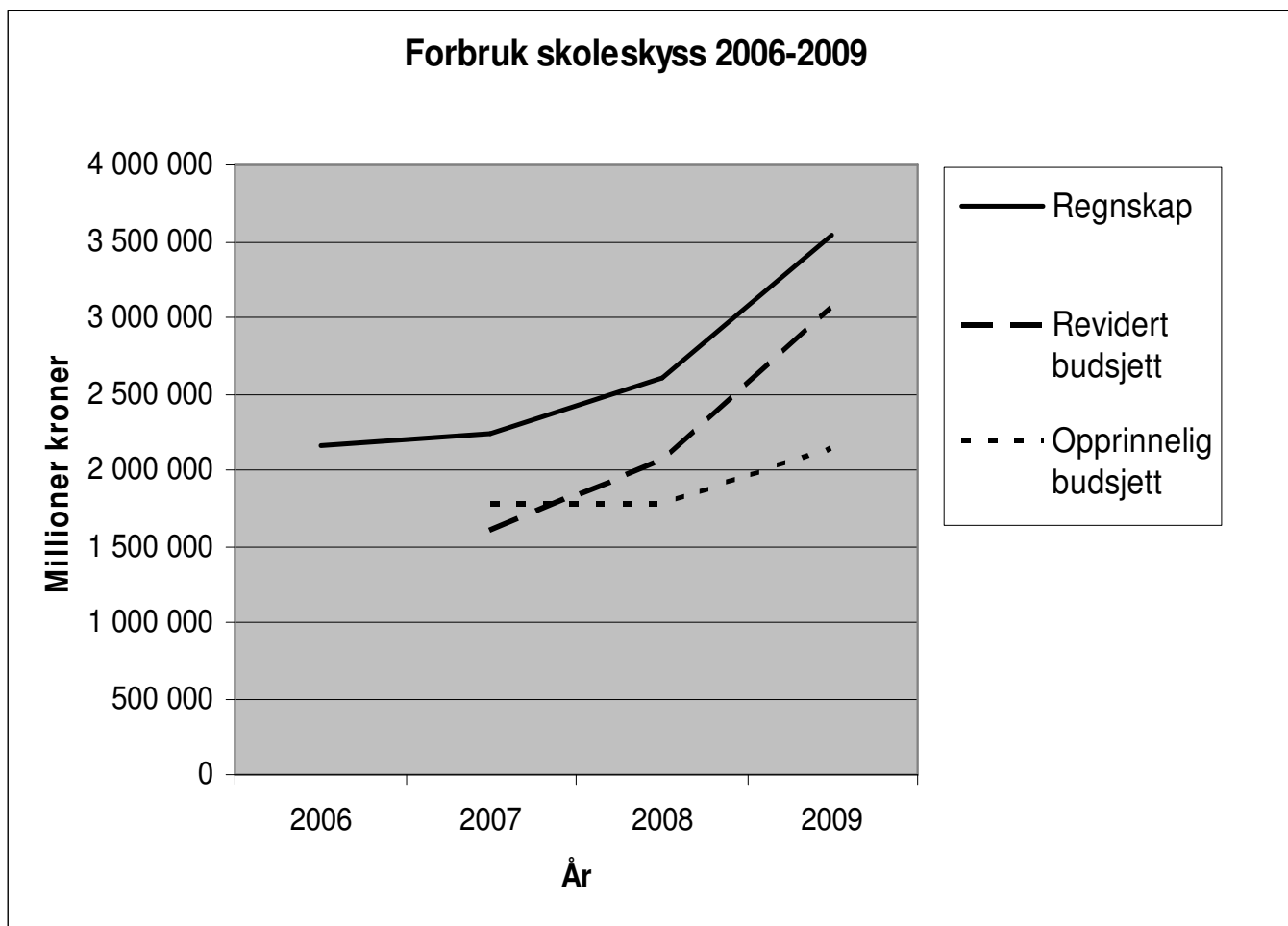
"Elevar som på grunn av funksjonshemming eller mellombels skade eller sjukdom har behov for skyss, har rett til det uavhengig av avstanden mellom heimen og opplæringsstaden."

Utgifter til skoleskyss

De siste årene har utgiftene til skoleskyss økt. Mesteparten skyldes at kommunen har innført egne kommunale regler som kommunen selv må dekke kostnadene for. Hovedutvalget for oppvekst- og kultur er delegert myndighet til å vedta de kommunale retningslinjene for skoleskyss. Da dette dreier som relativt store økonomiske innsparinger legges saken også fram for formannskapet og kommunestyret.

Det foreslås i denne saken å fjerne en del av de kommunale reglene for å få ned utgifter til skoleskyss. Figuren nedenfor viser utviklingen i skyssutgiftene fra 2006 til og med 2009. I 2010 har utgiftene økt ytterligere.

Figur 1: skyssutgifter fra 2006 til 2009

Tabell 1: Tall pr. april 2010

Type skyss	Antall elever	Kroner	
Ordinær skoleskyss	238	1 300 000	
Ordinær skoleskyss med spesialtransport (minibuss – drosje) Spesialskyss egenandel	70	230 000	Denne varierer veldig i løpet av ett år pga skader etc.
SFO	8	80.000	
Svømmeskyss		140 000	Brønnerud, Sjøskogen, Solberg og Kroer
Skyss vedtatt etter kommunale regler	40	2 900 000	45 min. regel og særlig trafikkfarlig
SUM		4 650 000	Opprinnelig budsjett for 2010 er 2 445 000 kroner. Revidert budsjett er 3 600 000 kroner.

Ordinær skyss

Det er kun den skyssen som står omtalt i Opplæringsloven §§ 7-1 og 7-3 som kommunen er forpliktet til å gi. Denne skyssen dekkes av Fylkeskommunen, men med en kommunal egenandel. Egenandelen dekkes ut fra antall skyssoner. Ca 240 elever omfattes av dette, se Tabell 1 over.

Elever som går på privatskole i andre kommuner går også innunder denne regelen. Kommunen dekker da utgiftene kun til kommunegrensen.

For elever som har delt bosted (bor like mye hos mor som hos far), dekker kommunen egenandelen uavhengig av antall takstsoner. Dette er elever som har folkeregistrert adresse i Ås, men hvor den andre foresatte f. eks. bor i Oslo.

Følgevennordning

Noen av skolene i Ås har tatt i bruk "Følgevennordning" som er en statlig ordning i samarbeid mellom Statens Vegvesen og den enkelte skole/FAU.

Følgevennordningen gjelder primært for skolens førsteklassinger, men ordningen kan også omfatte flere klassetrinn. Kriteriene er at det må være en voksen person som følger to eller flere barn til/fra skole/hjem, til/fra buss, står vakt på bussholdeplassen, følger på bussen eller står vakt ved trafikkert vei. Med denne ordningen ønsker man å oppnå at barna skal føle seg trygge på skoleveien, få fysisk aktivitet ved å gå til skolen og få trening i å ferdes ute i trafikken.

For 6. åringene yter Statens Vegvesen et tilskudd tilsvarende inntil 50% av den kostnaden følgevennordningen koster den enkelte skole.

SFO

Skyssutgiftene til og fra SFO dekkes ikke.

SFO funksjonshemmede (1. – 7. trinn)

I tidligere kommunestyrevedtak av 10.12.2008 ble det besluttet at elevene ved Follo barne- og ungdomsskole og Rustadtunet skulle få dekket skyssutgifter til og fra SFO. Fra 01.08.10 har det skjedd en lovendring slik at funksjonshemmede barn i 1. – 7. trinn med plass i SFO har rett til skyss til og fra SFO. Retten omfatter ikke skyss i skoleferiene. Skyss til og fra SFO i skolens ferier må foreldrene eller kommunen dekke. Retten til skyss gjelder uavhengig av avstanden mellom hjemmet og SFO.

Det er ikke lovhjemlet SFO for ungdomsskolen. På Follo barne- og ungdomsskole er det SFO t.o.m. 10 trinn. Ut fra et likhetsprinsipp i forhold til elever med funksjonshemninger som går på Nordbytun og Ås ungdomsskole, bør foreldrene til elever i ungdomsskolen selv dekke skyssutgiftene (2 elever i 2010/2011, men flere fra skoleåret 2011/2012). Skyss til og fra SFO for 8. – 10. trinn bør foreldrene dekke selv fra 01.08.2011.

Ordinær skyss med spesialtransport (minibuss – drosje).**Spesialskyss egenandel**

Dette er ordinær skyss som Ruter må gjennomføre med minibuss/drosje fordi det ikke går ordinær rutebuss. Kommunen betaler sonetakst, men betaler kun for faktisk utført transport. Denne skyssen varierer veldig i løpet av ett år. Ås kommune dekker også sonetakst for elever som pga. skader etc har rett til skyss til og fra skole.

Svømmeskyss

Dette er skyss til og fra den obligatoriske svømmeundervisningen.

Spesialskyss etter kommunale retningslinjer

De tidligere retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune ble vedtatt av Hovedutvalget for oppvekst og kultur 30.05.2007. Her lå også retningslinjene som står omtalt i opplæringsloven §§ 7-1 og 7-3. I tillegg til disse statlige retningslinjene valgte Ås kommune å gi skoleskyss til elever som de mente hadde særlig trafikkfarlig skolevei og elever på 1. og 2. trinn som brukte mer enn 45 minutter til skolen (se vedlegg 1 "Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune" av 30.05.07).

Denne utvidede rett til skyss har ført til at skyssutgiftene i Ås har steget kraftig de siste årene. På bakgrunnen av kommunens anstrengte økonomi foreslår rådmannen å fjerne en del av de kommunale reglene for å få ned skyssutgiftene. Den største andelen av utgiftene til skyss, går til spesialskyss vedtatt etter kommunale regler. Det dreier seg om 40 barn, med en kostnad på 2 900 000. Ordinær skoleskyss gis til 238 elever, med en kostnad på 1 300 000. Kostnader til spesialskyss etter kommunale regler dekkes ikke av fylkeskommunen. Rådmannen ser derfor nødvendigheten av å stramme inn på tilbud som kommunen etter lovverket ikke er forpliktet til å gi.

2. Særlig trafikkfarlig vei

I Rundskriv 3 - 2009 fra Utdanningsdirektoratet, kapittel 12, heter det at *"Elevar som ferdast i trafikken vil alltid vere usette for ein viss fare. Dette er likevel ikkje nok til å få gratis skyss ettersom det må vere tale om ein 'særlig risiko'. Dette inneber at faren ved å ferdast på denne vegen må vere utanom det vanlege for at vegen skal kunne karakteriserast som 'særlig farleg eller vanskeleg' skoleveg for den einskilde elev."* Videre står det at *"Dersom kommunen har vanskar med ei sak om skyss grunna særlig farleg eller vanskeleg skoleveg, kan andre sakkunnige kontaktast. Både politi og vegvesen kan ha relevante synspunkt. Somme kommunar nyttar også Trygg Trafikk."*

Med utgangspunkt i dette har oppvekst- og kultursjefen hatt en befaringsrunde med en representant fra Trygg Trafikk. Hensikten med befaringen var å gå igjennom det som i "Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune", av 30.05.2007 blir definert som trafikkfarlige veier i Ås, samt de tilbakemeldinger på trafikkfarlige veier fra foreldre i Ås som har barn som har skoleskyss etter kommunale retningslinjer.

Punkt 4 "Trafikkfarlige veier i Ås", fra vedlegg 1; "Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune", av 30.05.2007.

Veier som av 30.05.2007 blir definert som trafikkfarlige:

Brønnerud skolekrets:

- Strekningen mellom Teigen og krysset F56/Syverudveien for elever på
- 1-7 trinn Kryssing av Rv 152 ved Åsulvs vei.

Kroer skolekrets:

- Strekning mellom Bakk og veikrysset ved Gulli.
- Strekningen mellom Teigen og Rød

Nordby skolekrets:

- Strekningen mellom Melbykrysset og Vassum for elever på 1. - 7. trinn.
- Strekningen mellom Melbykrysset og Teigen for elever på 1. - 7. trinn.

Rustad skolekrets:

- Kryssing av Rv 152 nord for E 18
- Kryssing av E 18 øst for R 152
- Kryssing av Rv 152 mellom Skuterudsletta/ Skuterudbanen for elever på 1.- 7.trinn

Solberg skolekrets:

- Kryssing av E 18 på Sneissletta for elever på 1. - 7. trinn.

Åsgård skolekrets:

- Hogstvedtveien fra Grunnfjellveien og sørover i vintertiden.
- Fra Krysset Brekkeveien-Bjørkeveien og sørover Brekkeveien i vintertiden (1.nov – uke 8)
- Ås u. skole: Som for Rustad og Åsgård skoler.
- Ski skole: Kråkstadveien mellom Tandbergveien og Haugeigveien.

3. Ny vurdering av særlig trafikkarlig vei

Under følger rådmannens vurdering av:

- tilbakemeldingene etter høringsrunden blant foreldre til barn som har skoleskyss etter kommunale retningslinjer.
- trafikkarligheten ved veiene omtalt i "Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune" av 30.05.2007

Det vurderes videre om dette bør utløse skyss elever bosatt i området. Vurderingene er gjort i samråd med Trygg Trafikk.

Tilbakemelding etter høringsrunde blant foreldre til barn som har skoleskyss etter kommunale retningslinjer.		
Vei/ område	Foreldres tilbakemelding på høringen	Ny vurdering fra Oppvekst- og kultursjefen, i samråd med Trygg Trafikk
Sneis-sletta	Kryssing av E 18, særdeles farlig skolevei, uoversiktlig fotgjengerfelt, sterkt trafikkert vei, mye tungtrafikk på veien, problem med framkomst på vinter pga brøytebiler som spruter snø på gangveien, E 18 er Norges største og mest trafikkerte vei, fotgjengerfeltet er vanskelig å se for biler som kommer sydfra, det har vært flere ulykker og skremmende episoder ved fotgjengerfeltet, barna har ikke lov å sykle før 4. trinn eller de har bestått sykkelprøven, gangstien ofte 'gjennføyket' av snø, trafikken er på sitt høyeste og mest tett tidlig på morgenen og ettermiddag	Vurderes som særlig trafikkarlig å krysse veien. Det forutsettes at foresatte/FAU medvirker til en følgevennordning slik at skoleskyssen kan fjernes.
Kjølstad gård	RV 152, 80 km/ timen uten fotgjengerfelt	Vurderes ikke som særlig trafikkarlig og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4. trinn bør ha følge med en voksen, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Skuterud-sletta	RV 152 er Follo's farligste skolevei, 80 km/t, ikke fotgjengerovergang, uoversiktlig	Vurderes ikke som særlig trafikkarlig og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4. trinn bør ha følge med en voksen, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Aschjem gård	Gårdsveien kommer ut på RV 152 i en sving. Her er det dårlig sikt og 80 km/t. Barna må krysse RV 152 Uoversiktlig vei.	Trafikkarlig for 1. – 7. trinn. Skysstilbud til hele året.
Tandberg-løkka	Ikke gangfelt på 300 meter av veien. Veien er vanskelig å ferdes på og svært trafikkarlig, bilene kjører fort, sterk trafikk, trafikken har økt "Den indre stien": uegnet som skolevei, fungerer bare i den lyse årstiden, ofte snø fra oktober og etter uke 8 og sørpete fra oktober til april. Tandbergløkka Vel ber om at Ås kommune innvilger fri skoleskyss til alle elever (...) inntil tilfredsstillende gang- og sykkelvei er anlagt forbi den trafikkarlige strekningen.	Trafikkarlig i vinterhalvåret for elever på 2. – 7. trinn (1. trinns elever dekkes av Opplæringsloven § 7-1) Skysstilbud til elever på 2. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Brekke-veien (sørlige del)	Driften på Høyås Gård, Sag og høvleri vil trappes opp, noe som medfølger økning av tungtransport. Smal veibane. Ingen veiskulder. Ingen belysning, fartsgrense 80 km/t etter oppheving av 30 sonen utenfor tettbygd strøk. Ved krysset Brekkeveien/ Brekkeskogen stopper asfalteringen som gir redusert veigrep. Tett skog og uoversiktlige svinger. Det eksisterer ingen alternative veier for barna.	Denne veien har for lite trafikk til å defineres som trafikkarlig. Trygg Trafikk ser dog at veien er "mørk og vanskelig" vinterstid, og det tilbys derfor skoleskyss for 1. – 7. trinn fra uke 44 t.o.m. uke 7.(Elever på 8. – 10. trinn vil få dekket skyss grunnet avstand til Ås ungdomsskole)

På kommunens fjerning av den kommunale regelen om skoleskyss ved mer enn 45 minutters skolevei, har foreldre kommet med en tilbakemelding som gjelder Kjærnes. Foreldrene skriver at "skoleveien fra Kjærnes til Nordby er "rett opp" med voldsom stigning, og er veldig tung og lang å gå".

Trafikksikkerheten ved veiene omtalt i "Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune" av <u>30.05.2007</u>	
Skoler og veier Definert trafikksikre i "Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune" av 30.05.2007	Vurdering
Brønnerud:	
Strekningen mellom Teigen og krysset F56/Syverudveien for elever på 1. - 7. trinn.	Vurderes som særlig trafikksikker hele året for 1. – 4. trinn og som særlig trafikksikker fra uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. -7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Kryssing av Rv 152 ved Åsulvs vei.	Ved at elevene krysser veien vest for bussstoppet vil avstanden til nærmeste sving bli større og derved vurderes sikten som god nok for å krysse veien.
Kroer:	
Strekning mellom Bakk og veikrysset ved Gulli. Strekningen mellom Teigen og Rød	Vurderes som særlig trafikksikker hele året for 1. – 4. trinn og som særlig trafikksikker f.o.m. uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. - 7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Nordby:	
Strekningen mellom Melbykrysset og Vassum for elever på 1. - 7. trinn.	Fastholder at strekningen er særlig trafikksikker for 1. - 7. trinn. Det tilbys skyss hele året.
Strekningen mellom Melbykrysset og Teigen for elever på 1. - 7. trinn.	Vurderes som særlig trafikksikker hele året for 1. – 4. trinn og som særlig trafikksikker fra uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. - 7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Rustad:	
Kryssing av Rv 152 nord for E 18	Vurderes <i>ikke</i> som særlig trafikksikker og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4. trinn bør ha følge med en voksen, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Kryssing av E 18 øst for R 152	Fastholder at strekningen er særlig trafikksikker for 1. - 7. trinn. Det tilbys skyss hele året.
Kryssing av Rv 152 mellom Skuterudsletta/ Skuterudbanen for elever på 1. - 7. trinn.	Vurderes <i>ikke</i> som særlig trafikksikker og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4. trinn bør ha følge med en voksen, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Solberg:	
Kryssing av E 18 på Sneissletta for elever på 1. - 7. trinn.	Vurderes som særlig trafikksikker å krysse veien. Det forutsettes at foresatte/ FAU medvirker til en følgevennordning slik at skoleskyssen kan fjernes.

Åsgård:	
Hogstvedtveien fra Grunnfjellveien og sørover i vintertiden.	Vurderes <i>ikke</i> som særlig trafikkfarlig, da veien er kort, oversiktlig og lite trafikkert.
Fra Krysset Brekkeveien-Bjørkeveien og sørover Brekkeveien i vintertiden (Uke 44 – t.o.m. uke 7)	Denne veien har for lite trafikk til å defineres som særlig trafikkfarlig. Trygg Trafikk ser dog at veien er "mørk og vanskelig" vinterstid, og det tilbys derfor skoleskyss for alle elever i uke 44 t.o.m. uke 7.
Ski skole:	
Kråkstadveien mellom Tandbergveien og Haugteigveien.	Særlig trafikkfarlig i vinterhalvåret for elever på 2. – 7. trinn (1. trinnselever dekkes av Opplæringsloven § 7-1) Skysstilbud til elever på 2. – 7. trinn f.o.m uke 44 t.o.m. uke 7.

4. Konklusjon med begrunnelse:

- Foreldre har hovedansvaret for trafikkopplæringen av egne barn. Når det innvilges skyss for en begrenset periode, er det svært viktig at det samtidig trenes mye med barna, slik at de er i stand til å ferdes på egenhånd når skyssen bortfaller (Veileder Trygg Trafikk; "Særlig farlig eller vanskelig skolevei", s.18). Dersom foreldre i et område har en felles bekymring rundt egen vurdering av farlig skolevei, mener kommunen at foreldrene også bør ta et kollektivt ansvar ved å hjelpe barna til å mestre sin rolle i trafikken. Kommunen ivaretar sitt ansvar for elevenes trygghet på skoleveien gjennom skolens systematiske trafikkopplæring. Kompetansemålene om trafikk i Kunnskapsløftet, krever at skolene gjennomfører en trafikkopplæring med kontinuitet og progresjon gjennom hele grunnopplæringen.
- Elever med lang skolevei ivaretas gjennom Opplæringsloven § 7-1. Kommunen opprettholder fjerningen av den kommunale regelen om skoleskyss ved mer enn 45 minutters skolevei.
- Gjennom en ny vurdering og i samarbeid med Trygg Trafikk, har kommunen nå strammet inn på hvilke veier som regnes som særlig trafikkfarlige i Ås:

Skoler og veier	Kommentar
Brønnerud:	
Strekningen mellom Teigen og krysset F56/Syverudveien.	Særlig trafikkfarlig hele året for 1. – 4 trinn og som særlig trafikkfarlig fra uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. -7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Kroer:	
Strekning mellom Bakk og veikrysset ved Gulli.	Særlig trafikkfarlig hele året for 1. – 4. trinn og som særlig trafikkfarlig f.o.m. uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. - 7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Strekningen mellom Teigen og Rød	

Nordby:	
Strekningen mellom Melbykrysset og Vassum for elever på 1. - 7. trinn.	Særlig trafikkfarlig for 1. - 7. trinn. Det tilbys skyss hele året.
Strekningen mellom Melbykrysset og Teigen.	Særlig trafikkfarlig hele året for 1. – 4. trinn og som særlig trafikkfarlig fra uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. - 7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Rustad:	
Kryssing av Rv 152 nord for E 18	Vurderes <i>ikke</i> som særlig trafikkfarlig og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4. trinn bør ha følge med en voksen over veien, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Kryssing av E 18 øst for R 152	Strekningen er særlig trafikkfarlig for 1. - 7. trinn. Det tilbys skyss hele året.
Kryssing av Rv 152 mellom Skuterudsletta/ Skuterudbanen.	Vurderes <i>ikke</i> som særlig trafikkfarlig og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4. trinn bør ha følge med en voksen over veien, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Solberg:	
Kryssing av E 18 på Sneissletta for elever på 1. - 7. trinn.	Særlig trafikkfarlig å krysse veien. Det forutsettes at foresatte/ FAU medvirker til en følgevennordning slik at skoleskyssen kan fjernes.
Åsgård:	
Fra Krysset Brekkeveien- Bjørkeveien og sørover Brekkeveien i vintertiden (Uke 44 – t.o.m. uke 7)	Det tilbys derfor skoleskyss for alle elever i uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 1. – 7. trinn.
Ski skole:	
Kråkstadveien mellom Tandbergveien og Haugteigveien.	Særlig trafikkfarlig i vinterhalvåret for elever på 2. – 7. trinn (1. trinns elever dekkes av Opplæringsloven § 7-1) Skysstilbud til elever på 2. – 7. trinn f.o.m uke 44 t.o.m. uke 7.

5. Tilråding:

Retningslinjer for Ås kommune vedtas (Vedlegg 2). Det innebærer at:

1. Regelen om 45 minutters skolevei fjernes fra de tidligere retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune av 30.05.2007. (Vedlegg 1)
2. Skyss til elever som har krav på gratis skoleskyss etter Opplæringsloven § 7-1 "særleg farleg eller vanskeleg skoleveg" vurderes i hht. "Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune av 01.11.10". Under pkt 4 "Særlig trafikkfarlige veier i Ås" listes det opp hvilke veier/ områder som kan utløse gratis skyss (Vedlegg 2).

Vedlegg 1

Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune

Vedtatt i Hovedutvalg for oppvekst og kultur 30.05.2007

1. Formål

- Gi mest mulig entydig informasjon om gjeldende regelverk
- Bidra til enhetlig forvaltning av saker som omhandler skoleskyss

2. Rett til skyss i hht. Statlig / Fylkeskommunalt regelverk

- 2.1. Rett til gratis skoleskyss dersom avstand mellom hjem og opplæringssted er mer enn 2 km for elever på 1. trinn, 4 km for elever på 2. til 10. trinn (Opplæringsloven § 7-1)
- 2.2. Elever som har særlig farleg eller vanskelig skolevei har rett til gratis skyss utan hensyn til veilengden. (Oppl. §7-1)
- 2.3. Elever som på grunn av funksjons-hemming eller midlertidig skade eller sjukdom har behov for skyss, har rett til det uavhengig av avstanden mellom hjemmet og opplæringsstedet. (Oppl. §7-3)
Søknad vedlagt erklæring fra lege, PPT el.likn. sendes SL.
- 2.4. For førskolebarn som etter enkeltvedtak blir gitt spesialpedagogisk hjelp og som har en funksjonshemming som gjør skyss nødvendig og er særlig byrdefull for foreldrene, j.fr. F-58/90 . Skyss gis i så fall hele barnehageåret.
- 2.5. Voksne som ikke har fullført grunnskolen, og som bor mer enn fire kilometer fra skolen, har rett til gratis skyss når de får grunnskoleopplæring. (Oppl. § 4A-7)
Voksne som på grunn av funksjonshemming, sykdom eller skade har behov for det, har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden når de får grunnskoleopplæring etter dette kapitlet. § 7-4 gjelder tilsvarende.
- 2.6. Ved avgjørelse om en elev er berettiget til fri skyss regnes avstanden fra hjemmets dør til skolens dør langs korteste vinterbrøytet gangvei. Hjemmet er den adresse eleven har i folkeregisteret.
- 2.7. Skyss gis ordinært bare langs offentlig vei. Skyss skal gis så langt at gangveien ikke overstiger grensene nevnt i pkt. 2A.

3. Ås kommune gir fri skyss til grunnskoleopplæring i disse tilfellene:

- 3.1. For elever på 1. og 2. trinn som bruker mer enn 45 minutter på å komme til eller fra skolen

4. Trafikkarfarlige veier i Ås:

Trafikkarfarlige veier er ved:

Brønnerud:	Strekningen mellom Teigen og krysset F56/Syverudveien for elever på 1-7 trinn Kryssing av Rv 152 ved Åsulvs vei.
Kroer:	Strekning mellom Bakk og veikrysset ved Gulli. Strekningen mellom Teigen og Rød
Nordby:	Strekningen mellom Melbykrysset og Vassum for elever på 1. - 7. trinn. Strekningen mellom Melbykrysset og Teigen for elever på 1. - 7. trinn.

Rustad:	Krysning av Rv 152 nord for E 18 Krysning av E 18 øst for R 152 Krysning av Rv 152 mellom Skuterudsletta/ Skuterudbanen for elever på 1.-7.trinn
Solberg Åsgård	Krysning av E 18 på Sneissletta for elever på 1. - 7. trinn. Hogstvedtveien fra Grunnfjellveien og sørover i vintertiden. Fra Krysset Brekkeveien-Bjørkeveien og sørover Brekkeveien i vintertiden (1.nov – uke 8)
Ås u. skole:	Som for Rustad og Åsgård skoler.
Ski skole:	Kråkstadveien mellom Tandbergveien og Haugeigveien.

5. Spesielle ordninger (fra dør til dør):

I Ås kommune defineres "skoledøra" som:

Brønnerud skole:	Bom ved Brønnerudveien/skolegården mot sør-vest: For elever fra øst, vest og sør Bom ved skolegården (ved låven/hoppbakken): For elever fra nord
Kroer skole:	Østveggen på garasjen
Nordby skole:	Inngangsdøra til småskolen i Skolehusveien: For elever fra 1.-4.trinn Inngang til Nordbytun: For elever fra 5.-7.trinn
Rustad skole:	Skolens hovedinngang
Solberg skole:	Parkeringsplassen og Grusvei/asfalt sør for skolen.
Sjøskogen skole:	Inngangsdøra til SFO(F) for elever fra nord Hovedinngangen i undervisningsfløyen(D) for elever fra syd og vest
Åsgård skole:	Utenfor Midtgard Fritidsklubb.
Nordbytun Ungd.skole:	Bussholdeplassen ved Nordby skole.
Ås Ungdomsskole:	Idrettsveien 21. Mellomveien 4

6. Formelle ordninger:

- 6.1 Oppvekst og kultursjefen avgjør hvor skyssgrensen skal trekkes.
- 6.2 Særordninger kan bli gjennomført når geografiske, trafikkmessige eller klimatiske forhold tilsier det.
- 6.3 Særordninger kan få varige eller midlertidig virkning. De kan gjelde hele eller i deler av skoleåret. De kan også være begrenset slik at de bare gjelder for spesielle årsklasser.
- 6.4 Forslag om særordninger, trafikksikring eller forbedring av skoleveier skal fremmes gjennom aktuelle samarbeidsutvalg.
- 6.5 Oppvekst og kultursjefen har myndighet til å vedta en særordning for inntil ett år innenfor budsjettets ramme.
- 6.6 Det er ikke anledning for Oppvekst- og kultursjefen eller rektor ved den enkelte skole å fravike vedtatte skyssordninger.
- 6.7 Hovedutvalg for oppvekst og kultur kan endre disse retningslinjene.

Vedlegg 2

Retningslinjer for skoleskyss i Ås kommune, 01.11.2010

1. Formål

- Gi mest mulig entydig informasjon om gjeldende regelverk
- Bidra til enhetlig forvaltning av saker som omhandler skoleskyss

2. Rett til skyss i hht. Statlig / Fylkeskommunalt regelverk

- 2.1. Rett til gratis skoleskyss dersom avstand mellom hjem og opplæringssted er mer enn 2 km for elever på 1. trinn, 4 km for elever på 2. til 10. trinn (Opplæringsloven § 7-1)
- 2.2. Elever som har særlig farleg eller vanskelig skolevei har rett til gratis skyss utan hensyn til veilengden. (Oppl. §7-1)
- 2.3. Elever som på grunn av funksjonshemming eller midlertidig skade eller sjukdom har behov for skyss, har rett til det uavhengig av avstanden mellom hjemmet og opplæringsstedet. (Oppl. §7-3). Søknad vedlagt erklæring fra lege, PPS el.likn. sendes Ruter.
- 2.4. Funksjonshemmede barn på 1. – 7. trinn med plass i SFO har rett til skyss til og fra SFO, jf. opplæringslova §§ 7-3 og 13-7. Retten omfatter ikke skyss i skoleferiene. Retten til skyss gjelder uavhengig av avstanden mellom hjemmet og SFO.
- 2.5. For førskolebarn som etter enkeltvedtak blir gitt spesialpedagogisk hjelp og som har en funksjonshemming som gjør skyss nødvendig og er særlig byrdefull for foreldrene, j.fr. F-58/90. Skyss gis i så fall hele barnehageåret.
- 2.6. Voksne som ikke har fullført grunnskolen, og som bor mer enn fire kilometer fra skolen, har rett til gratis skyss når de får grunnskoleopplæring. (Oppl. § 4A-7)

Voksne som på grunn av funksjonshemming, sykdom eller skade har behov for det, har rett til gratis skyss uten hensyn til veilengden når de får grunnskoleopplæring etter dette kapitlet. § 7- 4 gjelder tilsvarende.
- 2.7. Ved avgjørelse om en elev er berettiget til fri skyss regnes avstanden fra hjemmets dør til skolens dør langs korteste vinterbrøytet gangvei. Hjemmet er den adresse eleven har i folkeregisteret.
- 2.8. Skyss gis ordinært bare langs offentlig vei. Skyss skal gis så langt at gangveien ikke overstiger grensene nevnt i pkt. 2.1.

3. Vedtak om rett til skoleskyss

- 3.1. Elever som har rett til skoleskyss på grunnlag av avstand eller særlig trafikkfarlig vei, skal sende søknad om dette til skolen.
- 3.2. Det er Akershus fylkeskommune v/ Ruter AS som fatter vedtak om gratis skoleskyss etter avstand, jmf. pkt. 2.1. Vedtaket om en elevs rett til skoleskyss er et enkeltvedtak, jf.

forvaltningsloven (fvl.) § 2. Vedtaket om avstand kan påklages, med en klagefrist på tre uker regnet fra det tidspunkt foresatte har mottatt brevet, jf. fvl. §§ 28 og 29. Klageorganet er Fylkesmannen i Oslo og Akershus. En eventuell klage skal sendes til **Ruter As**, som før behandlingen av saken i klageorganet, kan omgjøre vedtaket. Send klagen til:
Ruter As, Postboks 1030 Sentrum, N-0104 OSLO

- 3.3. Kommunen har ikke anledning til å fatte andre vedtak om gratis skoleskyss enn i saker som gjelder skyss på grunn av særlig trafikkfarlig eller vanskelig skolevei, jmf. pkt. 2.2 og pkt. 4. Vedtaket om en elevs rett til skoleskyss er et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven (fvl.) § 2. Vedtaket om særlig trafikkfarlig vei kan påklages, med en klagefrist på tre uker regnet fra det tidspunkt foresatte har mottatt brevet, jf. fvl. §§ 28 og 29. En eventuell klage skal sendes til:

Oppvekst og kultursjefen i Ås, postboks 195, 1431 Ås.
Endelig klageinstans er Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

4. Særlig trafikkfarlige veier i Ås

I Ås kommune kan det søkes om gratis skyss, etter Oppl.oven §7-1, jmf. Pkt. 2.2, ved følgende veier/ områder:

Skoler og veier	Kommentar
Brønnerud:	
Strekningen mellom Teigen og krysset F56/Syverudveien.	Særlig trafikkfarlig hele året for 1. – 4 trinn og som særlig trafikkfarlig fra uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. -7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Kroer:	
Strekning mellom Bakk og veikrysset ved Gulli.	Særlig trafikkfarlig hele året for 1. – 4. trinn og som særlig trafikkfarlig f.o.m. uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. - 7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Strekningen mellom Teigen og Rød.	
Nordby:	
Strekningen mellom Melbykrysset og Vassum for elever på 1. - 7. trinn.	Særlig trafikkfarlig for 1. - 7. trinn. Det tilbys skyss hele året.
Strekningen mellom Melbykrysset og Teigen.	Særlig trafikkfarlig hele året for 1. – 4. trinn og som særlig trafikkfarlig fra uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 5. - 7. trinn. Det tilbys skyss til elever på 1. – 4. trinn hele året og til elever på 5. – 7. trinn uke 44 t.o.m. uke 7.
Rustad:	
Kryssing av Rv 152 nord for E 18.	Vurderes <i>ikke</i> som særlig trafikkfarlig og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4. trinn bør ha følge med en voksen over veien, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Kryssing av E 18 øst for R 152.	Strekningen er særlig trafikkfarlig for 1. - 7. trinn. Det tilbys skyss hele året.
Kryssing av Rv 152 mellom Skuterudsletta/ Skuterudbanen.	Vurderes <i>ikke</i> som særlig trafikkfarlig og utløser ikke rett til skyss. Elever på 1. – 4.

	trinn bør ha følge med en voksen over veien, noe kommunen i samråd med Trygg Trafikk mener er et foreldreansvar.
Solberg:	
Kryssing av E 18 på Sneissletta for elever på 1. - 7. trinn.	Særlig trafikkfarlig å krysse veien. Det forutsettes at foresatte/ FAU medvirker til en følgevennordning slik at skoleskyssen kan fjernes.
Åsgård:	
Fra Krysset Brekkeveien- Bjørkeveien og sørover Brekkeveien i vintertiden (Uke 44 – t.o.m. uke 7)	Det tilbys derfor skoleskyss for alle elever i uke 44 t.o.m. uke 7 for elever på 1. – 7. trinn.
Ski skole:	
Kråkstadveien mellom Tandbergveien og Haugteigveien.	Særlig trafikkfarlig i vinterhalvåret for elever på 2. – 7. trinn (1. trinnselever dekkes av Opplæringsloven § 7-1) Skysstilbud til elever på 2. – 7. trinn f.o.m uke 44 t.o.m. uke 7.

5. Spesielle ordninger (fra dør til dør):

I Ås kommune defineres ”skoledøra” som:	
Brønnerud skole:	Bom ved Brønnerudveien/skolegården mot sør-vest: For elever fra øst, vest og sør
	Bom ved skolegården (ved låven/hoppbakken): For elever fra nord
Kroer skole:	Østveggen på garasjen
Nordby skole:	Inngangsdøra til småskolen i Skolehusveien: For elever fra 1.-4.trinn
	Inngang til Nordbytun: For elever fra 5.-7.trinn
Rustad skole:	Skolens hovedinngang
Solberg skole:	Parkeringsplassen og Grusvei/asfalt sør for skolen.
Sjøskogen skole:	Inngangsdøra til SFO(F) for elever fra nord
	Hovedinngangen i undervisningsfløyen(D) for elever fra syd og vest
Åsgård skole:	Utenfor Midtgard Fritidsklubb.
Nordbytun ungdomsskole:	Bussholdeplassen ved Nordby skole .
Ås ungdomsskole:	Idrettsveien 21. Mellomveien 4

6. **Formelle ordninger:**

- 6.1. Oppvekst og kultursjefen avgjør hvor skyssgrensen skal trekkes.
- 6.2. Særordninger kan bli gjennomført når geografiske, trafikkmessige eller klimatiske forhold tilsier det.
- 6.3. Særordninger kan få varige eller midlertidig virkning. De kan gjelde hele eller i deler av skoleåret. De kan også være begrenset slik at de bare gjelder for spesielle årsklasser.
- 6.4. Forslag om særordninger, trafikksikring eller forbedring av skoleveier skal fremmes gjennom aktuelle samarbeidsutvalg.
- 6.5. Oppvekst og kultursjefen har myndighet til å vedta en særordning for inntil ett år innenfor budsjettets ramme.
- 6.6. Det er ikke anledning for Oppvekst- og kultursjefen eller rektor ved den enkelte skole å fravike vedtatte skyssordninger.
- 6.7. Hovedutvalg for oppvekst og kultur kan endre disse retningslinjene.

F-sak 74/10

NY RENOVASJONSLØSNING OG NY RENOVASJONSFORSKRIFT FOR FOLLO

Saksbehandler: Per Kierulf	Arkivnr: M50	Saknr.: 10/3290
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Hovedutvalg for teknikk og miljø	78/10	11.11.2010
Formannskapet	74/10	24.11.2010
Kommunestyret	/	

(m. forbehold om godkjent protokoll)

Hovedutvalg for teknikk og miljøes innstilling 11.11.2010:

1. Hovedutvalg for teknikk og miljø anbefaler at saken tilbakesendes administrasjonen for nærmere utredning.
2. I den videre utredning må alle kritiske kommentarer fremkommet i notat fra Mepex Consult AS kommenteres.
3. Risiko ved drift og avsetning av produkter må kommenteres for de forskjellige alternativer. Dette må også innarbeides i kalkylematerialet.
4. Utredningsmateriale fra Asker kommunes valg av renovasjonssystem fremlegges og kommenteres.

Hovedutvalg for teknikk og miljøes behandling 11.11.2010:

Håvard Steinsholt (SV) fremmet følgende forslag:

1. Hovedutvalg for teknikk og miljø anbefaler at saken tilbakesendes administrasjonen for nærmere utredning.
2. I den videre utredning må alle kritiske kommentarer fremkommet i notat fra Mepex Consult AS kommenteres.
3. Risiko ved drift og avsetning av produkter må kommenteres for de forskjellige alternativer. Dette må også innarbeides i kalkylematerialet.
4. Utredningsmateriale fra Asker kommunes valg av renovasjonssystem fremlegges og kommenteres.

Kjetil Barfelt (FrP) fremmet følgende tillegg til SV's forslag:

5. Det utredes et "nullalternativ". Det vil si en videreføring av dagens løsning evt. med mindre forbedringer.
6. Det utredes hva som vil bli konsekvensene av å trekke Ås kommune ut av Follo Ren IKS, og at Ås kommune selv legger renovasjon og evt. drift av returpunkter og Bølstad på anbud.

Votering:

- SV's forslag pkt. 1 ble tiltrådt 7-2 (2V).
pkt. 2 ble tiltrådt 7-2 (2V).
pkt. 3 ble tiltrådt 8-1 (1V).
pkt. 4 ble enstemmig tiltrådt.
FrP's forslag pkt. 5 ble nedstemt 5-4 (1H, 2FrP, 1SV).
pkt. 6 ble nedstemt 5-4 (1H, 2FrP, 1SV).
Det var ikke aktuelt å votere over rådmannens innstilling.
-

Rådmannens innstilling 03.11.2010:

1. Ås kommunestyre samtykker til at Follo Ren IKS gjennomfører ny renovasjonsløsning basert på foreliggende planer for "Kretsløp Follo.
  2. Ås kommunestyre garanterer for sin relative andel av Follo Rens låneopptak til realisering av prosjektet på inntil kr 170 mill. Ås kommunes andel er kr. 28.05 mill (jfr punkt 4.4)
  3. Kommunestyret stiller seg positivt til at Follo Ren IKS samarbeider med andre kommuner om realisering og drift av anlegget dersom dette kan bidra til å redusere risiko og/eller er økonomisk gunstig.
  4. Kommunestyret godkjenner vedlagte forslag til ny renovasjonsforskrift.
  5. Follo Ren bør søke samarbeid med Avfall Norge og Enova og kompetanseutveksling og mulig økonomisk støtte til å realisere Kretsløp Follo.
  6. Selskapet og rådmennene bes sørge for at det etableres et fast forum for informasjon og samarbeid på administrativt nivå mellom selskapet og eierkommunene og at veileder for lokale renovasjonsløsninger ferdigstilles snarest mulig.
-

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Hovedutvalg for teknikk og miljø
Formannskapet
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt: (Separat trykk sendt F og K 17.11., sendt HTM 3.11.2010)

1. Ny renovasjonsforskrift
2. Saksfremstilling fra Follo Ren
3. Tabeller over gjennomførte utredninger og vedtak i Follo Rens styre og representantskap
4. Notat - Vurdering av Kretsløp Follo – Mepex Consult AS
5. Utkast veileder: Renovasjonsløsninger ved nybygging og rehabilitering

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

- Kortfattet info om kretsløp Follo, brosjyre inkl. tegning
- Rapport Danmat
- Notat UMB
- Rapport UMB
- Konsekvensutredning Kretsløp Follo
- Rapport om aktuelle fellesløsninger
- Eksempel på estetikk – Askers brosjyre
- Eksempel på sorteringsveileder tilpasset planlagt sortering – Ludvikas brosjyre
- Diverse dokumenter

Utskrift av saken sendes til:

Follo Ren IKS
Plan og utviklingssjef
Teknisk sjef

SAKSUTREDNING:**1 Sammendrag**

Det fremmes likelydende sak for alle eierkommunene i Follo Ren. Saksfremlegget er utarbeidet av rådmannskollegiet i Follo og foreliggende innstilling er forelagt ordførerne som har gitt sin enstemmige tilslutning.

Follo Ren startet arbeidet med ny renovasjonsløsning i 2005. Det er gjennomført en rekke utredninger av ulike typer renovasjonssystemer. Før veivalg i prosessen har Follo Rens styre og representantskap uttalt seg og fattet vedtak etter anbefalinger fra Follo Rens administrasjon.

Da det i 2007 ble vedtatt at prosjektet "Kretsløp Follo" skulle utredes videre, informerte Follo Ren om det nye renovasjonssystemet i eierkommunenes kommunestyre.

Kretsløp Follo er et helhetlig konsept for kildesortering. Konseptet innebærer kildesortering i egne beholdere og bringeordning til returpunkter og gjenvinningsstasjoner. En av beholderne, kalt samlefraksjon, skal til videre behandling i et sorteringsanlegg av typen MBT- Mechanical Biological Treatment. I samlefraksjonen inngår matavfall, plastemballasje og annet ufarlig restavfall. I sorteringsanlegget foretas en mekanisk sortering av samlefraksjonen hvor målet er å få separert matavfallet fra de andre fraksjonene. Matavfallet videreføres sammen med hageavfall til bioenergi og kompost. Plastemballasjen vaskes og benyttes til materialgjenvinning. Restavfallet går til energigjenvinning.

Husholdningene skal gjennomføre følgende kildesortering:

- Samlefraksjon bestående av plast, matavfall og restavfall i egen beholder
- Papp/papir i egen beholder
- Klær, glass og metall leveres returpunkter for materialgjenvinning
- Farlig avfall, EE - avfall og grovavfall leveres gjenvinningsstasjonen
- Miljøbilen videreføres som serviceordning for de som av ulike årsaker ikke får levert farlig avfall til gjenvinningsstasjonen.

Standardabonnement vil i ny renovasjonsløsning bestå av henting av 240 l samlefraksjon (restavfall inkl mat og plastemballasje) i beholder annenhver uke. I abonnement inngår også tømning av papirbeholder (standard 240 l) hver 4 uke. I tillegg til standardabonnement er det foreslått alternative abonnement med ulike beholderstørrelser, samt mulighet for fellesløsninger med naboer.

Den nye renovasjonsforskriften er utarbeidet mht til nytt renovasjonssystem – Kretsløp Follo. Ny felles renovasjonsforskrift tar sikte på forenklinger og harmonisering mellom kommunene. Renovasjonsgebyret bestemmes av den enkelte kommune og varierer noe mellom kommunene. Lavere renovasjonsgebyr med bakgrunn i hjemmekompostering vil opphøre mens gebyrdifferensiering mht størrelse på beholdere skal innføres. Det vil si at de som fortsetter med hjemmekompostering av matavfall kan bestille en mindre samlefraksjonsbeholder i forhold til de om ikke gjør det, og derigjennom få lavere gebyr.

Det er gjennomført flere konsekvensutredninger ved anbefalt løsning – Kretsløp Follo.

Disse viser at Kretsløp Follo kan gi miljøgevinster. Dagens restavfall består av ca 40- 45 % matavfall. Ved en mekanisk utsortering vil man kunne oppnå utsortering av ca 40 % matavfall til biologisk behandling. Ved optisk posesortering og trebeholder løsning får en sortert ut hhv 20-25 % og 25-30 % matavfall.

Dette innebærer at en ved Kretsløp Follo får ut mer matavfall til biologisk gjenvinning, samt at restavfallsmengden til forbrenning går ned i forhold til alternative vurderte løsninger.

Follo Ren mener at matavfall som råvare for lokal produksjon av biogass, og kompost representerer en langsiktig miljøriktig løsning. Årsakene er:

- Biogass fra matavfall er fornybar energi som gir reduserte klimautslipp
- Graden av materialgjenvinning økes
- Kompost erstatter bruk av kunstgjødsel, og vil være et viktig framtidig bidrag til grøntarealer og som dekkmateriale
- Kretsløp Follo er et helhetlig miljøkonsept basert på en kretsløpstankegang som utnytter næringsstoffene lokalt
- Forslag til løsning innebærer redusert transport for innsamling av avfall i forhold til dagens løsning

En annen miljøgevinst er mer utsortert plastemballasje enn i alternative løsninger.

Kostnadene er i stor grad knyttet til investeringer i anlegg og beholdere, og i mindre grad knyttet til drifting av den nye løsningen. Renovasjonsgebyrene vil øke på grunn av økte kapitalkostnader. For Kretsløp Follo er den stipulert til en økning på kr 446 per abonnent/husstand per år.

Vurderinger

Med utgangspunkt i dokumenter oversendt fra Follo Ren og supplerende opplysninger, har rådmannen lagt følgende vurderinger til grunn for sin anbefaling:

- Måloppnåelse ved valg av ny renovasjonsløsning
- Brukervennlighet og løsninger for plassering av nye beholdere
- Tømmefrekvens
- Mekanisk sortering som metode og kvalitet på sluttprodukter
- Ny felles renovasjonsforskrift og gebyrdifferensiering
- Økonomi
- Muligheter for samarbeid med renovasjonsselskaper i regionen

Konklusjon

Rådmannen vurderer det slik at Follo Ren IKS har anbefalt Kretsløp Follo ut fra en målsetting om å sikre en høyest mulig materialgjenvinningsgrad fra husholdningsavfallet, samt å få organisk materiale tilbake i kretsløpet. De tekniske løsningene Kretsløp Follo baserer seg på er forankret i Follo Rens styre og representantskap.

Med bakgrunn i momenter belyst i rådmannens saksfremlegg anbefales det at kommunestyret samtykker til at Follo Ren gjennomfører Kretsløp Follo som ny renovasjonsløsning i eierkommunene. Følgende forhold er vektlagt i saksfremlegget:

- Utforming av estetisk gode løsninger for utplassering av nye beholdere for tett bebygde boligområder
- Søke å få til samarbeid med Avfall Norge og derigjennom få støttemidler til Kretsløp Follo
- Søke støttemidler hos Enova SF mht biogassanlegget
- Oppdatert renovasjonsforskrift mht gebyrdifferensiering som gir insitament til gode fellesløsninger og avfallsreduksjon
- Kostnadsberegninger for både investeringer og drift er gjennomført

Følgende forhold skal vektlegges i det videre arbeidet med Kretsløp Follo:

- Videreføre arbeidet med omsetning av kompostprodukter og alternative løsninger
- Områder med behov for felles løsninger, som nedgravde søppelcontainere og lignende skal kartlegges i samarbeid med eierkommunene.

2 Bakgrunn for saken

De fem kommunene som eier Follo Ren, utarbeidet i samarbeid med Follo Ren en avfallsplan for perioden 2001-2004. Målene for avfallshåndteringen fulgte nasjonale anbefalinger. De prioriterte områdene var avfallsreduksjon, gjenvinning og forsvarlig sluttbehandling, i nevnte rekkefølge. Et av delmålene var å sortere våtorganisk avfall for seg, samt øke kildesortering fra husholdningene.

Med bakgrunn i avfallsplanen startet Follo Ren arbeidet med ny renovasjonsløsning. Det er gjennomført en rekke utredninger av ulike typer renovasjonssystemer. Før veivalg i prosessen har Follo Rens styre og

representantskap uttalt seg og fattet vedtak etter anbefalinger fra Follo Rens administrasjon (se vedlegg 3 for tabeller over utredninger og vedtak).

Da det i 2007 ble vedtatt at prosjektet "Kretsløp Follo" skulle utredes videre, informerte Follo Ren om det nye renovasjonssystemet i eierkommunenes kommunestyre. I etterkant er det foretatt nye utredninger bl.a. knyttet til prøvesortering av avfall på sorteringsanlegget i Ludvika, i Sverige. Plassering av tomt for sorteringsanlegg og biogassanlegg er utredet og det er foretatt økonomiske beregninger. Denne dokumentasjonen ligger til grunn for sluttbehandling i Follo Rens styrende organer, senest i representantskapet 9. november 2009.

*"Representantskapssak 4/2009 – Ny renovasjonsløsning – Kretsløp Follo
Vedtak:*

Representantskapet anbefaler ny renovasjonsløsning. Standardløsning 2 beholdere til hver husstand. Det skal bygges sorterings- og biogassanlegg, lokalisering på aktuell tomt i Vestby. Endelig vedtak skjer etter at eierkommunene har behandlet saken i løpet av første kvartal 2010.

Representantskapssak 4/2009 – Forslag til felles renovasjonsforskrift med gebyrdifferensiering

Vedtak:

Representantskapet vedtar forslag til felles renovasjonsforskrifter med tilhørende forslag til felles gebyrdifferensiering. Forslag til forskrift sendes til eierkommunene for behandling innen 1. kvartal 2010."

Saksfremlegg om Kretsløp Follo ble sendt eierkommunen før jul 2009 (vedlegg 2).

Endring av innsamlingssystem var i Follo Rens saksfremstillingen forutsatt startet opp i 2010, og maskinell utsortering og biologisk behandling av matavfallet fra 2012.

3 Presentasjon av ny renovasjonsløsning og nye renovasjonsforskrifter

Follo Ren IKS har oversendt saksfremstilling med anbefalt renovasjonssystem kalt Kretsløp Follo og tilhørende renovasjonsforskrift til eierkommunene.

Underveis i prosessen har flere ulike renovasjonsløsninger vært vurdert. En sammenstilling og vurdering av alternativer er vist i kapittel 3.1.7.

3.1 Ny renovasjonsløsning Kretsløp Follo

Kretsløp Follo er et helhetlig konsept for kildesortering. Konseptet innebærer kildesortering i egne beholdere og bringeordning til returpunkter og gjenvinningsstasjoner. En av beholderne, kalt samlefraksjon, skal til videre behandling i et sorteringsanlegg av typen MBT- Mechanical Biological Treatment. I samlefraksjonen inngår matavfall, plastemballasje og annet ufarlig restavfall. I sorteringsanlegget foretas en mekanisk sortering av samlefraksjonen hvor målet er å få separert matavfallet fra de andre fraksjonene. Matavfallet videreføres sammen med hageavfall til bioenergi og kompost. Plastemballasjen vaskes og benyttes til materialgjenvinning.

Plastemballasjen vaskes og benyttes til materialgjenvinning. Restavfallet går til energigjenvinning.

I tillegg til informasjon fra Follo Ren IKS er MBT-rapport utarbeidet av foreningen Avfall Norge¹ benyttet som kilde.

3.1.1 Løsninger for abonnentene

Husholdningene skal gjennomføre følgende kildesortering:

- Samlefraksjon bestående av plast, matavfall og restavfall i egen beholder
- Papp/papir i egen beholder
- Klær, glass og metall leveres returpunkter for materialgjenvinning
- Farlig avfall, EE-avfall og grovavfall leveres gjenvinningsstasjonen
- Miljøbilen videreføres som serviceordning for de som av ulike årsaker ikke får levert farlig avfall til gjenvinningsstasjonen.

Standardabonnement vil i ny renovasjonsløsning bestå av henting av 240 l samlefraksjon (restavfall inkl mat og plastemballasje) i beholder annenhver uke. I abonnement inngår også tømning av papirbeholder (standard 240 l) hver 4 uke.

I tillegg til standardabonnement er det foreslått alternative abonnement med ulike beholderstørrelser, samt mulighet for fellesløsninger med naboer.

Follo Ren har lagt frem forslag til gebyrdifferensiering presentert med utgangspunkt i standardabonnement.

Da renovasjonsgebyret varierer noe mellom kommunene, er differensieringen angitt som prosent iht gebyr på standardabonnement, basis ("100 %). Gebyr og gebyrdifferensiering er knyttet til samlefraksjonen (restavfall inkl mat og plastemballasje).

Differensierte satser, renovasjon

	Gebyrpåvirkning
Pluss (beholder 360 l, tømmes annenhver uke, volum 180 l per uke)	+ 30 %
Standard (beholder 240 l, tømmes annenhver uke, volum 120 l per uke)	basis
Delt beholder (2 abonnenter deler 360 l, volum 90 l per ab.) per uke)	- 20 %
Minus (utplassert beholder 120 liter, volum 60 l per uke)	- 30 %
<u>Felles løsninger:</u>	
- Standard (Ikke volumbesparende)	basis
- Delt (90 l/uke)	- 20 %
- Minus(60 l/uke)	- 30 %
Hjemmekompostering	
*rabatt bortfaller når sorteringsanlegg Kretsløp Follo er i drift, planlagt 2012.	- 20 %

¹ Rapport fra Avfall Norge; Mekanisk biologisk avfallsbehandling Sluttrapport, 31.05.2010

Hytterenovasjon halvår/helår

Hytte abonnenter omfatter samme tjenester til samme pris som helårs abonnenter. Mulighet til å differensiere i helårs- og halvårsabonnement.

Plassering av beholdere i forhold til kjørbær vei på tømmedagen er maksimalt 7 m (i dag er kravet 10-20 meter). Krav om kortere avstand skyldes bl.a. at renovasjon med beholdere er mer tidkrevende. Videre stilles det krav til fast underlag der hvor renovatøren skal trille beholderen til renovasjonsbilen. Dersom abonnenten ønsker å plassere beholderne lengre unna enn 7 m er dette mulig. Abonnenten vil da bli fakturert for tilleggsavstanden (gangtillegg), se tabell nedenfor.

Servicegebyr, pris i kr

Hjemmehenting farlig avfall	100 kr per henting
Gangtillegg ("trilletillegg") * fra 7 t.o.m. 20 m	1 kr/m
Gangtillegg ("trilletillegg") * fra 21 m og oppover	3 kr/m

*Gangtillegg regnes fra første meter ved beholderplassering utover 7 m fra veiskulder. I de tilfeller der det er gang/sykkelvei mellom veiskulder og eiendommen, regnes 7 meter fra gang/sykkelveiens veiskulder. Hjemmehenting av farlig avfall er også mulig mot et servicegebyr, se tabellen over.

Renhold av beholderen er husstandens/abbonnentens ansvar. Follo Ren vurderer å tilby kjøp av renholdstjenester for de som av ulike årsaker ikke kan gjøre dette selv.

ID-merking av den enkelte beholder for elektronisk registrering ved tømming hos abonnenten, er valgt bort fordi systemet fortsatt er i en teknologisk utviklingsfase.

3.1.2 Informasjon

Follo Ren har et høyt ambisjonsnivå for informasjonsarbeidet, da det er viktig å få med alle brukerne i riktig bruk av systemet fra dag én. Ved innføring av nytt renovasjonssystem vil Follo Ren utarbeide en kommunikasjons- og informasjonsplan med hovedvekt på informasjon om hva som *ikke* skal i samlefraksjonen. Dette for å klargjøre for abonnentene at samlefraksjonen kun skal inneholde matavfall, plastavfall og ufarlig restavfall.

3.1.3 Presentasjon av MBT-løsningen

MBT er en felles betegnelse for behandling av blandet restavfall gjennom en kombinasjon av mekanisk og biologisk behandling. Formålet er å separere avfall med ulike fysiske egenskaper. MBT resulterer i flere typer produkter både til materialgjenvinning, brensel til energiutnyttelse, samt en stabilisert kompost. Graden av forutgående kildesortering kan variere i MBT-løsninger.

Det finnes i dag ingen anlegg av denne typen i Norge. Imidlertid har man erfaring med en del elementer fra MBT-anlegg. Det finnes bl.a. sorteringsanlegg for næringsavfall som har mange komponenter i en mekanisk forbehandling, noe tilsvarende det man vil ha i et MBT-anlegg. Videre bygger teknologien på løsninger som er i bruk ved et anlegg i Ludvika i Sverige (driftstid ca 30 år). Teknologien bygger også på erfaringer fra over 80 anlegg i Europa.

MBT har vært vurdert som en mulig løsning av en del kommuner og avfallsselskap de siste 5-8 år, men i de fleste tilfeller har det ikke blitt anbefalt å gå videre. ROAF – Romerike avfallsselskap gjennomfører for tiden en vurdering av MBT-løsning med vekt på utsortering av plastemballasje, der er det lagt opp til kildesortering av våtorganisk avfall før MBT-løsningen.

Norge reviderer dagens avfallsregelverk. Det nye regelverket ekskluderer ikke anvendelse av MBT som metode for avfallsbehandling. Det vil fortsatt være forbudt å deponere nedbrytbart avfall. Kompost som produseres ved MBT-anlegg kan ikke deponeres, men må benyttes i landbruket/grøntarealer som gjødsel eller jordforbedringsmiddel.

For å kunne benytte kompost fra MBT-anlegg må dette tilfredsstillende gjødselverforskriften og dens krav til gjødsel og jordforbedringsmidler produsert av avfall.

Dersom kompost skal benyttes i Økologisk landbruk må også Økologiforskriften for gjødsel følges. Kompost fra MBT-anlegg i Kretsløp Follo er ikke planlagt for dette.

3.1.3.1 Gjenvinnbart materiale

Plastemballasje, glass og metall (som ikke har blitt kildesortert) kan sorteres ut i MBT-anlegg. Dersom det er ønskelig kan den enkelte fraksjon videresorteres, eksempelvis plast i ulike plastmaterialer.

Løsningen for plast valgt for Kretsløp Follo baserer seg på NIR - teknologi (optisk sortering av plast ved lysgjennomstrømming). Denne teknologien skiller den gjenvinnbare plasten fra annen plast som skal forbrennes. Andel gjenvinnbar plast er høyere fra et MBT-anlegg enn fra alternative løsninger.

3.1.3.2 Avfallsbasert brensel

En stor andel av avfallet ender opp som foredlet avfallsbrensel (restavfall); enten som en lett energifraksjon eller som brensel med innhold av organisk avfall. I Kretsløp Follo består denne brenselfraksjonen/restavfallet stort sett av ikke gjenvinnbar plast, batterier og evt. papp/papir og annet ikke organisk avfall. Andelen restavfall til forbrenning er lavere enn fra alternative løsninger.

3.1.3.3 Biogassproduksjon

Biogassen produseres i forbindelse med forråtningsprosessen av biologisk materiale. Ved bruk av MBT-løsning vil det totale gassutbytte fra organisk nedbrytbart avfall være høyere enn ved alternative løsninger. Biogassen kan benyttes direkte til energiformål i en gassbrenner og varmeproduksjon eller

gassmotor for strømproduksjon. I Kretsløp Follo er biogassen tenkt benyttet til en gassmotor som produserer all elektrisitet og varme som trengs til drift av anlegget. Overskuddsenergi i form av varme og elektrisitet planlegges avsatt i et fjernvarmesystem i nærområdet.

3.1.3.4 Kompost til tørrgjødsel/jordprodukter

Jordprodukter fra MBT-anlegg for blandet avfall vil generelt ha dårligere kvalitet enn tilsvarende produkter fra kildesortert avfall. Det avgjørende vil være bruksbegrensninger som settes på denne type produkter og om det faktisk vil være et marked for sluttproduktet.

Jordproduktene inneholder generelt mer glass, metall og plast. Studier² har også vist at korn produsert med denne typen gjødsel kan få et noe forhøyet innhold av tungmetaller sammenlignet med bruk av gjødsel fra kildesortert avfall.

Synlig forurensning som plast- og glassbiter kan fjernes ved finsikting av det biologiske materialet. Forurensningsfare fra farlig avfall kan uansett ikke elimineres (hverken for denne løsningen eller andre vurderte løsninger) og ved innføring av Kretsløp Follo vil Follo Ren IKS vektlegge grundig og god informasjon til husholdningene om viktigheten av å sortere ut denne type avfall.

Trenden i andre land er innskjerping av krav til maksimalt innhold av urenheter og miljøgifter, samt begrensning i mengde av denne typen gjødsel til landbruksformål. Komposten kan fint brukes i grøntarealer og som dekkmateriale.

Komposten fra Kretsløp Follo er tenkt benyttet i grøntarealer og som dekkmateriale. Follo Ren har innledet et samarbeid med Jordforsk for å se på produktutvikling og kvalitetssikring av jordblandinger og vekstmedier for å kunne utnytte komposten optimalt.

Kompost fra biogassanlegg er aktuell som råvare i dyrkingsmedium, der kompost i lengre tid har vært benyttet som ingrediens, både i anleggsjord for grøntanlegg, parker og i blandede dyrkingsmedier ment for gartnerier. Gjødselvereforskriften setter krav til maksimalt 30 vol % av den avfallsbaserte komponenten i en anleggsjord. Avfallskomposten inneholder finstoff fra nedbryting av matavfallet og grovere partikler fra hageavfallet. Finstoffet er rikt på næringsstoffer, humus og mikroorganismer, mens de større partiklene bidrar med strukturegenskaper og gir en god fordeling mellom små (vannfylte) og store (luftfylte) porer.

Kompost fra et biogassanlegg anses som godt egnet som ingrediens i anleggsjord eller blandede dyrkingsmedier med en jevnere kvalitet enn kompost som er produsert uten et anaerobt trinn. Den har et allsidig bruksområde og kan benyttes både av profesjonelle brukere og hobbydyrkere.

---

² Rapport fra Avfall Norge, Mekanisk biologisk avfallsbehandling Sluttrapport, 31.05.10

Aktuelle bruksområder:

- Som ingrediens i anleggsjord til grøntarealer, parker og hager
- Som råvare i dyrkingsmedier for gartnerier, hagesentra
- Som jordforbedringsmiddel med en viss gjødseleffekt

3.1.4 Miljøgevinster ved Kretsløp Follo

Det er gjennomført flere konsekvensutredninger av løsningen Kretsløp Follo. Disse viser at Kretsløp Follo kan gi miljøgevinster. Dagens restavfall består av ca 40-45 % matavfall. Ved en mekanisk utsortering vil man kunne oppnå utsortering av ca 40 % matavfall til biologisk behandling. Ved optisk posesortering og trebeholder løsning får en ut hhv 20-25 % og 25-30 % utsortert matavfall.

Dette innebærer at en ved Kretsløp Follo-løsningen får ut mer matavfall til biologisk gjenvinning, samt at restavfallsmengden til forbrenning går ned i forhold til alternative vurderte løsninger.

Follo Ren mener at matavfall som råvare for lokal produksjon av biogass og kompost representerer en langsiktig miljøriktig løsning. Årsakene er:

- Biogass fra matavfall er fornybar energi som gir reduserte klimautslipp
- Graden av materialgjenvinning økes
- Kompost erstatter bruk av kunstgjødsele, og vil være et viktig framtidig bidrag til grøntarealer og som dekkmateriale
- Kretsløp Follo er et helhetlig miljøkonsept basert på en kretsløpstankegang som utnytter næringsstoffene lokalt
- Forslag til løsning innebærer redusert transport for innsamling av avfall i forhold til dagens løsning

En annen miljøgevinst er mer utsortert plastemballasje enn i alternative løsninger.

3.1.5 Helse, miljø og sikkerhet

Basert på andre renovasjonsselskapers erfaringer, vil det være forsvarlig og hente samlefraksjonen med matavfall hver 14. dag. Med nye beholdere skal ordningen ikke medføre luktproblemer. Beholderløsningen reduserer problemer med skadedyr i forhold til dagens løsning.

Follo Ren mener at arbeidsmiljøet for renovatørene bedres pga redusert fare for kutt og stikkskader. Tunge løft elimineres.

3.1.6 Brukervennlighet og servicenivå

Follo Ren vurderer Kretsløp Follo til å være en enkel og brukervennlig løsning. Den åpner for flere valgmuligheter og er derfor godt brukertilpasset. Praktiske forhold Follo Ren vil ha fokus på er:

- Korrekt vurdering av den enkelte abonnents behov ved innføring av nye beholdere
- Returordning for gamle sekkestativ
- God informasjon ved innføring av ny renovasjonsløsning
- Praktisk og enkel sorteringsveiledning

- Gode tømmekalendere med oversikt over nytt mønster for henting

3.1.7 Vurdering av alternative løsninger

Follo Ren har i forkant av anbefalt løsning vurdert tre konseptløsninger for kildesortering basert på avfallsbeholdere.

Disse er:

- **Nåsituasjon**
- **Nåsituasjon med behov for omlastestasjon**
Ved evt. levering til mottak andre steder enn i dag vil det være behov for større oppsamlingscontainere og en ny omlastestasjon. Ulike alternativer er utredet.
- **Kretsløp Follo**
Som beskrevet foran.
- **Optisk posesortering**
Sortering i husholdningen i poser med ulik farge som behandles med optisk sortering i et anlegg. Det vanligste er å ha ulike poser for matavfall, plast og restavfall som legges i én beholder og papp/papir i egen beholder.
- **System med tre separate beholdere**
Abonnementen har tre separate beholdere for ulike fraksjoner. De vanligste er å ha separate beholdere for av matavfall, papp/papir og restavfall, samt sekk for plast.

Follo Rens hovedargumenter i vurderingen av de ulike alternativene er gjengitt i tabellen på neste side.

	Fordeler	Ulemper
Nåsituasjon	Enkel for innbyggerne Mindre administrasjon for gjennomføring	Får ikke utnyttet ressursene i avfallet Ikke tilfredsstillende kildesortering Dårlig arbeidsmiljø for renovatører Dyr løsning for papirinnsamling Lite kundetilpasset løsning for papirinnsamling
Nåsituasjon med behov for omlastestasjon	Enkel for innbyggerne Mindre administrasjon for gjennomføring	Får ikke utnyttet ressursene i avfallet Ikke tilfredsstillende kildesortering Dårlig arbeidsmiljø for renovatører Dyr løsning for papirinnsamling Lite kundetilpasset løsning for papirinnsamling Usikkert mht anbuds konkurranser for energigjenvinning, dvs transport av restavfallet til andre steder enn Klemestrud
Kretsløp Follo	Lokalt kretsløpsbasert renovasjonsordning Stor andel utsortert matavfall Lite restavfall transporteres til energigjenvinning Utnyttet større grad av plast til materialgjenvinning Beregnete resultat av utsorteringen i etterkant fra dag 1 anlegget er i drift Mindre opplæring av husholdningene i kildesortering Brukervennlig Få oppsamlingsenheter inne hos abonnent Få oppsamlingsenheter ute hos abonnent Biologisk behandling av matavfallet gir størst bidrag i klimaregnskapet Inntektside pga produksjon av biogass og kompost av matavfallet Lav kostnad på informasjon	Større investering enn i alternativene Lav grad av kildesortering (hos abonnentene) kan gi feil signal til abonnentene
Optisk posesortering	En felles beholder til oppsamling av avfall	Krevende maskinell utsortering og tilgrising av anlegget grunnet dårlig knyttede poser og feilsortering Lavere utsorteringsgrad av matavfall enn i Kretsløp Follo Tar lang tid å oppnå tilfredsstillende utsorteringsgrad pga opplæring og informasjon til befolkningen Sortering av matavfallet i egen pose i husholdningen medfører utfordringer i forhold til lukt ved oppbevaring og transport, da matavfallet raskt surner Økte transportkostnader grunnet lavere lastutnyttelse under transport. Avfallet kan ikke komprimeres i stor grad uten at poser sprekker og de sorterte fraksjoner blandes Relativt store kostnader knyttet til poser og etterbehandling Eksisterende anlegg har ikke kapasitet til å ta imot avfall fra Follo Ren; en må derfor bygge eget sorteringsanlegg som betinger kjøp av tomt
Trebeholder løsning	Matavfall, papir/papp og restavfall skilles i husholdningen og ettersortering av avfallet er ikke nødvendig	Estetiske utfordringer øker ved økt antall beholdere, viktig å utforme forslag til gode løsninger Store kostnader for nødvendig bygging av omlastestasjon og tilhørende tomtekjøp Stort informasjonsbehov da det er viktig å begrense feilsortering i beholderne, spesielt matavfallsbeholderen Totalt sett større transportbehov Dyrest systemkostnad av alle alternativene

3.2 Økonomi

Tabell nedenfor gir en oversikt over de årlige driftsutgifter og inntekter for de vurderte renovasjonsløsningene.

Sammenstilling av beregnede årlige driftskostnader og driftsinntekter ved alternative løsninger for husholdningsrenovasjon og behandling							
	Nåsituasjon	Nåsituasjon med omlastestasjon	Nåsituasjon med omlast og 2 beh	Nåsituasjon med omlast og 3 beh	Kretsløp Follo	Optisk og biogass	3 beholder og biogass
	Alt 1	Alt 2	Alt 3	Alt 4	Alt 5	Alt 6	Alt 7
Diverse driftskostnader							
Kapitalkostnader (1)(2)(3)(4)		5 280 000	8 080 000	9 480 000	18 043 333	19 943 333	17 600 000
Sekk for restavfall	1 980 000	1 980 000					
Bioposer				1 990 000		740 000	1 990 000
sekk for plastinnsamling				740 000		740 000	740 000
Totalt diverse driftskostnader	1 980 000	7 260 000	8 080 000	12 210 000	18 043 333	21 423 333	20 330 000
Innsamlingskostnader							
Innsamling Papir	7 990 000	7 990 000	6 350 000	6 350 000	6 350 000	6 350 000	6 350 000
Innsamling Plast	1 090 000	1 090 000	1 090 000	2 560 000			2 560 000
Innsamling Bioavfall				8 300 000			8 300 000
Innsamling Restavfall (5)	23 940 000	23 940 000	16 758 000	16 758 000	16 758 000	16 758 000	16 758 000
Totale innsamlingskostnader	33 020 000	33 020 000	24 198 000	33 968 000	23 108 000	23 108 000	33 968 000
Behandlingskostnader							
Energigjenvinning restavfall	16 150 000	16 150 000	16 150 000	11 305 000	9 690 000	12 112 500	11 305 000
biologisk behandling matavfall				5 415 000			
driftskostnader anlegg (6)		1 100 000	1 100 000	1 100 000	2 131 950	2 131 950	2 131 950
Transportkostnader til behandlingsmottak(7)		1 642 941	1 642 941	1 642 941	957 600	957 600	957 600
Totale behandlingskostnader	16 150 000	18 892 941	18 892 941	19 462 941	12 779 550	15 202 050	14 394 550
Sum beregnede driftskostn. første år	51 150 000	59 172 941	51 170 941	65 640 941	53 930 883	59 733 383	68 692 550
Driftsinntekter							
Driftsinntekter salg papir (8)	3 458 000	3 458 000	4 149 600	4 149 600	4 149 600	4 149 600	4 149 600
driftsinntekter salg plast (9)	568 000	568 000	568 000	1 136 000	2 272 000	1 136 000	1 136 000
Driftsinntekter biogass (10)					2 276 332	1 628 596	1 659 441
Totalt driftsinntekter	4 026 000	4 026 000	4 717 600	5 285 600	8 697 932	6 914 196	6 945 041
Driftsresultat renovasjon	-47 124 000	-55 146 941	-46 453 341	-60 355 341	-45 232 951	-52 819 187	-61 747 509

Forutsetninger i sammenstilling av beregnede årlige driftskostnader og driftsinntekter ved alternative løsninger for husholdningsrenovasjon og behandling

Alternativ 1- 4 inneholder løsning for renovasjonen der husholdningsavfallet samles inn av Follo Ren men behandles av andre på kontrakt.

Alternativ 5 – 7 inneholder løsning for renovasjonen der husholdningsavfallet samles inn av Follo Ren og hvor man behandler matavfallet i eget biogassanlegg med ulike former for forbehandling/sortering.

Note 1: Tall beregnet i nåverdi

Note 2: Kapitalkostnader beregnet som første års betaling av avdrag og renter på den totale investeringen. Kapitalkostnader går ned år for år

Note 3: Follo Ren ingen omlastestasjon eller sorterings/behandlingsanlegg. Nåsituasjon kan bli dyrere ved neste anbud for mottak av restavfall.

Om et energigjenvinningsanlegg som ligger utenfor nærområdet skulle vinne anbudet er det behov for omlastestasjon.

Note 4: Kapitalkostnadene er beregnet av følgende grunninvesteringer i de ulike alternativene:

alternativ 1: Nå situasjon kr 0

alternativ 2: Nå situasjon med omlastestasjon kr 48 millioner for omlastestasjon inkludert tomt

alternativ 3: Nå situasjon med omlastestasjon og to beholdere kr 68 millioner for omlastestasjon og innføring av to beholdere

alternativ 4: Nå situasjon med omlastestasjon og tre beholdere kr 78 millioner for omlastestasjon og innføring av tre beholdere.

alternativ 5: Kretsløp Follo beregnet investering kr 161 millioner for sorterings-/og biogassanlegg inkl tomt og beholderkostnader for 2 beholdere

alternativ 6: Optisk og biogass beregnet investering kr 164 millioner for sorterings-/biogassanlegg inkl tomt samt beholderkostnader for 2 beholdere.

Note 5: Beregningen forutsetter ukentlig tømning restavfall i dagens situasjon og 14 dagers tømning av beholder for rest/mat i alternativ med beholder.

Note 6: Sorteringskostnadene er det beregnet årlige driftskostnader for drift av anlegg samt bemanning 2 stk.

Note 7: Transportkostnader til behandlingsmottak: For å kunne gjøre en sammenlikning uten å kjenne til før anbudsrunde hvor man skal

sende avfallet til videre behandling er det lagt inn en forutsetning om en transportavstand til behandling for mat og restavfall på inntil 50 km.

Note 8: Beregnes økning i papir på 20 % ved innføring av beholder

Note 9: Beregnes økning i plast på 100 % ved innføring plastsekk, beregnes økning i plast på 200 % ved Kretsløp Follo og utsortering ved hjelp av NIR teknologi

Note 10: Biogassutbyttet blir større ved Kretsløp Follo grunnet økt utsortering av matavfallet

Siden kommunen ønsker et nytt renovasjonssystem, er det hensiktsmessig å vurdere de tre nye renovasjonssystemene opp mot hverandre.

Gebyrdifferensiering er mulig for alle de tre løsningene basert på volum på beholdere og/eller fellesabonnement mellom naboer.

Uansett hvilken løsning som velges vil det resultere i økt renovasjonsgebyr. Merkostnadene er i stor grad knyttet til investeringer i anlegg og beholdere, og i mindre grad knyttet til økte driftsutgifter ved den nye løsningen. Kostnadene øker pga økte kapitalkostnader. For Kretsløp Follo er kostnadsøkningen stipulert til kr 446 per år per abonnent. Se for øvrig kap. 3.2.1

En rapport utarbeidet av konsulentselskapet DANMAT³ konkluderer med at Kretsløp Follo anlegg vil gi en god økonomisk avkastning. Utarbeidede dokumenter og nytt notat fra UMB konkluderer med at komposten kan bli et interessant produkt til grøntarealer og som dekkmateriale, både som gjødsel og jordforbedring. Både produksjon av kompost og biogass fra avfall for omsetning er nye områder i norsk sammenheng. Det er derfor vanskelig å beregne pris og antatte inntekter fra dette. Follo Ren har derfor ikke lagt inn forutsetning om inntekter fra komposten i sine beregninger, men gitt ytterligere informasjon om mulige inntekter ved salg, eller kostnader ved eventuell forbrenning av komposten dersom kvaliteten ikke tilfredsstillende gjødselverforskriften.

Mulige inntekter, eller kostnader ved kompost avhending

Hage/parkanlegg, opprettelse av grøntarealer har erfaringsvis den største betalingsvilligheten for kompostprodukter. Ferdig blandet anleggsjord selges fra kr 150 – 200,- per m³ eks mva.

Mulig inntekt fra salg av avfallskompost vil dermed kunne være i overkant av 2 millioner kroner.

Lagring av kompost før avhending kan gjøres utendørs, total årsproduksjon kan lagres på ca. 7 mål. Tidligere beregninger har vist en håndteringskostnad på 5 millioner kroner om man skulle benytte grøntarealer som avtager, med forutsetning om worst case scenario at Follo Ren skulle betale kostnaden for håndtering og spredning av komposten og ikke få inntekter på det.

Kvalitetsklassene i gjødselverforskriften regulerer bruk. Klasse 0 er best, klasse 3 er dårligst.

Analyser av Follo Rens matavfall etter foreslått sorteringsprosess viser at komposten med høy sannsynlighet vil ligge i klasse 1. Da kan man benytte komposten til de fleste bruksområder.

Alternativ håndteringskostnad for forbrenning (om komposten ikke skulle holde kvalitetsklassene i gjødselverforskriften) basert på gjeldende priser vil være ca. 7 millioner.

Dette tilsvarer den beregnede reduksjonen i kostnader på forbrenning av restavfall ved å innføre lokal behandling av matavfall.

³ Rapport: Prosjektering av sorterings- og biogassanlegg, økonomiska beräkningar för drift och marknad samt utredning beträffande utnyttjande av rötrest till gödsel för Kretsløp Follo, DANMAT AB 2009

3.2.1 Investeringer i Kretsløp Follo - gebyrpåvirkning

Investeringene til Kretsløp Follo er kalkulert til totalt 161 millioner kroner. Nedenfor er investeringskostnadene fordelt på de ulike elementene i prosjektet.

Alle kostnadene er budsjettpriser tatt fram ved henvendelse til flere leverandører, nøyaktige summer vil ikke fremkomme før man har hatt innkjøpet ute på anbud etter lov og forskrift om offentlige anskaffelser.

Investeringskostnader

Sorteringsanlegg:	36 373 000
VVS og ventilasjon:	4 366 000
Biogassanlegg:	43 000 000
Mark og bygg:	22 964 000
Maskin installasjoner m.m:	500 000
El og styringsinstrumenter:	12 027 000
Prosjekteringskostnader:	3 800 000
Sum anlegg:	123 030 000
Avfallsbeholdere til innbyggerne:	20 000 000
Kjøp av tomt:	18 000 000
Total investeringskostnad:	161 030 000

Vedtatt økonomiplan for Follo Ren 2010 til 2013 (1000 kr)				
Hovedansvar	år 2010	år 2011	år 2012	år 2013
100 Administrasjon	20 739	30 402	37 661	38 531
101 Renovasjon	51 149	45 914	37 198	28 517
102 Returpunkt	6 651	6 984	7 333	7 699
104 Teigen	4 745	4 982	5 231	5 493
105 Oppegård	4 032	4 234	4 445	4 668
106 Bølstad	5 012	5 263	5 526	5 802
107 Kompostanlegget	479	503	528	0
Driftstilskudd	92 807	98 281	97 922	90 709
Gebyrpåvirkning, kr/abonnet	+ 503	+ 142	- 9	-187

Alle beregninger vedrørende Kretsløp Follo baserer seg på økonomiplan 2010 til 2013, vedtatt på representantskapsmøte 2. november 2009.

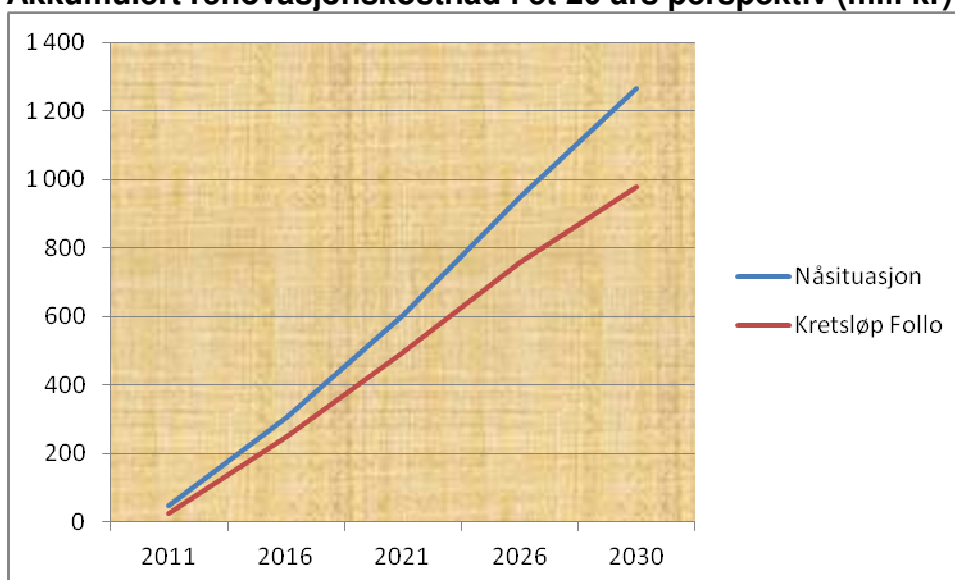
Framdriftsplanen har vært basert på forutsetningen om vedtak i kommunestyrene våren 2010. Økonomiplanen 2010 – 2013 viser at vi får høyest driftskostnader i 2011. Dette skyldes at kapitalkostnad som følge av investeringer i beholdere og anlegg inntreer før man tar ut gevinst i reduserte driftskostnader i forbindelse med Kretsløp Follo.

I løpet av økonomiplanperioden 2010 – 2013 er det beregnet en samlet gebyrpåvirkning på ca. kr 446,- per abonnent/husstand. Dette er fremkommet ved å regne endringene i driftstilskudd fra 2009 (73,4 millioner) til og med 2013 (90,7 millioner). Driftstilskuddet økte vesentlig fra 2009 til 2010, og dette utgjør en stor andel av den beregnede samlede gebyrpåvirkningen.

Gjennomføring av Kretsløp Follo i planperioden vil i seg selv føre til en økning på ca. kr 142 per abonnent fra 2011 for deretter å reduseres med henholdsvis kr 9 og kr 187 i år en og to etter anlegget er satt i drift og nytt innsamlingsystem er innført.

Fra dette ble beregnet har det nå gått et år, og framdriftsplanen er forsinket et halvt år. Det betyr at man nå har en handlingsplan der investeringene er inntil et år forskjøvet i tid. Ny økonomiplan for 2011-2014 skal vedtas på representantskapsmøte den 25. oktober 2010. Trenden vil være det samme som presentert i saksfremstillingen, men grunnet gode priser på ny renovasjonskontrakt fra 1.10.10 vil utgifter til renovasjon reduseres, og de totale utgiftene vil derfor være lavere i den nye økonomiplanen.

Akkumulert renovasjonskostnad i et 20 års perspektiv (mill kr)

Figuren viser akkumulert renovasjonskostnad over 20 år med dagens renovasjonskostnad sammenlignet med innføring av Kretsløp Follo, basert på en framskrivning av årskostnad renovasjon i de to alternativene, medregnet KPI. Differansen mellom dagens renovasjonsløsning og Kretsløp Follo over 20 år utgjør, etter Follo Rens beregninger, en mulig besparelse på renovasjonskostnadene på 287,8 millioner kroner i perioden.

3.3 Nye renovasjonsforskrifter som følge av nytt renovasjonssystem

Follo Ren har, etter innspill fra representanter fra eierkommunene, utarbeidet forslag til nye renovasjonsforskrifter med tilhørende ny gebyrstruktur (vedlegg 1). Ny felles renovasjonsforskrift vil erstatte dagens renovasjonsforskrifter i de fem eierkommunene. Renovasjonsgebyret bestemmes av den enkelte kommune.

Ny felles renovasjonsforskrift tar sikte på forenklinger og harmonisering mellom kommunene. Forskriften omhandler blant annet:

- mål for avfallssektoren
- delegering av myndighet fra kommunen til Follo Ren IKS
- lovpålagt innsamling av husholdningsavfall
- krav til sortering av avfallet, plassering av oppsamlingsenhet og veistandard
- plikter for kommunen og abonnent
- gebyrplikt og gebyrdifferensiering

Gebyrstrukturen bygger på følgende prinsipper:

- Gebyr basert reelle kostnader knyttet til levert tjeneste
- Kombinasjon av fast og variabel gebyrandel med muligheter for kjøp av ekstra tjenester
- Gebyrsystem som stimulerer til riktig kildesortering

Ordningen med lavere renovasjonsgebyr ved hjemmekompostering vil opphøre. De som fortsetter med hjemmekompostering forventes å kunne bestille en mindre samlefraksjonsbeholder og på den måten oppnå lavere gebyr. Forslag til gebyrdifferensiering er gjengitt under kapittel 3.1.1.

4 Rådmannens vurdering

Innføring av ny renovasjonsløsning berører alle innbyggere i eierkommunene. Det at en beslutning med store implikasjoner for innbyggerne ikke har vært på høring på samme måte som f eks planer etter plan og bygningsloven, stiller ekstra store krav til grundighet i saksforberedelsene. Etter oversendelse av saken fra Follo Ren har rådmannsgruppen i Follo sett behov for å innhente supplerende informasjon fra Follo Ren og fra et eksternt uavhengig kompetansemiljø. Vurderingene nedenfor bygger likevel i all hovedsak på informasjon og dokumentasjon fra Follo Ren.

4.1 Gjennomgang av Kretsløp Follo av uavhengig kompetansemiljø

Det er innhentet en ekstern vurdering av Follo Rens saksfremlegg om Kretsløp Follo fra konsulentfirmaet Mepex Consult, vedlegg 4. Vurderingen bygger i stor grad på en utredning Mepex gjorde for Avfall Norge ang MBT som løsning brukt i Norge.

Mepex gir følgende anmerkninger til Kretsløp Follo:

Kretsløp Follo har mange positive elementer i forhold til fokus på et kretsløpsbasert avfallssystem med høy grad av materialgjenvinning. Som et sentralt element i løsningene er det foreslått en MBT-løsning med mekanisk sortering av matavfall og plastemballasje på en blandet fraksjon av husholdningsavfall. Løsningen er sammenlignet med alternative løsninger med og uten utvidet kildesortering.

Mepex peker på at fordelene med løsningen synes å være sterkt betonet samtidig som ulempene i mindre grad er trukket fram. Mepex trekker frem momenter som det kan knytte seg usikkerhet til og peker på følgende tilleggsmomenter som bør vurderes ved valg av løsning:

- Tilstrekkelig bredde i beslutningsgrunnlaget
- Manglende erfaring med MBT under norske forhold
- Dårligere kvalitet på kompost og vanskelig avsetning
- Manglende fleksibilitet i valg av løsning for matavfall
- Risiko ved å etablere MBT løsning og biogassanlegg for en relativt liten region

4.2 Elementer vektlagt ved vurdering

Med utgangspunkt i dokumenter oversendt fra Follo Ren og supplerende opplysninger har rådmannen søkt å gi en bredest mulig belysning av en ny

renovasjonsløsning. Rådmannen har vektlagt følgende momenter i sin vurdering:

- Måloppnåelse ved valg av ny renovasjonsløsning
- Brukervennlighet og løsninger for plassering av nye beholdere
- Tømmefrekvens
- Mekanisk sortering som metode og kvalitet på sluttprodukter
- Ny felles renovasjonsforskrift og gebyrdifferensiering
- Økonomi
- Samarbeid med andre kommuner

4.2.1 Måloppnåelse ved valg av ny renovasjonsløsning

Follo Ren oppfyller i dag nasjonalt vedtatt gjenvinningsgrad (75 % i 2010 og 80 % i 2012) og mål for gjenvinningsgrad vedtatt av eierkommunene (over 80 %). Follo Rens videre mål er å stimulere til avfallsreduksjon, øke ombruksaktiviteten og materialgjenvinningsgraden og derigjennom redusere avfall til energigjenvinning. Dette er i samsvar med nasjonale mål og eierkommunenes mål.

Slik rådmannen vurderer det, vil innføring av Kretsløp Follo bidra til at målene ovenfor kan nås. Husstandene skal fortsette med kildesortering av papir, metall og glass som i dag. Bringeordningen for plastemballasje bortfaller fordi en større andel plast forventes skilt ut ved et MBT-anlegg.

Det er i den nye løsningen særlig viktig at det fokuseres på å unngå farlig avfall i samlefraksjonen. Follo Ren vurderer utlevering av en rød boks for denne type avfall til husstandene. En eventuell innføring av ny løsning for farlig avfall bør gjøres parallelt med innføring av Kretsløp Follo. Fra Follo Rens side legges stor vekt på informasjon i forbindelse med overgang til ny renovasjonsløsning, inkludert kampanjer for avfallsreducerende tiltak.

Sammenlignet med andre vurderte løsninger gir Kretsløp Follo:

- Høyere andel utsortert matavfallsmengde som gir:
  - mer biogass fra avfallet
  - økt kompost til gjødsel/jordforbedring
  - mindre brensel/fraksjon, med en lav andel matavfall og høyere brennverdi
- Høyere andel plast til materialgjenvinning

Spørsmål knyttet til kvalitet på komposten er omtalt under punkt 4.6.

4.2.2 Brukervennlighet og løsninger for plassering av nye beholdere

Follo Ren vektlegger enkel og tydelig kommunikasjon og informasjon ut til befolkningen. Opplysninger om "belønningsordninger" for avfallsreduksjon og sortering skal inngå. Videre vil det særlig fokuseres på å unngå farlig avfall i samlefraksjonen.

Follo Ren legger opp til at dagens system for returpunkter skal forbedres parallelt med innføringen av Kretsløp Follo. Dette innebærer bedre plassering

av returpunktene og/eller ombygging til nedgravde løsninger, for å sikre maksimal kildesortering fra husstandene.

Det er også lagt opp til økt grad av kundeservice i forbindelse med innføring av ordningen og utplassering av de nye avfallsbeholderne.

Follo Ren har utarbeidet et utkast til veileder; Renovasjonsløsninger ved nybygging og rehabilitering (vedlegg 5). Denne skal kvalitetssikres i samarbeide med eierkommunene. Denne veilederen knyttes til den nye renovasjonsforskriftens § 5. Ordlyden er som følger: "Valg av oppsamlingsenhet, plassering og sortering skal til enhver tid følge gjeldende veileder for renovasjon..". Veilederen belyser gode estetiske løsninger i tett bebygde boligområder. I samarbeid med eierkommunene skal områder der det er hensiktsmessig med andre type avfallsløsninger, som nedgravde avfallsbeholdere og lignende; kartlegges. Det skal også utarbeides støtteordninger for denne type avfallsløsninger, der minimum støtte er opprinnelig investering i konvensjonelle avfallsbeholdere. Informasjon om dette gis eksisterende sameier og borettslag der fellesløsninger og eventuelt nedgravde løsninger er et alternativ.

Gebyrdifferensieringen bør gi insitamenter til gode felles løsninger og avfallsreduksjon.

Rådmennene etterspurte ytterligere differensiering med hensyn til størrelser på beholdere. Follo Ren har vurdert viktigheten av å balansere gebyrdifferensieringen (med formål økt servicegrad, valgfrihet og stimulering til avfallsreduksjon) opp mot at systemet skal være håndterbart og ikke føre til store økte kostnader ved drift og vedlikehold av kundedata. Den foreslåtte gebyrdifferensieringen er et resultat av disse vurderingene og reflekterer også erfaringer fra andre kommuner. Ordningen med tilbud om kjøp av ekstrasekk videreføres og er særlig aktuell i en kombinasjon med lave volumer som standard.

4.2.3 Tømmefrekvens

Rådmannen vurderer at fremlagt forslag til tømmefrekvens er tilfredsstillende mht miljø og kostnader. Det er gitt signaler til Follo Ren om at det kan være hensiktsmessig å øke tømmefrekvensen av samlefraksjonen i sommerhalvåret, når luktp problemer kan oppstå. Follo Ren svarer at det i varme perioder er lagt inn forutsetning om ukentlig tømning.

4.2.4 Sorteringsanlegg og vurdering av sluttprodukter

Mekanisk sortering vurderes å være en god metode for å øke materialgjenvinningsgraden. Videre gir det også en gevinst i form av lavere klimagassutslippet, siden andel restavfall/brenselstraksjon som sendes til forbrenning blir redusert.

Biogassen fra anlegget skal brukes til produksjon av elektrisitet og varme i behandlingsanlegget, evt. overskudd planlegges solgt til fjernvarmeanlegget i nærheten. Det er tenkt søkt støtte midler fra ENOVA SF til bygging av biogassanlegget.

Det knytter seg usikkerhet til kvaliteten av kompostproduktet, betalingsvilje og avsetningsmuligheter. Rådmennene har etterspurt en nærmere vurdering av alternative løsninger og kostnader knyttet til dette, dersom komposten ikke kan anvendes som forutsatt i Kretsløp Follo. Follo Ren har gitt ytterligere informasjon om dette. Det vises i den forbindelse til kap. 3.1.3.4 og kap. 3.2.

Sorteringsanlegget og prosessen i MBT-anlegget er fleksibelt tilrettelagt. Dersom komposten forringes av farlig avfall/miljøgifter kan den isteden benyttes til forbrenning.

MBT-anlegg er ikke i drift i Norge i dag, men Avfall Norge har en pågående prosess der pilotprosjekter skal gjennomføres. Follo Ren bør søke samarbeid med Avfall Norge ved en innføring av Kretsløp Follo, både for kompetanseutveksling og for å bli tilført støttebidrag.

For ethvert anlegg må man beregne en viss innkjøringstid. Om problemer skulle oppstå i en overgangsfase vil Follo Ren sikre en avsetning av samlefraksjonen via dagens inngåtte avtaler, og innbyggerne vil i så fall ikke bli berørt i av dette.

4.3 Ny felles renovasjonsforskrift og prinsipper for gebyrdifferensiering

Ny renovasjonsforskrift (vedlegg 1) ivaretar eierkommunenenes lovpålagte innsamling av husholdningsavfall fra kommunene og gir retningslinjer for hvordan avfallshåndteringen skal gjennomføres.

Mulighetene for gebyrdifferensiering er større i dette renovasjonssystemet enn i dagens system siden det bl.a. åpnes for mindre beholdere for samlefraksjonen. Målet om avfallsreduksjon bør ligge til grunn som prinsipp for valg av gebyrstruktur. Vedlagte forslag til ny renovasjonsforskrift er oppdatert i forhold til opprinnelig forslag fra Follo Ren. Det nye forslaget inneholder også reduksjon i samlefraksjonen for den enkelte abonnent. Gjengitt under avsnitt 3.1.1. Follo Ren har vurdert viktigheten av å balansere gebyrdifferensieringen (med formål økt servicegrad, valgfrihet og stimulering til avfallsreduksjon) opp mot at systemet skal være håndterbart og ikke føre til store økte kostnader ved drift og vedlikehold av kundedata. Den foreslåtte gebyrdifferensieringen er et resultat av dette arbeidet og reflekterer også erfaringer fra andre kommuner.

Differensiering av gebyr basert på registrering av vekt ved tømning av beholder har vært vurdert og forkastet da det ikke er erfaringer som tilsier at man oppnår bedre sortering eller nevneverdig avfallsreduksjon, men derimot økte driftskostnader ved en løsning basert på vekt på beholdere. Volum er derfor den anbefalte differensieringsmåten, slik det nå fremkommer i ny renovasjonsforskrift.

Follo Ren har valgt bort elektronisk henteregistrering hos abonnenten fordi løsningen er lite utprøvd i Norge, og fortsatt ikke fungerer tilfredsstillende. Rådmannen mener denne beslutningen må revurderes med jevne mellomrom, slik at det på sikt kan gis enda større muligheter til gebyrdifferensiering basert på tømmefrekvens eller vekt.

4.4 Økonomi

Det vises til sammenligningstabell under punkt 3.1.7.

Kretsløp Follo har lavere driftskostnader enn optisk posesortering og trebeholderløsning. De totale driftsinntektene er høyere for Kretsløp Follo enn øvrige vurderte løsninger. Den økonomiske sammenstillingen kan oppsummeres slik:

- Kretsløp Follo har lavere kostnad for energigjenvinning av restavfall, dette skyldes økt utsortering av plast emballasje og matavfall.
- En antar at en får ut like mye papp/papir i alternativene 3-7. Dette skyldes egen beholder for dette.
- Når det gjelder inntekter på salg av plast er den vesentlig høyere for Kretsløp Follo. Dette skyldes høyere andel utsortert plast, det samme gjelder inntekter på biogass. Større mengde utsortert matavfall gir mer biogass.
- Både produksjon av kompost og biogass fra avfall for omsetning er nye områder i norsk sammenheng. Det er derfor vanskelig å beregne pris og antatte inntekter fra dette. Follo Ren har gitt tilbakemeldinger på mulige inntekter og utgifter under kap. 3.2.
- Follo Ren har beregnet investeringsutgiftene til nyordningen til 161 mill. kr, og gjennomsnittlig årlige økning av abonnentenes renovasjonsavgifter med kr 446.

Rådmannen har mottatt informasjon om mulige inntekter og utgifter for alternative løsninger ved forringet kvalitet av komposten og eventuelle kostnader ved dette:

- Mulig inntekt fra salg av komposten vil kunne være i overkant av 2 millioner kroner.
- Dersom komposten ikke blir solgt er en mulighet at Follo Ren tar kostnaden for håndtering og spredning av komposten tilsvarende 5 millioner kroner.
- Alternativ håndteringskostnad for forbrenning (om komposten ikke skulle holde kvalitetsklassene i gjødselvereforskriften) er av Follo Ren beregnet til ca.7 millioner kr pr. år.

Follo Ren hadde ikke i sitt saksfremlegg fremmet forslag for kommunestyrene om utvidet låneramme for å gjennomføre investeringene som følger av Kretsløp Follo. I gjeldende selskapsavtale er lånerammen for selskapets investeringer begrenset til 30 mill. kr. I rådmennenes dialog med selskapets administrasjon har det kommet frem at lånerammen ønskes utvidet samtidig som kommunestyrene nå skal ta stilling til Kretsløp Follo. Dette er ønskelig for å holde fremdrift i gjennomføringen av prosjektet, dersom kommunestyrene samtykker til at det realiseres.

Follo Rens beregninger viser investeringskostnader på 161 mill kr. Rådmannen anser at garantirammen for nye lån bør settes til kr 170 mill, slik at selskapet, uten ny kommunestyrebehandling, kan møte eventuelle kostnader til prisstigning og uforutsette utgifter. Denne utvidede lånegarantirammen blir etter eierandelene i selskapet å fordele slik mellom eierne:

Frogn kommune	16,6 andeler	kr 28,22 mill
Nesodden kommune	17 andeler	kr 28,90 mill
Oppegård kommune	23,8 andeler	kr 40,46 mill
Ski kommune	26,1 andeler	kr 44,37 mill
Ås kommune	16,5 andeler	kr 28,05 mill

4.5 Samarbeid med andre kommuner

Ny renovasjonsløsning i Follo er vurdert i forhold til løsninger ellers i regionen. Dette har inngått i de utredninger som Follo Ren har gjennomført i prosessen frem mot valg av Kretsløp Follo som løsning.

Et eventuelt samarbeid mot Oslo kommune ble skrinlagt for 3-4 år siden, da Follo Ren valgte å gå videre med en MBT-løsning basert på Ludvika anlegget i Sverige, mens Oslo kommune ønsket optisk posesortering. Oslo kommune valgte bort sorteringsanlegg pga usikkerhet ved renhetsgraden til komposten.

Follo Ren har nå pågående samtaler med andre partnere i regionen bl.a. MOVAR og Bærum kommune. Et samarbeid med MOVAR utredes av tredje part, og en utredning ventes å foreligge i løpet av 2010. Slik rådmannen oppfatter det, kan det bli aktuelt å bygge og drifte avfallsbehandlingsanlegget sammen med MOVAR, mens det for Bærum er mest aktuelt å selge tjenester.

Kommunestyret bør stille seg positivt til at Follo Ren inngår i et bredere samarbeid om eierskap og drift av behandlingsanlegget, hvis dette kan bidra til å redusere kostnader og begrense risiko. Avhengig av hvordan et eventuelt bredere eierskap foreslås organisert, antar rådmannen at dette spørsmålet må tilbake til kommunestyrene for endelig godkjenning.

Rådmannens anbefaling

Rådmannen vurderer det slik at Follo Ren IKS har anbefalt Kretsløp Follo ut fra en målsetting om å sikre en høyest mulig materialgjenvinningsgrad fra husholdningsavfallet, samt å få organisk materiale tilbake i kretsløpet. De tekniske løsningene Kretsløp Follo baserer seg på er forankret i Follo Rens styre og representantskap. Foreliggende planer fremstår som grundige og gjennomarbeidede.

Konseptet som Follo Ren går for er imidlertid unikt i norsk sammenheng. Det har vært vurdert av andre lignende selskaper og valgt bort, spesielt på grunn av usikkerheten knyttet til kvaliteten på komposten. Follo Ren fremholder at de mener at å ha god kontroll på dette og viser bl.a. til samarbeid med kompetansemiljøer om produktutvikling og anvendelsesområder. Dersom sluttproduktet likevel ikke kan anvendes til jordforbedring, kan materialet gå til forbrenning til en årlig merkostnad på i størrelsesorden 7 mill kr.

Slik Follo Ren har opplyst saken er Kretsløp Follo også økonomisk konkurransedyktig med andre vurderte avfallshåndteringsløsninger.

Etter en samlet vurdering finner rådmannen å kunne tilrå at kommunestyret samtykker til Follo Rens planer om å basere den fremtidige renovasjonsløsningen på Kretsløp Follo.

I det videre arbeidet å realisere planene anbefales at det arbeides videre med følgende problemstillinger:

- Ferdigstillelse av veiledningsmateriell for utplassering av nye beholdere for tett bebygde boligområder
- At det etableres et fast samarbeidsforum mellom Follo Ren s administrasjon og medarbeidere i eierkommunene som jobber med avfallsspørsmål.
- Follo Ren bør vurdere samarbeid med Avfall Norge om kompetanseutveksling og mulig økonomisk støtte til Kretsløp Follo.
- Søke støttemidler hos Enova mht biogassanlegget

F-sak 75/10
OPPTAK AV NESODDEN KOMMUNE I FOLLO DISTRIKTSREVISJON

Saksbehandler: Jeanette Karlsen	Arkivnr: 033	Saknr.: 10/3176
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Formannskapet	75/10	24.11.2010
Kommunestyret	/	

Rådmannens innstilling:

Ås kommunestyre godkjenner at Nesodden kommune tiltrer som deltaker i Follo distriktsrevisjon fra 16. oktober 2010.

Rådmannen i Ås, 12.11.2010

Per A. Kierulf

Tidligere politisk behandling:

Ingen

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet
Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt:

Brev fra Follo distriktsrevisjon av 13.10.2010

Utskrift av saken sendes til:

Follo distriktsrevisjon
Økonomisjefen

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Nesodden kommunestyre har i vedtak av 17.06.2010 søkt om opptak i Follo distriktsrevisjon fra 16.10.2010. Opptak av nye medlemmer skal iht. selskapets vedtekter § 6 godkjennes av kommunestyrene i deltakerkommunene.

Styret i Follo distriktsrevisjon har gitt sin tilslutning til at Nesodden kommune tiltrer samarbeidet, jf. sak 20/10 av 28.09.2010. I brev av 13.10.2010 anbefaler styret i Follo distriktsrevisjons at kommunestyrene gir sin tilslutning, og foreslår følgende vedtak:

Kommunestyret godkjenner at Nesodden kommune tiltrer som deltaker i Follo distriktsrevisjon fra 16. oktober 2010.

Konklusjon med begrunnelse:

Rådmannen anbefaler innstillingen vedtatt.

FOLLO DISTRIKTSREVISJON

Org. nr. 874.644.412 Mva

DELTAKERKOMMUNER: ENEBAKK - FROGN - OPPEGÅRD - SKI - ÅS

Til kommunestyret i

Ski kommune
Oppegård kommune
Frogn kommune
Enebakk kommune
Ås kommune**Mottatt:**

15 OKT 2010

ÅS KOMMUNE	
Dato: 19/10-10	Saksbeh.: JKA
Sak nr.: 10/3176-1	
Tillegg: 17543/10	
Ark Lode: 033	
	Kopi til:

Jnr. 245/2010

Ski, 13. oktober 2010

Søknad fra Nesodden kommune om deltagelse i Follo distriktsrevisjon

Opptak av nye medlemmer i Follo distriktsrevisjon skal i henhold til selskapets vedtekter § 6 godkjennes av kommunestyrene i deltakerkommunene.

Kommunestyret i Nesodden kommune har i vedtak av 17. juni 2010 søkt om opptak i Follo distriktsrevisjon fra 16. oktober 2010.

Styret i Follo distriktsrevisjon har i sak 20/2010 gitt sin tilslutning til at Nesodden kommune tiltrer samarbeidet. Det vil bli utarbeidet en egen avtale mellom Nesodden kommune og Follo distriktsrevisjon om Nesodden kommunes inntreden.

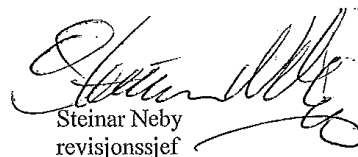
Styret i Follo distriktsrevisjon anbefaler at nåværende deltakerkommuner gir sin tilslutning til at Nesodden kommune tiltrer som medlem av Follo distriktsrevisjon fra 16. oktober 2010.

Forslag til vedtak i kommunestyret:

Kommunestyret godkjenner at Nesodden kommune tiltrer som deltaker i Follo distriktsrevisjon fra 16. oktober 2010.

Med vennlig hilsen
Follo distriktsrevisjon

Roar Thun /s/
styreleder

Steinar Neby
revisjonssjef

Kopi: Follo Interkommunale kontrollutvalgssekretariat (FIKS)

Follo distriktsrevisjon

Postadresse: Postboks 3010, 1402 SKI

Besøksadresse: Parkaksen 6, SKI

Telefon: 64 87 87 60

Telefaks: 64 87 86 16

E-mail: revisjonen@folldr.no

Web: www.folldr.no

Bankkonto: 1644.08.41566

FOLLO DISTRIKTSREVISJON

Org.nr. 874.644.412MVA

DELTAERKommuner: ENEBAKK - FROGN - OPPEGÅRD - SKI - ÅS

SÆRUTSKRIFT**SAK 20/10 SØKNAD FRA NESODDEN KOMMUNE OM OPPTAK SOM DELTAKER I FOLLO DISTRIKTSREVISJON***Vedlegg:* KST-sak 039/10 Nesodden kommunestyre – Fremtidig revisjonsordning i Nesodden kommune*Bakgrunn:*

Kommunestyret i Nesodden kommune har i møte 17. juni 2010 – sak 039/10 - besluttet å søke medlemskap i Follo distriktsrevisjon fra det tidspunkt nåværende kommunerevisor fratrer stillingen.

Kommunerevisor Svein Helge Johansen har i brev til Follo distriktsrevisjon av 29. juni 2010 meddelt at han fratrer 16. oktober 2010.

Søknad om opptak som deltaker må godkjennes av kommunestyrene hos de nåværende deltakerkommunene.

Saken fremlegges med følgende forslag til **vedtak:**

Styret anbefaler at Nesodden kommunes søknad om å bli tatt opp som deltaker i Follo distriktsrevisjon fra 16. oktober 2010, godkjennes.

Styrets leder gis fullmakt til å fremforhandle en avtale med Nesodden kommune om vilkår for revisjonen av Nesodden kommune for 2010, herunder Nesodden kommunes andel av netto driftskostnader for 2010.

Ski, 16. september 2010

Steinar Neby
revisjonssjef

På styremøte 28. september 2010 gjorde styret følgende VEDTAK:

Styret anbefaler at Nesodden kommunes søknad om opptak som deltaker i Follo distriktsrevisjon fra 16. oktober godkjennes.

Styrets leder gis fullmakt til å fremforhandle en avtale med Nesodden kommune om vilkår for revisjonen av Nesodden kommune for 2010, herunder Nesodden kommunes andel av netto driftskostnader for 2010.

Styret oppfordrer Nesodden kommune til å velge en representant som kan delta som observatør for kommunen allerede på neste styremøtet til Follo distriktsrevisjon.

Follo distriktsrevisjon

Postadresse: Postboks 3010, 1402 SKI

Telefon: 64 87 87 60

E-mail: revisjonen@folldr.no

Besøksadresse: Parkaksen 6, SKI

Telefaks: 64 87 86 16

Web: www.folldr.no

Bankkonto: 1644.08.41566

F-sak 76/10

**UTVIDELSE AV UTVALG VED BORGARTING LAGMANNSRETT 2008-2012
- VALG AV YTTERLIGERE 8 KVINNER OG 8 MENN**

Saksbehandler: Vibeke Berggård	Arkivnr: X42 &15	Saknr.: 07/2696
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Formannskapet	63/07	05.12.2007
Formannskapet	5/08	16.01.2008
Kommunestyret	6/08	30.01.2008
Formannskapet	76/10	24.11.2010
Kommunestyret	/	

Ordførers innstilling:

Som lagrettemedlemmer og meddommere ved Borgarting Lagmannsrett for perioden 2008-2012 velges ytterligere 8 kvinner og 8 menn i henhold til vedlagte forslag, jf. vedlegg 1.

Ordføreren i Ås, 12.11.2010

Johan Alnes

Tidligere politisk behandling:

Kommunestyret 30.01.2008, K-sak 6/08 – valg av nåværende utvalg ved lagmannsretten: 11 kvinner og 11 menn

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet 24.11.2010
Kommunestyret 15.12.2010

Vedlegg som følger saken trykt:

1. Forslag til valg av ytterligere meddommere ved Borgarting Lagmannsrett, datert 10.11.2010
2. Oversikt over meddommere perioden 2008-2012 (Oppdatert)
3. Brev av 05.11.2010 fra Borgarting Lagmannsrett, jf.Inr. 19180/10
4. Domstollovens regler om valg

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

Domstolloven kapittel 4, lenke: <http://www.lovdato.no/all/tl-19150813-005-005.html>

Oversikt over endringer i domstolloven

Kunngjøringstekst på Ås kommunes internettsider <http://www.as.kommune.no/utvidelse-av-meddommerutvalget-2008-2012-ved-lagmannsretten-og-tingretten.4842274-125470.html>

K-sak 6/08

Utskrift av saken sendes til:

- Borgarting Lagmannsrett
- Listen over nye meddommere sendes som elektronisk til Domstoladministrasjonen
- Valgte personer med vedlagt informasjon: Veiledning for lekdommere 2010, lenke: <http://www.domstol.no/no/Nar-jeg-skal-i-retten/Lekdommer/>

SAKSUTREDNING:

Domstolloven ble endret 08.06.2010 slik at det er gitt anledning til å utvide meddommerutvalget i valgperioden. Borgarting Lagmannsrett har besluttet å øke utvalgene slik at utvalget blir totalt på 38 personer med lik fordeling mellom kvinner og menn, jf. brev av 05.11.2010, vedlegg 3. Kommunestyret valgte 11 kvinner og 11 menn i K-sak 6/08 den 30.01.2010, jf. vedlegg 2.

Ås kommune skal velge ytterligere 8 kvinner og 8 menn. Frist for å sende liste over nye meddommere er 8. februar 2011. Det må beregnes tid til vandelskontroll av kandidatene og registrering, slik at valget ikke bør utsettes til kommunestyrets møte 2. februar. Valget kan ikke delegeres.

Funksjonstiden for dem som velges er fra den dato Borgarting Lagmannsrett bestemmer og til 1. januar 2013.

For valgbarhetsregler vises det til vedlegg 4. Ingen kan velges til både tingrett og lagmannsrett. Reglene er litt endret siden forrige valg. I brev fra Borgarting Lagmannsrett 05.11.2010 tolkes reglene om frister slik, vedlegg 3: Der loven stiller vilkår som må foreligge på "valgdagen", skal dette forstås som den dagen kommunen foretar suppleringsvalget. Når loven bruker uttrykket "valgperiodens begynnelse" eller lignende, siktes det til den perioden de nyvalgte medlemmene skal begynne å gjøre tjeneste." Sistnevnte tidspunkt fastsettes av retten og det bes om at det legges inn tilstrekkelig margin slik at ikke personer som fyller 70 år før den datoen velges.

Ås kommune har kunngjort behov for kandidater til meddommervalg ved Follo Tingrett på Internet, i ÅsNytt, ØB og Ås Avis. Redigert kunngjøring der også valg til Borgarting Lagmannsrett inkluderes, vil bli lagt ut på Internet. Valgreglene er de samme. Enkelte forslag er allerede mottatt. De er ført opp på vedlegg 1 i hhv tingretten eller lagmannsretten etter kvalifikasjoner. De som ble valgt på reservelisten i 2008 er ført opp som forslag til tingretten.

Kan vedtaket påklages?

Valgte personer kan kreve seg fritatt fra valg i samsvar med domstolloven § 74.

Ikrafttredelse av vedtaket: Dato fastsettes av Borgarting Lagmannsrett.

VEDLEGG 1

**Forslag til ytterligere lagrettemedlemmer og meddommere ved Borgarting
Lagmannsrett, 10.11.2010**

KVIN- NER	Etternavn	Fornavn	Fødselsdato	Tittel (på arbeidssted) og yrke (utdannelse)
1.	Thoresen	Guro	1974	Sikkerhetsrådgiver og sosiologistudent
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
Evt. reserver:				

MENN	Etternavn	Fornavn	Fødselsdato	Tittel (på arbeidssted) og yrke (utdannelse)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
Evt. reserver:				

VEDLEGG 2

MEDDOMMERE 2008-2012 PR. 10.11.2010

(linjenr)	Etternavn	Fornavn
Tingretten - kvinner		
1	Adamiak	Aimée Lind
2	Arends	Carmen Gricelda Fuentes
3	Arends	Ruth Elisabeth Fuentes
4	Englund	Grazyna
5	Eriksen	Signe Guri
6	Hauken	Marit
7	Hillestad	Birgitta
8	Holm	Anne Berit
9	Holmen	Agnes-Marie
10	Johansen	Tone Merete
11	Jønvik	Bente Haukalid
12	Jørstad	Stine
13	Kirkeby	Ragna
14	Kjær	Siri
15	Korbi	Hilde
16	Langaard	Mette Kari
17	Løkhaug	Greta Elin
18	Munthe	Kari Margrethe
19	Nakken	Jorunn
20	Olafsen	Irén Lundteppen
21	Sandfeld	Inger
22	Stavnes	Hildegunn
23	Sæstad	Lisbeth
24	Sæther	Björg Reidun Hoel
25	Tønder	Mary
26	Vestby	Else Jorunn
27	Viste	Solveig
28	Værdal	Aud-Helén
29	Westland	Inger-Lise
30	Aas	Wenche
Tingretten - menn		
1	Alm	Carl Birger
2	Bergvik	Arne Haldor
3	Bjørneby	Nikolai
4	Brække	Håkon Petter
5	Dale	Øystein
6	Daler	Vetle
7	Devold-Haagensen	Nils
8	Edwardsen	Espen Brox
9	Eldorhagen	Einar
10	Eriksen	Svein Westbye
11	Guttormsen	Dag
12	Hammeraas	Bonsak
13	Hågensen	Arne
14	Johansen	Jon Erling
15	Larsen	Olav Bernhard

16	Lilleby	Odd Ivar
17	Lundbland	Stein Erik
18	Nordhagen	Eirik
19	Roll-Hansen	Trygve
20	Rønningen	Odd
21	Røysland	Kristian Juel
22	Seeser-Hoff	Helge Ragnvald
23	Skarsbak	Pål Einar
24	Skinnes	Helge
25	Stolsmo	Arne Kristian
26	Sæveraas	Ivar Magne
27	Torgersen	Tom Erik
28	Ur	Morten
29	Walstad	Hans Petter
30	Willumsen	Kåre Jakob

Lagmannsretten - kvinner

1	Haug	Gro Monica
2	Hjørnegård	Sigrid
3	Hvoslef-Eide	Anne-K (Trine)
4	Kjus	Turid
5	Kvarme	Elen Marie Grøneng
6	Løken	Ellen Marie
7	Nystrøm	Marianne Norløff
8	Pytte	Irene
9	Reisæter	Magnhild
10	Røed	Marianne
11	Vedhugnes	Wenche

Lagmannsretten - menn

1	Brynildsen	Kjell Ivar
2	Dalberg	Jan Egil
3	Ekanger	Ivar
4	Haslie	Ove
5	Kolstad	Oddvar
6	Pettersen	Harry
7	Randem	Kjetil
8	Skutlaberg	Arve
9	Syrstad	Lars Johan
10	Thirud	Kjell
11	Aas	Øivind

Reserveliste, prioritert rekkefølge, jf. vedtak i K-sak 6/08:

1	Siegel	Marianne
2	Dikkanen	Yvonne Ekas
3	Vestby	Harald Ludvig
4	Haarberg	Kristian
5	Strindin	Robert
6	Husby	Atle Kjartan Freder
7	Bjørnstad	Ola

Jordskifterett

1	Alkan	Anne Gro
2	Arends	Carmen Fuentes

3	Belbo	Siv Merethe Gederaas
4	Hjelmtveit	Ramou Jammeh
5	Sneis	Ann-Karin
6	Sæther	Björg Reidun Hoel
7	Viste	Solveig
8	Bjørnstad	Ola
9	Dalberg	Jan Egil
10	Engeseth	Kjell-Ove
11	Moen	Hans Olav
12	Roll-Hansen	Trygve
13	Sæveraas	Ivar Magne
14	Thirud	Kjell
15	Vangen	Odd
16	Wetlesen	Tom

BORGARTING LAGMANNSRETT

Ås kommune
Postboks 195

1431 Ås

Deres referanse

Vår referanse
10-146629ADM-BORG/BORG

Dato
05.11.2010

Suppleringsvalg av meddommere i Oslo lagsogn

Etter endringslov 47/2010, som er trådt i kraft, skal kommunene etter domstoloven § 66 a foreta suppleringsvalg til utvalgene av meddommere/lagrettemedlemmer dersom domstolen ber om det. Borgarting lagmannsrett anser vilkårene for slikt valg for å være til stede, og jeg ber derfor kommunen gjennomføre slikt valg. Antallet nye meddommere som skal velges i kommunen er beregnet til sammen til **38**. Antall kvinner og menn som velges bes tilpasset eksisterende utvalg (med fradrag av de som er varig fritatt) slik at utvalgene av menn og kvinner fortsatt blir like store.

Det følger av § 66 a at valget må gjennomføres innen tre måneder etter at kommunen mottar denne meldingen. Jeg vil sette pris på at valget gjennomføres så raskt som mulig. Reglene for valget, hvem som kan velges mv. er de samme som ved ordinære meddommervalg. Der loven stiller vilkår som må foreligge på "valgdagen", skal dette forstås som den dagen kommunen foretar suppleringsvalget. Når loven bruker uttrykket "valgperiodens begynnelse" eller lignende, siktes til den perioden de nyvalgte medlemmene skal begynne å gjøre tjeneste.

Sistnevnte tidspunkt fastsettes av meg, og dette kan først skje når valgene i samtlige kommuner er gjennomført. Det følger av domstoloven § 70 andre ledd nr. 2 at den som velges, må være under 70 år ved valgperiodens start. Jeg ber om kommunen er oppmerksom på dette og legger inn tilstrekkelig sikkerhetsmargin her slik at man ikke risikerer at det velges personer som fyller 70 år før den datoen jeg fastsetter som startdato for tjenestegjøringen. Denne vil bli fastsatt til en dato kort etter at valgene i samtlige kommuner er gjennomført og innberettet.

Med vennlig hilsen

Ola Dahl
førstelagmann

Postadresse
Postboks 8017 Dep, 0030 Oslo

Sentralbord
21 55 80 00

Saksbehandler
Marianne Bakkelekken

Bankgiro

Organisasjonsnummer

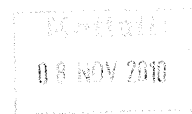
Kontoradresse
Keyzers gate 13, Oslo

Telefaks
21 55 80 38

Telefon
21 55 80 01

Ekspedisjonstid
0800-1545 (1500)

Internett/E-post
<http://domstol.no/borgarting>
borgadm@domstol.no

ÅS KOMMUNE	
10/11-10	Saksbeh.: VBE
07/2696-11	
19180/10	
X 42 & 15	
Kopi til:	

Domstollovens regler om valg

Valgregler

§ 66a. Oppstår i løpet av valgperioden særlige forhold som medfører at behovet for medlemmer til utvalgene av lagrettemedlemmer og meddommere er klart større enn først beregnet, kan domstollederen bestemme at det skal velges flere medlemmer til utvalgene for resten av perioden. Domstollederen fastsetter antallet medlemmer som skal velges, og fordeler disse mellom kommunene i sognet ut fra behov regnet etter folketall.

Kommunen gjennomfører valget innen tre måneder etter at underretning fra domstollederen er mottatt. Valget gjelder fra det tidspunkt domstollederen bestemmer.

Opphevet ved lov 15 juni 2007 nr. 38, tilføyd igjen ved lov 25 juni 2010 nr. 47.

§ 67. Utvalgene av lagrettemedlemmer og meddommere skal ha en allsidig sammensetning, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen. Kommunen skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater til valget.

Endret ved lov 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 68. Formannskapet eller det faste utvalg kommunestyret har tildelt oppgaven, forbereder valget, avgjør begjæringer om fritak fra valg og avgir forslag til valg i samsvar med § 67. Forslaget legges ut til alminnelig ettersyn i minst to uker. I kunngjøringen om dette oppfordres enhver som har noe å innvende mot forslaget, om å melde det til kommunen innen en fastsatt frist.

Etter å ha avgjort innvendinger og fritaksbegjæringer som er kommet inn etter kunngjøringen som nevnt i første ledd siste punktum, velger kommunestyret selv det antallet medlemmer til hvert av utvalgene som er bestemt etter §§ 64 og 65.

Ingen kan velges til mer enn ett av utvalgene.

Endret ved lover 22 mai 1981 nr. 27, 14 juni 1985 nr. 71, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 69. Fortegnelse over de valgte lagrettemedlemmer og meddommere føres av kommunen. Fortegnelsene skal inneholde utvalgsmedlemmenes fulle navn, adresse, fødselsnummer, telefonnummer, yrke og stilling.

Gjenpart av fortegnelsen sendes vedkommende domstol innen 15. september året etter hvert kommunestyrevalg. Ved valg etter § 66 a er fristen to uker etter at valget er foretatt. Domstoladministrasjonen kan gi nærmere forskrift om fortegnelsene.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654), 25 juni 2010 nr. 47.

Vilkår for å kunne velges

§ 70. Den som velges, må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, og for øvrig være personlig egnet til oppgaven.

I tillegg må vedkommende

1. være over 21 år og under 70 år, ved valgperiodens start,
2. ikke være fradømt stemmeretten i offentlige anliggender,
3. ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkursskarantene,
4. stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og
5. være statsborger i Norge eller et annet nordisk land, eller ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen.

Endret ved lover 24 juni 1933 nr. 5, 22 mai 1981 nr. 27, 23 juni 1995 nr. 34, 2 juni 1995 nr. 26 (i kraft 1 aug 1995 iflg. res. 2 juni 1995 nr. 514), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

Utelukket fra valg

§ 71. Utelukket fra valg på grunn av stilling er:

1. Stortingets representanter og vararepresentanter,
2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor,
3. fylkesmenn og assisterende fylkesmenn,
4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene,
5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet,
6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre,
7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fængselsskolen,
8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger,
9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 23 juni 1995 nr. 34, 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654), 25 juni 2010 nr. 47.

§ 72. Utelukket fra valg på grunn av vandel er:

1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år,
2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven §§ 39 – 39 c,
3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig,
4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig,
5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen

var rettskraftig eller vedtakelsen,

6. den som har fått betinget påtaleunntatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig.

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd.

Endret ved lover 17 juli 1925 nr. 6, 21 juni 1963 nr. 5, 14 juni 1985 nr. 71, 6 des 1991 nr. 80, 23 juni 1995 nr. 34, 15 juni 2001 nr. 62 (i kraft 1 nov 2002 iflg. res. 7 mai 2002 nr. 421), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654). Endres ved lov 20 mai 2005 nr. 28 (i kraft fra den tid som fastsettes ved lov) som endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Vandelskontroll m.m.

§ 73. Kommunen skal kontrollere at ingen velges i strid med §§ 70-72.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 23 juni 1995 nr. 34, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

Fritak

§ 74. En person kan kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av et utvalg av lagrettemedlemmer eller meddommere i to perioder tidligere.

Avgjørelse om fritak treffes av kommunen.

Endret ved lover 22 mai 1981 nr. 27, 1 mars 1985 nr. 3, 14 juni 1985 nr. 71, 27 juni 1986 nr. 48, 23 juni 1995 nr. 34, 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 75. De fritak for å overta ombud som er gitt i andre lover, gjelder ikke for vervet som lagrettemedlem eller meddommer.

Endret ved lover 22 mai 1981 nr. 27, 1 mars 1985 nr. 3, 14 juni 1985 nr. 71, 27 juni 1986 nr. 48, 23 juni 1995 nr. 34, 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 76. Når et utvalgsmedlem dør eller flytter fra kommunen, skal kommunens administrasjonssjef slette vedkommende fra utvalget. Det samme gjelder dersom vedkommende ikke oppfyller valgbarhetsvilkårene etter §§ 70-72. Utvalgsmedlem som flytter til en annen kommune i sognet, overføres til fortegnelsen for den nye kommunen.

Den som er kommet i en situasjon som nevnt i § 74 første ledd, kan kreve seg slettet fra utvalget.

Den som mener seg urettmessig innført eller ikke innført i et utvalg, eller som mener seg urettmessig slettet eller nektet slettet fra et utvalg, kan påklage avgjørelsen til den domstolen som fortegnelsen gjelder. Domstolen treffer sin avgjørelse ved kjennelse.

Endelig beslutning om sletting etter paragrafen her meddeles domstolen uten opphold.
Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654), 25 juni 2010 nr. 47.

F-sak 77/10

**UTVIDELSE AV MEDDOMMERUTVALG 2008-2012 VED FOLLO TINGRETT
- VALG AV YTTERLIGERE 15 KVINNER OG 15 MENN**

Saksbehandler: Vibeke Berggård	Arkivnr: X42 &15	Saknr.: 07/2699
Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Formannskapet	64/07	05.12.2007
Formannskapet	6/08	16.01.2008
Kommunestyret	7/08	30.01.2008
Formannskapet	77/10	24.11.2010
Kommunestyret	/	

Ordførers innstilling:

Som meddommere ved Follo Tingrett for perioden 2008-2012 velges ytterligere 15 kvinner og 15 menn i henhold til vedlagte forslag, jf. vedlegg 1.

Ordføreren i Ås, 12.11.2010

Johan Alnes

Tidligere politisk behandling:

Kommunestyret 30.01.2008, K-sak 7/08 – valg av nåværende meddommerutvalg ved tingretten: 30 kvinner og 30 menn

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet 24.11.2010
Kommunestyret 15.12.2010

Vedlegg som følger saken trykt: (vedlegg 2 og 4 er trykt i sak om lagmannsretten)

1. Forslag til valg av ytterligere meddommere ved Follo Tingrett, datert 10.11.2010.
2. Oversikt over meddommere perioden 2008-2012
3. Brev av 28.10.2010 fra Follo Tingrett, jf. Inr. 18515/10
4. Domstollovens regler om valg

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter:

- Kunngjøring på Ås kommunes internettsider 09.11.2010 og annonsetekster til ÅsNytt, ØB og Ås Avis. <http://www.as.kommune.no/utvidelse-av-meddommerutvalg-2008-2012-ved-follo-tingrett.4840620-125470.html>
- Domstoloven kapittel 4, lenke: <http://www.lovdato.no/all/tl-19150813-005-005.html>
- Oversikt over endringer i domstoloven
- K-sak 7/08

Utskrift av saken sendes til:

- Follo Tingrett
- Listen over nye meddommere sendes elektronisk til Domstoladministrasjonen. Valgte personer med vedlagt informasjon: Veiledning for lekdommere 2010, lenke: <http://www.domstol.no/no/Nar-jeg-skal-i-retten/Lekdommer/>

SAKSUTREDNING:**Fakta i saken:**

I tråd med brev av 16.10.2007 fra Follo Tingrett oppnevnte kommunestyret 30 kvinner og 30 menn til meddommerutvalget for 2008-2012 ved tingretten, jf. K-sak 7/07, 30.01.2007. Antallet meddommere var kraftig redusert i forhold til tidligere. Sakstilgangen i tingretten har samtidig økt. Dette har medført ekstra press på meddommerne. Domstoloven ble endret 08.06.2010 slik at det er gitt anledning til å utvide meddommerutvalget i valgperioden. Follo Tingrett har besluttet å øke utvalgene med 50 %, jf. vedlegg 3.

Ås kommune skal velge ytterligere 15 kvinner og 15 menn slik at samlet utvalg blir 45 kvinner og 45 menn. Frist for å sende liste over nye meddommere er 2. februar 2011. Det må beregnes tid til vandelskontroll av kandidatene. Valget kan ikke delegeres.

Funksjonstiden for dem som velges er fra den dato Follo Tingrett bestemmer og til 1. januar 2013.

For valgbarhetsregler vises det til vedlegg 4. Ingen kan velges til både tingrett og lagmannsrett. Reglene er litt endret siden forrige valg. I brev fra Borgarting Lagmannsrett 05.11.2010 tolkes reglene om frister slik: Der loven stiller vilkår som må foreligge på "valgdagen", skal dette forstås som den dagen kommunen foretar suppleringsvalget. Når loven bruker uttrykket "valgperiodens begynnelse" eller lignende, siktes det til den perioden de nyvalgte medlemmene skal begynne å gjøre tjeneste." Sistnevnte tidspunkt fastsettes av retten og det bes om at det legges inn tilstrekkelig margin slik at ikke personer som fyller 70 år før den datoen velges.

Kan vedtaket påklages?

Valgte personer kan kreve seg fritatt fra valg i samsvar med domstoloven § 74.

Ikrafttredelse av vedtaket: Dato fastsettes av Follo Tingrett

VEDLEGG 1

Forslag til ytterligere meddommere ved Follo Tingrett, 10.11.2010

KVIN- NER	Etternavn	Fornavn	Fødselsdato	Tittel (på arbeidssted) og yrke (utdannelse)
1. *	Siegel	Marianne	1974	Jordmor/grunnfag historie og statsvitenskap
2. *	Dikkanen	Yvonne Ekas	1956	Bioingeniør
3.	Ruud	Inga	1945	Pensjonist, regnskapsfører (tidl. medl. Oslo tingrett)
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
Evt. reserver:				

* Fra reserverliste, valgt av kommunestyret 30.01.2008 i K-sak 6/08

MENN	Etternavn	Fornavn	Fødselsdato	Tittel (på arbeidssted) og yrke (utdannelse)
1. *	Vestby	Harald Ludvig	1945	Pensjonist tidl. brannmester
2. *	Haarberg	Kristian	1952	Stabsoffiser, offiser
3. *	Strindin	Robert	1970	<i>Teamleder</i>
4. *	Husby	Atle Kjartan F.	1973	<i>Familieterapeut/Spesialpedagog, førskolelærer</i>
5. *	Bjørnstad	Ola	1940	Pensjonist/forstkandidat
6.	Nilsrud	Trygve	1958	Sjåfør (tidl. medl. Oslo tingrett)
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
Evt. reserver:				

* Fra reserveliste, valgt av kommunestyret 30.01.2008 i K-sak 6/08.

MEDDOMMERE 2008-2012 PR. 10.11.2010

(linjenr)	Etternavn	Fornavn
Tingretten - kvinner		
1	Adamiak	Aimée Lind
2	Arends	Carmen Gricelda Fuentes
3	Arends	Ruth Elisabeth Fuentes
4	Englund	Grazyna
5	Eriksen	Signe Guri
6	Hauken	Marit
7	Hillestad	Birgitta
8	Holm	Anne Berit
9	Holmen	Agnes-Marie
10	Johansen	Tone Merete
11	Jønvik	Bente Haukalid
12	Jørstad	Stine
13	Kirkeby	Ragna
14	Kjær	Siri
15	Korbi	Hilde
16	Langaard	Mette Kari
17	Løkhaug	Greta Elin
18	Munthe	Kari Margrethe
19	Nakken	Jorunn
20	Olafsen	Irén Lundteppen
21	Sandfeld	Inger
22	Stavnes	Hildegunn
23	Sæstad	Lisbeth
24	Sæther	Björg Reidun Hoel
25	Tønder	Mary
26	Vestby	Else Jorunn
27	Viste	Solveig
28	Værdal	Aud-Helén
29	Westland	Inger-Lise
30	Aas	Wenche
Tingretten - menn		
1	Alm	Carl Birger
2	Bergvik	Arne Haldor
3	Bjørneby	Nikolai
4	Brække	Håkon Petter
5	Dale	Øystein
6	Daler	Vetle
7	Devold-Haagensen	Nils
8	Edwardsen	Espen Brox
9	Eldorhagen	Einar
10	Eriksen	Svein Westbye
11	Guttormsen	Dag
12	Hammeraas	Bonsak
13	Hågensen	Arne
14	Johansen	Jon Erling
15	Larsen	Olav Bernhard

16	Lilleby	Odd Ivar
17	Lundbland	Stein Erik
18	Nordhagen	Eirik
19	Roll-Hansen	Trygve
20	Rønningen	Odd
21	Røysland	Kristian Juel
22	Seeser-Hoff	Helge Ragnvald
23	Skarsbak	Pål Einar
24	Skinnes	Helge
25	Stolsmo	Arne Kristian
26	Sæveraas	Ivar Magne
27	Torgersen	Tom Erik
28	Ur	Morten
29	Walstad	Hans Petter
30	Willumsen	Kåre Jakob

Lagmannsretten - kvinner

1	Haug	Gro Monica
2	Hjørnegård	Sigrid
3	Hvoslef-Eide	Anne-K (Trine)
4	Kjus	Turid
5	Kvarme	Elen Marie Grøneng
6	Løken	Ellen Marie
7	Nystrøm	Marianne Norløff
8	Pytte	Irene
9	Reisæter	Magnhild
10	Røed	Marianne
11	Vedhugnes	Wenche

Lagmannsretten - menn

1	Brynildsen	Kjell Ivar
2	Dalberg	Jan Egil
3	Ekanger	Ivar
4	Haslie	Ove
5	Kolstad	Oddvar
6	Pettersen	Harry
7	Randem	Kjetil
8	Skutlaberg	Arve
9	Syrstad	Lars Johan
10	Thirud	Kjell
11	Aas	Øivind

Reserveliste, prioritert rekkefølge, jf. vedtak i K-sak 6/08:

1	Siegel	Marianne
2	Dikkanen	Yvonne Ekas
3	Vestby	Harald Ludvig
4	Haarberg	Kristian
5	Strindin	Robert
6	Husby	Atle Kjartan Freder
7	Bjørnstad	Ola

Jordskifterett

1	Alkan	Anne Gro
2	Arends	Carmen Fuentes

3	Belbo	Siv Merethe Gederaas
4	Hjelmtveit	Ramou Jammeh
5	Sneis	Ann-Karin
6	Sæther	Björg Reidun Hoel
7	Viste	Solveig
8	Bjørnstad	Ola
9	Dalberg	Jan Egil
10	Engeseth	Kjell-Ove
11	Moen	Hans Olav
12	Roll-Hansen	Trygve
13	Sæveraas	Ivar Magne
14	Thirud	Kjell
15	Vangen	Odd
16	Wetlesen	Tom

FOLLO TINGRETT

Mottatt
02 NOV 2010

ÅS KOMMUNE	
Dato: 2/11-10	Saksbeh.: VBE
Sak.nr.: 07/1566-24	
Løpenr.: 18515/10	
Ark.kode: X42815	
Refereres:	Kopi til:

Dok 3

Ås kommune
v/formannskapet
Postboks 195

1431 Ås

Deres referanse

Vår referanse

10-170762ADM-FOLL

Dato

28.10.2010

UTVIDELSE AV MEDDOMMERUTVALGET 2008 – 2012

Ved rettens brev av 16.10.2007 ble Ås kommune pålagt å oppnevne 30 kvinner og 30 menn til meddommerutvalget for 2008 – 2012. Antallet meddommere ble dermed kraftig redusert.

Sakstilgangen til tingretten har vært stadig økende siden 2008. Dette kombinert med det reduserte antall meddommere i utvalget har ført til ekstra press på meddommerne.

Ved Stortingets vedtak av 8. juni 2010 om endring i domstoloven (ekstraordinære valg til lekdommerutvalgene m.m.) ble det gitt anledning til å utvide meddommerutvalget i valgperioden. Follo tingrett har etter dette besluttet at meddommerutvalget for inneværende periode skal utvides med 50%.

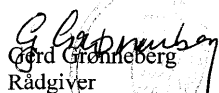
Ås kommune skal etter dette velge ytterligere 15 kvinner og 15 menn slik at samlet utvalg blir 45 kvinner og 45 menn.

Kommunen gis en frist på 3 måneder fra mottak av dette brev, jf § 66 a (se vedlegg).

Listen over nye meddommere sendes som e-post til postmottak@domstoladministrasjonen.no.

Dersom en meddommer gis varig fritak pga flytting, sykdom o.a. bes denne erstattet fortløpende.

Follo tingrett

Gerd Grønneberg
Rådgiver

Postadresse
Postboks 64, 1401 Ski

Sentralbord
64 00 30 00

Saksbehandler
Gerd Grønneberg

Bankgiro

Organisasjonsnummer
874705152

Kontoradresse
Vestveien 22, 1400 Ski

Telefaks
64 00 30 50

Telefon

Ekspedisjonstid

Internett/E-post

follo.tingrett@domstol.no

Domstollovens regler om valg

Valgregler

§ 66a. Oppstår i løpet av valgperioden særlige forhold som medfører at behovet for medlemmer til utvalgene av lagrettemedlemmer og meddommere er klart større enn først beregnet, kan domstollederen bestemme at det skal velges flere medlemmer til utvalgene for resten av perioden. Domstollederen fastsetter antallet medlemmer som skal velges, og fordeler disse mellom kommunene i sognet ut fra behov regnet etter folketall.

Kommunen gjennomfører valget innen tre måneder etter at underretning fra domstollederen er mottatt. Valget gjelder fra det tidspunkt domstollederen bestemmer.

Opphevet ved lov 15 juni 2007 nr. 38, tilføyd igjen ved lov 25 juni 2010 nr. 47.

§ 67. Utvalgene av lagrettemedlemmer og meddommere skal ha en allsidig sammensetning, slik at de best mulig representerer alle deler av befolkningen. Kommunen skal oppfordre allmennheten til å foreslå kandidater til valget.

Endret ved lov 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 68. Formannskapet eller det faste utvalg kommunestyret har tildelt oppgaven, forbereder valget, avgjør begjæringer om fritak fra valg og avgir forslag til valg i samsvar med § 67. Forslaget legges ut til alminnelig ettersyn i minst to uker. I kunngjøringen om dette oppfordres enhver som har noe å innvende mot forslaget, om å melde det til kommunen innen en fastsatt frist.

Etter å ha avgjort innvendinger og fritaksbegjæringer som er kommet inn etter kunngjøringen som nevnt i første ledd siste punktum, velger kommunestyret selv det antallet medlemmer til hvert av utvalgene som er bestemt etter §§ 64 og 65.

Ingen kan velges til mer enn ett av utvalgene.

Endret ved lover 22 mai 1981 nr. 27, 14 juni 1985 nr. 71, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 69. Fortegnelse over de valgte lagrettemedlemmer og meddommere føres av kommunen. Fortegnelsene skal inneholde utvalgsmedlemmenes fulle navn, adresse, fødselsnummer, telefonnummer, yrke og stilling.

Gjenpart av fortegnelsen sendes vedkommende domstol innen 15. september året etter hvert kommunestyrevalg. Ved valg etter § 66 a er fristen to uker etter at valget er foretatt. Domstoladministrasjonen kan gi nærmere forskrift om fortegnelsene.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654), 25 juni 2010 nr. 47.

Vilkår for å kunne velges

§ 70. Den som velges, må ha tilstrekkelige norskkunnskaper, og for øvrig være personlig egnet til oppgaven.

I tillegg må vedkommende

1. være over 21 år og under 70 år, ved valgperiodens start,
2. ikke være fradømt stemmeretten i offentlige anliggender,
3. ikke være under offentlig gjeldsforhandling eller konkursbehandling eller i konkursskarantene,
4. stå innført i folkeregisteret som bosatt i kommunen på valgdagen, og
5. være statsborger i Norge eller et annet nordisk land, eller ha stått innført i folkeregisteret som bosatt i riket de tre siste år før valgdagen.

Endret ved lover 24 juni 1933 nr. 5, 22 mai 1981 nr. 27, 23 juni 1995 nr. 34, 2 juni 1995 nr. 26 (i kraft 1 aug 1995 iflg. res. 2 juni 1995 nr. 514), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

Utelukket fra valg

§ 71. Utelukket fra valg på grunn av stilling er:

1. Stortingets representanter og vararepresentanter,
2. statsrådets medlemmer, statssekretærer, statsrådenes personlige politiske rådgivere og ansatte ved Statsministerens kontor,
3. fylkesmenn og assisterende fylkesmenn,
4. utnevnte og konstituerte dommere og ansatte ved domstolene,
5. ansatte ved påtalemyndigheten, i politiet og kriminalomsorgen og personer som er tildelt begrenset politimyndighet,
6. ansatte i Justisdepartementet, Politidirektoratet og Domstoladministrasjonen og dens styre,
7. ansatte og studenter ved Politihøgskolen og Fængselsskolen,
8. praktiserende advokater og advokatfullmektiger,
9. kommunens administrasjonssjef (medlemmene av kommunerådet i kommuner med et parlamentarisk styringssystem) og andre kommunale tjenestemenn som tar direkte del i forberedelsen eller gjennomføringen av valget.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 23 juni 1995 nr. 34, 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654), 25 juni 2010 nr. 47.

§ 72. Utelukket fra valg på grunn av vandel er:

1. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i mer enn ett år,
2. den som er idømt forvaring eller særreaksjoner etter straffeloven §§ 39 – 39 c,
3. den som er idømt ubetinget fengselsstraff i ett år eller mindre, og det ved valgperiodens start er mindre enn 15 år siden dommen var rettskraftig,
4. den som er idømt betinget fengselsstraff, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen var rettskraftig,
5. den som er idømt eller har vedtatt bøtestraff for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden dommen

var rettskraftig eller vedtakelsen,

6. den som har fått betinget påtaleunntatelse eller domsutsettelse for et forhold som etter loven kan medføre fengsel i mer enn ett år, og det ved valgperiodens start er mindre enn 10 år siden avgjørelsen var rettskraftig.

Dom på samfunnsstraff medfører utelukkelse etter første ledd nr. 1 eller 3, avhengig av lengden av den subsidiære fengselsstraffen. Ved delvis betinget fengselsstraff vurderes hver del for seg etter første ledd.

Endret ved lover 17 juli 1925 nr. 6, 21 juni 1963 nr. 5, 14 juni 1985 nr. 71, 6 des 1991 nr. 80, 23 juni 1995 nr. 34, 15 juni 2001 nr. 62 (i kraft 1 nov 2002 iflg. res. 7 mai 2002 nr. 421), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654). Endres ved lov 20 mai 2005 nr. 28 (i kraft fra den tid som fastsettes ved lov) som endret ved lov 19 juni 2009 nr. 74.

Vandelskontroll m.m.

§ 73. Kommunen skal kontrollere at ingen velges i strid med §§ 70-72.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 23 juni 1995 nr. 34, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

Fritak

§ 74. En person kan kreve seg fritatt fra valg dersom helsetilstand eller andre særlige grunner tilsier det, eller vedkommende har vært medlem av et utvalg av lagrettemedlemmer eller meddommere i to perioder tidligere.

Avgjørelse om fritak treffes av kommunen.

Endret ved lover 22 mai 1981 nr. 27, 1 mars 1985 nr. 3, 14 juni 1985 nr. 71, 27 juni 1986 nr. 48, 23 juni 1995 nr. 34, 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 75. De fritak for å overta ombud som er gitt i andre lover, gjelder ikke for vervet som lagrettemedlem eller meddommer.

Endret ved lover 22 mai 1981 nr. 27, 1 mars 1985 nr. 3, 14 juni 1985 nr. 71, 27 juni 1986 nr. 48, 23 juni 1995 nr. 34, 14 des 2001 nr. 98 (i kraft 1 jan 2002 iflg. res. 14 des 2001 nr. 1416), 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654).

§ 76. Når et utvalgsmedlem dør eller flytter fra kommunen, skal kommunens administrasjonssjef slette vedkommende fra utvalget. Det samme gjelder dersom vedkommende ikke oppfyller valgbarhetsvilkårene etter §§ 70-72. Utvalgsmedlem som flytter til en annen kommune i sognet, overføres til fortegnelsen for den nye kommunen.

Den som er kommet i en situasjon som nevnt i § 74 første ledd, kan kreve seg slettet fra utvalget.

Den som mener seg urettmessig innført eller ikke innført i et utvalg, eller som mener seg urettmessig slettet eller nektet slettet fra et utvalg, kan påklage avgjørelsen til den domstolen som fortegnelsen gjelder. Domstolen treffer sin avgjørelse ved kjennelse.

Endelig beslutning om sletting etter paragrafen her meddeles domstolen uten opphold.
Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 15 juni 2007 nr. 38 (i kraft 1 juli 2007 iflg. res. 15 juni 2007 nr. 654), 25 juni 2010 nr. 47.

F-sak 78/10
ÅRLIG LØNNSVURDERING AV RÅDMANNEN

Saken behandles for lukkede dører, jf. kommuneloven § 31. nr. 3.
Unntatt offentlighet, jf. Offl § 23

F-sak 79/10**ÅS KOMMUNES TILSLUTNING TIL VANNOMRÅDET MORSA**

Saksbehandler: Per Kierulf

Arkivnr: K21 &10

Saknr.: 10/2956

Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Formannskapet	79/10	24.11.2010
Kommunestyret	59/10	24.11.2010

Rådmannens innstilling:

1. Ås kommune slutter seg til partnerskapssamarbeidet i vannområdet Morsa. Organiseringen skjer i tråd med det framlagte saksframlegg.
2. Partnerskapet formaliseres med en foreløpig varighet på 5 år fra 01.01.2011-31.12.2015. Varsel om uttrede av partnerskapet må skje minimum ett kalenderår før iverksettelse.
3. Samtidig med forlengelsen inkluderes vannområde 004 Hølenvassdraget med tilhørende kystbekker/områder i samarbeidet. Det omfatter kommunene Vestby, deler av Ås og Frogn, ca. 1/5 del av Hobøl, samt en liten del av Ski og Våler.
4. Finansieringen skjer ved et årlig driftstilskudd, basert på en kombinasjon av et tilskudd pr. innbygger og pr. jordbruksareal i vannområdet. For 2011 er det på kr 5 pr. innbygger og kr 1 pr. da jordbruksareal i vannområdet.
5. Daglig leder får fast ansettelse fra 1.1.2011, med Våler kommune som arbeidsgiver. Vannområdeutvalget utarbeider en avtale med Våler kommune.

Rådmannen i Ås, 17.11.2010

Per A. Kierulf

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet

Kommunestyre

Vedlegg som følger saken trykt: Ingen

Vedlegg som ligger i saksmappen:

www.morsa.org
[Vanndirektivet](#)

Utskrift av saken sendes til:

Rådmannen

Vannområdeutvalget Morsa v/daglig leder Helga Gunnarsdottir

Helga.Gunnarsdottir@fmos.no

SAKSUTREDNING:

EUs Rammedirektiv for vann og nasjonal organisering

Rammedirektivet for vann (direktiv 2000/60/EC) trådte i kraft 22. desember 2000. Direktivet er hjemlet i Roma-traktatens miljøkapittel og gjelder derfor gjennom EØS-avtalen også for Norge. Den viktigste funksjon til direktivet er å etablere en helhetlig og koordinert forvaltning som ivaretar alle hensyn knyttet til vann. Dette gjør direktivet dels gjennom samordning av mer enn 20 underliggende direktiver om vannkvalitet og beskyttelse av vann, og dels ved innføring av to nye og helt sentrale prinsipper.

For det første fastsetter direktivet *typespesifikke miljømål*⁴ for alle vannforekomster. Utgangspunktet er at alt ferskvann, kystvann (ut til en nautisk mil utenfor grunnlinjen) og grunnvann innen 2015 skal ha god tilstand. For Norge gjelder fristen for å nå målene til 2021

Det andre hovedprinsippet, som skal sikre at miljømålene nås, er innføring av en *nedbørfeltorientert forvaltning*. En slik forvaltning innebærer at alt vann innen et nedbørfelt og alle aktiviteter som kan påvirke tilstanden til vannet, skal sees under ett - uavhengig av kommune-, fylkes- eller landegrenser.

EUs Rammedirektiv for vann legger opp til nedbørfeltvise mål og tiltak i arbeidet med å sikre og forbedre vannkvaliteten. Med vannområde menes et nedbørfelt med tilgrensende kystområder.

I all hovedsak ivaretas vannforvaltningen i Ås kommune i vannforvaltningssamarbeidet i vannområde 005 (se figur 1 og 2); PURA. Her forvaltes direktivet bl.a. ifht. Østensjøvannet, Årungen og Gjersjøen, og PURA omfatter følgelig de fleste Follokommunene.

Søndre del av kommunens nedbørfelt, som hører inn under vannområde 004, har imidlertid ikke vært med i først planfase i arbeidet med direktivet.

Arbeidet med å organisere de vannområder som ikke har vært med i første planfase i arbeidet med EUs Rammedirektiv for vann ble satt i gang i sommer. I den forbindelse har det vært kontakt mellom Fylkesmannen i Oslo/Akershus/Akershus fylkeskommune og Vestby kommune om hvordan en best kan organisere

---

⁴ Med typespesifikk menes at miljømålet varierer etter hva slags vannforekomst det er snakk om.

vannområde 004 (se figur 1 og 2) som kalles Akershus – Ytre oslofjord og omfatter bl.a. søndre del av Ås. Vestby kommune er den eneste kommunen som har hele sitt areal innenfor vannområdet. To muligheter for å organisere arbeidet i vannområde 004 er drøftet. Enten egen organisering eller at vannområdet blir innlemmet i vannområde Morsa. Etter en prosess som har involvert alle parter ble det i vannregionutvalgets møte 24.8.2010 gitt tilsutning til at vannområdet legges inn i Morsa, som da blir et samarbeid mellom kommunene i Frogn, Ski, Vestby, Hobøl, Våler og Ås.

Dette betyr at Ås kommune gjennom politisk vedtak må formalisere sin tilslutning til Morsa.

Fakta i saken:

Følgende tekst, samt innstillingen fremmes likelydende i samarbeidskommunene.

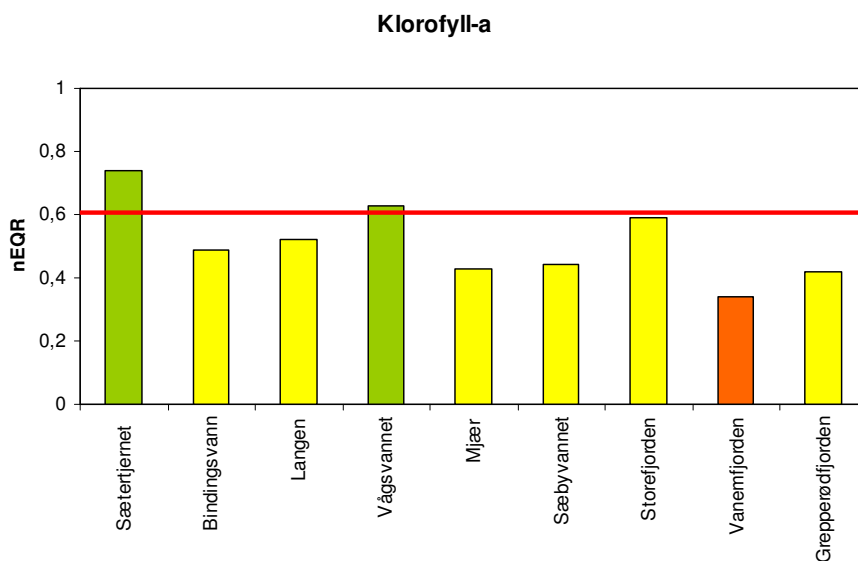
1 Innledning – hva er oppnådd og hva gjenstår?

Morsa-samarbeidet startet opp i 1999 etter initiativ fra kommunene langs Vansjø-Hobølvassdraget. I tråd med Vannforskriften som ble innført i 2007 er området utvidet til også å omfatte kystbekker og kystområder eller hele vannområdet. Morsa er av Miljøverndepartementet utpekt som pilotvannområde og har vært modell for organisering av vannområder og gjennomføring av tiltak. Morsa har også vært foregangsområde for miljøplaner i jordbruket og øvrig samarbeid om jordbrukstiltak blant annet forpliktende miljøplaner rundt vestre Vansjø.

Hovedutfordringene i vassdraget har vært å redusere utslipp av fosfor fra avløp og jordbruk. Innen avløpssektoren har utilfredsstillende avløpsløsninger i spredt bebyggelse vært en stor utfordring. Av om lag 2000 boliger med mer eller mindre utilfredsstillende avløpsløsninger i 1999 er det nå omlag 10 % som ikke tilfredsstillende renskravene. Det er gjennomført kommunale og private avløpstiltak for ca 360 millioner i perioden 1999-2009. Fosforreduksjonen innen avløpssektoren er på nærmere 2 tonn P. Også innen jordbruket er det gjennomført omfattende tiltak. Vinteren 2009/2010 lå ca 75 % av arealene i stubb hvilket er nærmere en tredobling siden 1999. Det er bygget over 60 fangdammer og anlagt mange buffersoner og plantet trær langs vassdraget. Fosforreduksjonen innen jordbruket er på over 5 tonn P. Et eget og meget vellykket miljøprosjekt i landbruket gjennomføres rundt vestre Vansjø og fosforgjødslingen er redusert med 70 %.

Det er registrert forbedringer i vannkvaliteten i flere av elvene og innsjøene men på tross av omfattende tiltak er ikke vannkvaliteten for flere av parameterne i henhold til målene. Figur 1 viser tilstanden for klorofyll a som er mål for algevekst i innsjøene. To av innsjøene har nådd målet om god økologisk tilstand (grønn), seks av innsjøene har moderat tilstand (gul) og en har dårlig tilstand (rødgul).

Figur 1. Normalisert økologisk tilstand for klorofyll (mål på algevekst) i innsjøene i Morsa-vassdraget i 2009. Rød linje markerer om målet om god økologisk tilstand er nådd.

I tiltaksplanen til forvaltningsplanen for vannregion Glomma for 2010-2015 er det foreslått omfattende tiltak som bør gjennomføres innen avløp, landbruk og i forhold til erosjon i elvene og flom, se tabell 1. Det er sektormyndighetene som er ansvarlige for å prioritere tiltak, fatte vedtak og sørge for gjennomføring. Om lag halvparten av avløpstiltakene gjelder tiltak i nedbørfeltet til Vansjø, resten er tiltak langs kystområdene. Det betyr at det også må fattes politiske vedtak og startes opp tiltaksarbeid langs kystbakkene i Råde og Rygge, som nesten uten unntak har dårlig til meget dårlig vannkvalitet.

Tabell 1. Oppsummering av tiltakskostnader i vannområdet Morsa for foreslåtte tiltak i planperioden 2010-2015. Fra tiltaksplanen til forvaltningsplanen for vannregion Glomma

Tiltak	Årlig kostnad	Investeringskostnad
Kommunalt avløp		410
Spredte avløp		77,5
Overvann		4,5
Jordbruk (fangdammer, hydrotekn, beplantn, gjødselkj)		33,0
Jordbruk (arealtiltak; stubb, gras, bufferoner)	18	
Tiltak mot flom og erosjon		
flomtunnel Vansjø		70
erosjonstiltak elver		73
Restaureringstiltak innsjøer	0,7	
Forsøk manøvreringsreglement	0,3	
Tiltak mot forsuring; kalking	0,035	
Totalsum	19	668
Ved fordeling av investeringer på 20/40 år		33/17 millioner/år

Utenforstående instanser, som har evaluert Morsa-samarbeidet, trekker særlig fram tre ting som viktige pilarer i arbeidet fram til nå:

Forpliktende organisering med styre (vannområdeutvalg) bestående av ordførere og regionale ledere, samt fagfolk fra kommuner og fylkesmenn i temagrupper. Det at ordførerne sitter i styret anses avgjørende for å få gehør og konsensus rundt de til dels vanskelige og kostbare tiltak som må gjennomføres. I næringsrike vassdrag har kommunene mye av virkemiddelene som må til og kommunene sitter derfor med selve nøkkelen til gjennomføringen. Godt samarbeid og inkludering av bønder og øvrige brukerinteresser har også vært viktig.

Kunnskapsbasert forvaltning er hovedfokus i vannforskriften og ble tidlig tatt i bruk i Morsa-samarbeidet. En partsnøytral tiltaksanalyse la det faglige grunnlaget og prinsippet om kunnskapsbasert forvaltning var avgjørende for å få allmenn aksept og enighet om tiltakene. Kunnskap lønner seg fordi vi kan risikere å bruke midlene på feil tiltak som ikke har effekt. Et godt eksempel på kunnskapsbasert forvaltning er arbeidet med vestre Vansjø.

Samordningen av økonomiske og juridiske virkemidler er en viktig del av helhetlig vannforvaltning. Morsa-kommunene har hatt tett samarbeid på avløpsområdet og har blant annet innført felles forskrifter for utslipp fra mindre avløpsanlegg. Fylkesmennene har også forsøkt å samordne juridiske og økonomiske virkemidler i jordbruket.

For øvrig henvises det til Vannområdeutvalget Morsa sine nettsider: www.morsa.org

2 Vannforskriftens planfaser, samt nasjonal og regional organisering

2.1. Vannforskriften gjennomfører Vanddirektivet i norsk rett

Forskrift om rammer for vannforvaltningen (heretter vannforskriften), trådte i kraft 1.1.2007 og ble revidert 1.1.2010. Den gjennomfører EUs rammedirektiv for vann (heretter vanddirektivet) i norsk rett. [Vanddirektivet](#) ble gjort gjeldende for medlemsstatene i EU fra 22. desember 2000. For Norge ble direktivet innlemmet i EØS-avtalen med virkning fra 1. mai 2009. Med dette signaliseres en ny helhetlig og økosystembasert forvaltning av alt vann i Norge og resten av Europa:

Vannet skal forvaltes som en helhet fra fjell til fjord, dvs. at det er de naturgitte grensene for nedbørfeltene og kystområdene som skal danne forvaltningsgrensene.

Overflatevann, grunnvann og kystvann skal ses i sammenheng.

Forvaltning av vannmengder, vannkvalitet og økologi i vann skal ses under ett. Dette forutsetter samordning mellom de ulike sektorer som bruker og påvirker vann, og deres respektive myndigheter.

Vannforskriften fastsetter *typespesifikke miljømål*⁵ for alle vannforekomster.

Utgangspunktet er at alt ferskvann, kystvann (ut til en nautisk mil utenfor grunnlinjen) og grunnvann innen 2015 (for Norge 2021) skal ha god økologisk tilstand.

2.2 Planhjulet

Arbeidet med å oppfylle vannmiljømålene er delt inn i faser på seks år og figur 2 viser planhjulet og sentrale oppgaver som skal gjennomføres i hver fase.

Figur 2. Planhjulet for gjennomføring av vannforskriften.

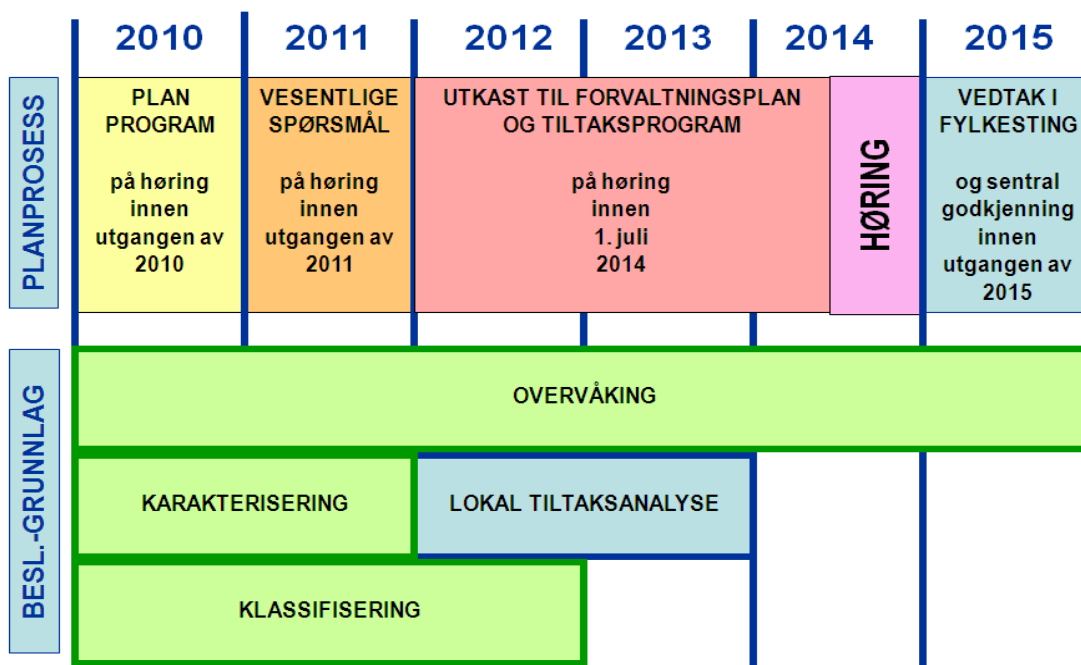
2.3 Differensiert framdrift

På grunn av at innføring av Vanddirektivet var forsinket i EØS området har en i Norge valgt differensiert framdrift. Totalt 29 vannområder er valgt ut i første planfase og følger framdriften i andre europeiske land, mens resten av Norge følger framdrift i andre planfase 2010-2015. Vansjø-Hobølvassdraget med kystområder følger første planfase og skal parallelt med fortsatt tiltaksgjennomføring med frist for å nå

⁵ Med typespesifikk menes at miljømålet varierer etter hva slags vannforekomst det er snakk om.

miljømålene innen 2015, delta i nytt planarbeid som gjelder hele landet, jfr. figur 3. Vannområdet Akershus utenfor Drøbakterskelen følger planarbeidet i figur 3.

Nytt planarbeid 2010 -2015

Figur 3. Oversikt over sentrale prosesser og frister i vannforskriftens andre planfase.

2.4 Organisering av arbeidet i henhold til Vannforskriften

Vannregioner og vannregionmyndigheter jfr. § 20

Norge er delt inn i 16 vannregioner, 11 med avrenning til norsk kyst og 5 med avrenning til Sverige eller Finland. Landets vannregioner administreres av 11 fylkeskommuner som er utpekt som vannregionmyndigheter, med ansvar for de vannregioner eller deler av internasjonale vannregioner som ligger i Norge.

Vannregionmyndighet jfr. § 21

Vansjø-Hobølvassdraget og Hølenvassdraget med tilgrensende kystområder tilhører vannregion Glomma/Indre Oslofjord. Østfold fylkeskommune har overtatt som vannregionmyndighet fra 1.1.2010.

Vannregionmyndigheten skal koordinere arbeidet med å gjennomføre oppgavene som følger av denne forskriften i henhold til tidsfristene som er angitt. Dette innebærer blant annet å legge til rette for arbeidet som skal utføres, følge opp myndigheter som har oppgaver i henhold til forskriften, gjennomføre egne oppgaver og samordne de ulike bidragene. Dette skal skje i nært samarbeid med vannregionutvalget.

Vannregionutvalg jfr § 22

Vannregionmyndigheten skal innenfor den enkelte vannregion opprette et vannregionutvalg under ledelse av vannregionmyndigheten. Vannregionutvalget skal være sammensatt av representanter for vannregionmyndigheten og øvrige fylkeskommuner, fylkesmannsembeter, samt andre berørte sektormyndigheter og kommuner. Representanter for berørte rettighets-havere og private og allmenne brukerinteresser skal være nært knyttet til vannregionutvalget gjennom en referansegruppe. Sektormyndigheter, fylkeskommuner og kommuner har innenfor sine ansvarsområder ansvar for å utrede forslag til tiltak, samt å utrede premissene for fastsettelse av miljømål.

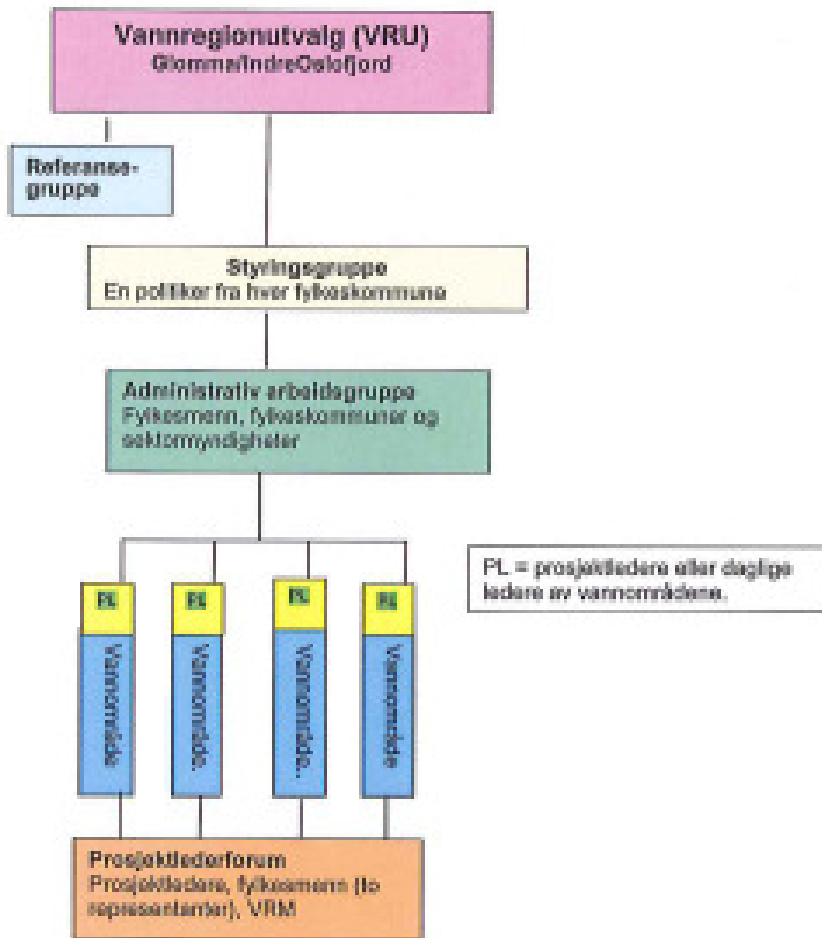
Organisering av arbeidet i vannregionen jfr 23

Vannregionmyndigheten kan i samarbeid med vannregionutvalget der det er hensiktsmessig, dele hele eller deler av vannregionen i vannområder. Ved inndeling i vannområder skal det tas utgangspunkt i de naturgitte forhold, som hele eller deler av nedbørfelt, fjorder og kystområder. I tillegg skal det legges vekt på eksisterende samarbeidsformer mellom kommuner, regionale myndigheter og andre interesser, forventede utfordringer og allerede igangsatte tiltak.

Arbeidet som utføres i et vannområde fastsatt i henhold til første ledd, herunder bidrag til å karakterisere vannforekomster og vurdere tiltak, skal gjennomføres med sikte på å kunne inngå i arbeidet på vannregionnivå i henhold til denne forskriften.

Vannregionmyndigheten gir i nødvendig utstrekning rammer og veiledning for organisering og gjennomføring av arbeidet i vannområdet, og legger til rette for at dette skjer på en faglig forsvarlig måte og innenfor fastsatte frister.

Forslag til inndeling i vannområder skal inngå som en del av planprogrammet for utarbeidelse av forvaltningsplan.

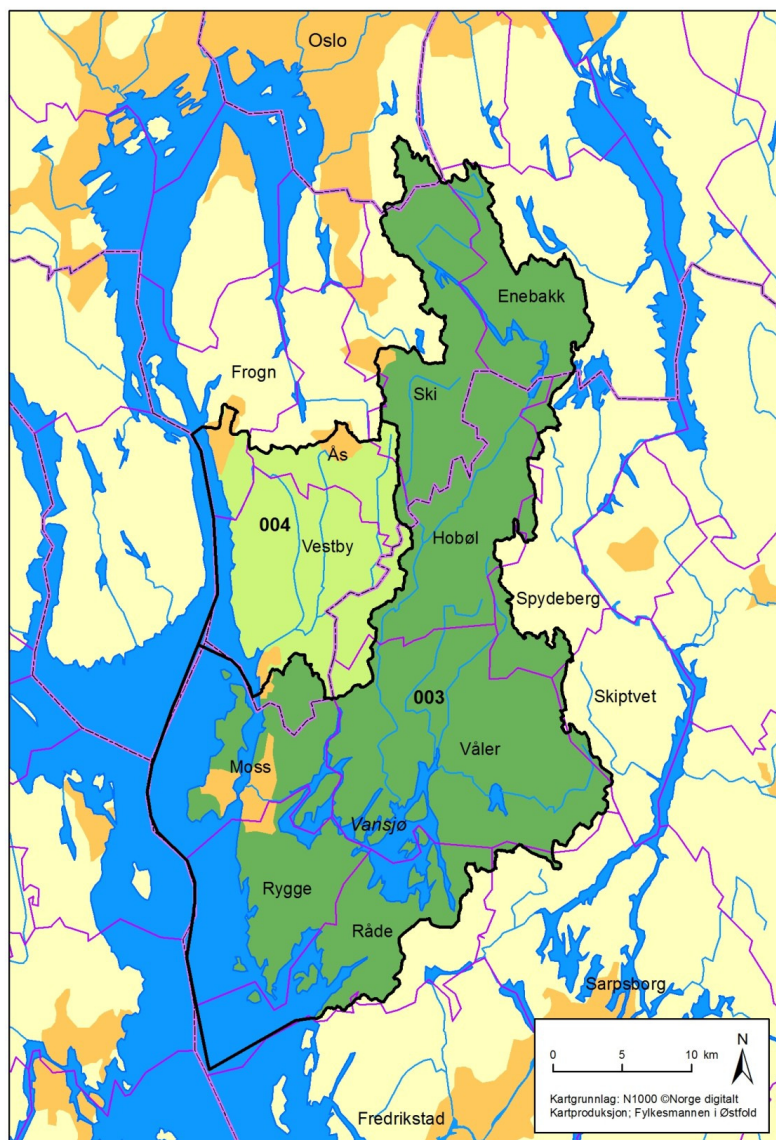

Figur 4 Organisering av arbeidet i vannregion Glomma/indre Oslofjord som ble vedtatt i vannregionutvalget 24.08.2010.

3 Geografisk avgrensning på vannområdenivå

3.1 Vannområdet 003 Vansjø-Hobølvassdraget med kystområder

Vannforskriften legger opp til nedbørfeltvise mål og tiltak i arbeidet med å sikre og forbedre vannkvaliteten. Med vannområde menes et nedbørfelt med tilgrensende kystområder. Det vil si at i tillegg til Vansjø's nedbørfelt omfatter vannområdet også bekker som drenerer fra Raet og ned til Østfoldkysten, samt Jeløya, Mossesundet og Kambområdet jfr figur 5.

Figur 5 Kart som viser nedbørfeltet til Vansjø-Hobølvassdraget (grønn) samt tilgrensende kystområder som til sammen danner et eget vannområde (003). Figuren viser også vannområde 004 (lysegrønn) Akershus utenfor Drøbacterskelen (Hølenvassdraget).

3.2 Vannområde 004 Akershus utenfor Drøbacterskelen (Hølenvassdraget)

Arbeidet med å etablere vannområdeutvalg for vannområder i planfase 2 har nå startet opp. Dette gjelder blant annet vannområde 004 "Akershus utenfor Drøbacterskelen". Vannområdet omfatter deler av Ås, Frogn, Hobøl, Våler og Ski kommuner samt nesten hele Vestby kommune, se figur 5. Tre av kommunene, Hobøl, Våler og Ski, er med i Morsa.

Det har vært dialog mellom Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Akershus fylkeskommune og Vestby kommune for å finne løsningen som enklest kan organisere arbeidet i dette vannområdet. Saken er også drøftet på ordfører/rådmannsnivå i de mest berørte kommunene.

Faglig sett er det ingen betenkeligheter med at to tilgrensende nedbørfelt med kystområder (vannområder) samarbeider eller slås sammen men de marine resipientene bør være felles, for eksempel bør begge drenerer til ytre Oslofjord. Vannregionutvalgets møte 24. august 2010 støtter et forslag om innlemmelse av vannområde Akershus utenfor Drøbakerskelen i vannområde Morsa og imøteser behandling i kommunene.

Fordelen ved å inkludere nytt vannområdet i Morsa-samarbeidet er oppsummert slik av vannregionmyndigheten:

- Frogn, Ås og Vestby kommuner blir en del av et offentlig samarbeid som har eksistert i 11 år og som besitter god kompetanse på tiltak, overvåkning og regelverk.
- Ansatte i de nye kommunene vil inngå i et faglig nettverk. Det vil lette arbeidet som skal gjøres.
- Kommunene vil kunne spare midler ved å gå inn i en eksisterende organisasjon framfor å etablere en ny.
- Møtedeltakelsen for kommuner, fylkeskommuner, fylkesmenn og andre sektormyndigheter i vannområdeutvalg og faggrupper reduseres med inntil 50 %. Det vil kunne spare tid og ressurser og optimalisere arbeidet.

Ansatte i de nye kommunene (landbrukskontor, teknisk etat, miljøvernrådgivere) vil bli en del at et faglig nettverk som er svært nyttig i det arbeidet som skal gjøres. De ansatte i Morsa-kommunene har gitt gode tilbakemeldinger på det faglige samarbeidet i temagruppene. De har fått tilført mye kompetanse igjennom samarbeidet både fra andre kommuner, fylkesmenn og forskningsmiljøer. Det har ført til at arbeidet føles mer spennende og meningsfullt og det bidrar til kvalitetsheving. Det gjelder særlig i de mindre kommunene eller der hvor den ansatte sitter til dels alene med sine oppgaver.

4 Organisering, finansiering og varighet av Morsa - Vannområdeutvalg for Vansjø/Hobøl- og Hølenvassdraget med tilgrensende kystområder

4.1 Organisering

Vannområdeutvalget Morsa er et partnerskap mellom berørte myndigheter i nedbørfeltet til Vansjø/Hobøl- og Hølenvassdraget med tilgrensende kystområder, slik området er geografisk definert i henhold til Vannforskriften. Vannområdeutvalget Morsa skal være et aktivt samarbeidsorgan for lokale og regionale myndigheter og andre interessenter i vassdragene for å oppnå målene om god økologisk tilstand. I henhold til Vannforskriften skal Morsa bidra til helhetlig vannforvaltning som krever en aktiv samordning av tiltak og virkemidler mellom alle berørte sektorer og myndigheter. Morsa er av Miljøverndepartementet utpekt som pilotvannområde for praktisk gjennomføring av Vannforskriften.

Vannområdeutvalget

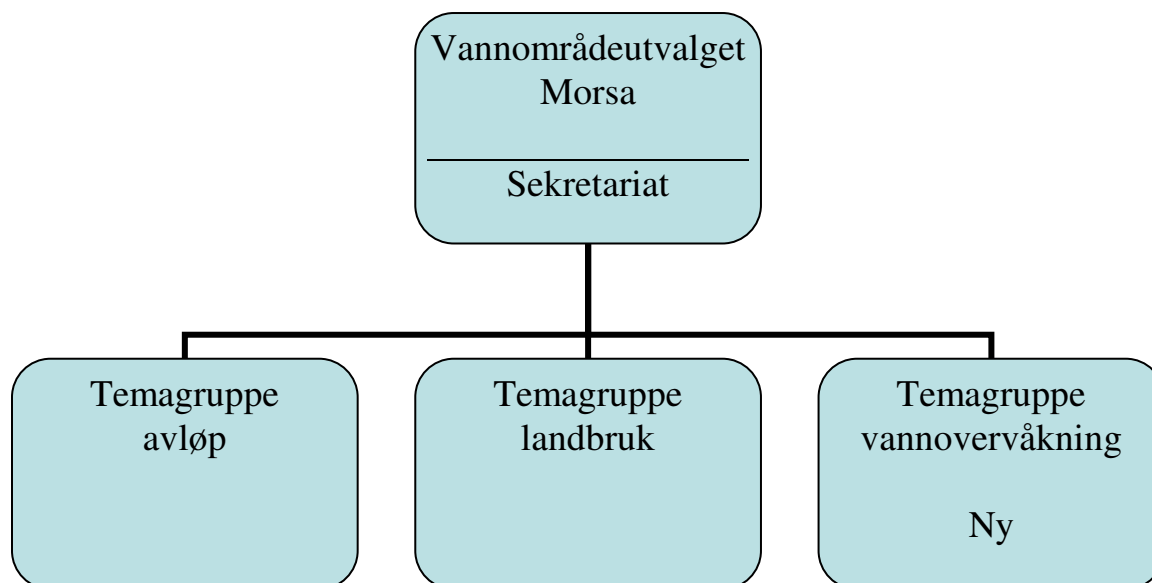
Arbeidet i vassdraget koordineres av et vannområdeutvalg (styre) bestående av:

Representanter for myndighetsorganer:

8 (11) kommuner (ordførere), 2 fylkeskommuner (politiske oppnevnte) og følgende regionale statlige myndigheter: fylkesmennene i Østfold og Oslo/Akershus, NVE Region Øst, og Mattilsynet Ytre Østfold. Eventuelle andre sektorer inviteres etter behov.

Som observatører for brukerinteressene inviteres følgende:

Bondelaget i Østfold, Bondelaget i Akershus, Vansjø grunneierlag, Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Østfold, Peterson/Moss Brukseierforening og MOVAR. Oslo kommune har valgt å møte med administrasjonen som observatør.

Figur 6. Organisasjonskart for vannområdeutvalget Morsa

Sekretariat - Fast ansatt daglig leder

Sekretariatsfunksjonen ivaretas daglig leder som har det faglige og administrative ansvaret for arbeidet i vannområdet. Det er av avgjørende betydning at arbeidet i vassdraget ledes av en heltidsansatt person som bidrar til en helhetlig forvaltning på tvers av kommune- og fylkesgrenser.

I de drøyt 11 årene som har gått siden Morsa-samarbeidet startet opp har skiftende arbeidsgivere hatt det formelle ansvaret for ansettelsen av prosjektleder/daglig leder. Ansettelsen har vært på 1-3 år ad gangen. Det er enighet mellom Vannområdeutvalget og Våler kommune at Våler overtar arbeidsgiveransvaret for daglig leder fra 1.1.2011. Fra samme dato får daglig leder fast ansettelse. Vannområdeutvalget utarbeider en avtale med Våler kommune. Kontorplass blir fortsatt hos Fylkesmannen i Østfold. Eventuell endring av kontorplass er et forhandlingsspørsmål mellom de berørte parter.

Temagrupper

Temagruppene består av representanter fra berørte fagsektorer og myndigheter (i hovedsak kommuner og fylkesmenn). Det er en samstemt konklusjon fra utenforstående instanser som har vurdert Morsa-samarbeidet at temagruppene er en viktig årsak til at såpass mye er oppnådd. Styret mener at temagruppene skal fortsette sitt viktige arbeid som i all hovedsak er knyttet til sektorvis planlegging og tiltaksgjennomføring i kommunene. Vannområdeutvalget Morsa vil derfor fortsatt ha to temagrupper (avløp og landbruk) knyttet til de to viktigste tiltaksområdene for å bedre vannkvaliteten i vassdragene. Det blir opprettet en ny temagruppe for vannovervåkning og miljøtilstand. Vannområdeutvalget (styret) kan endre

arbeidsoppgaver og opprette og nedlegge grupper etter hvert som behovene endrer seg. Øvrige deler av arbeidet organiseres som prosjektoppgaver og ellers etter behov.

4.2 Finansiering av vannområdeutvalget

Finansieringsnøkkelen som har vært praktisert de siste årene har fungert etter sin hensikt. Den er også adoptert av flere andre vannområdeutvalg. Den oppfattes av de fleste som en mer "rettferdig" fordeling kommunene i mellom fordi den legger til grunn antall **innbyggere** i vannområdet og totalt **jordbruksareal** i vannområdet. Ved å bruke den nøkkelen får en samtidig en finansieringsnøkkel som står i et mer riktig forhold til kommunenes brukerinteresser og samlede belastning på vassdraget. Ved å bruke samme finansieringsnøkkel for kommunene som har arealer til vannområde 004 Akershus utenfor Drøbakterskelen framkommer disse resultatene, se tabell 2.

Tabell 2 Finansieringsnøkkel for kommunene fra vannområde 004.

	Jordbruks-areal målt i daa i vannområdet	Antall innbyggere i vannområdet	A 1 kr/daa jordbruksareal i vannområdet	B 5 kr per innbygger i vannområde	Finansiering A+B
Vestby	33.800	14.373	33.800	71.865	105.665
Ski	1.900	86	1.900	430	2.330
Ås	16.600	6.800	16.600	34.000	50.600
Frogn	3.200	9.980	3.200	49.400	52.600
Hobøl	10.000	561	10.000	2.244	12.244
Våler	1.000	400	1.000	2.000	3.000
Totalt					226.439

Det foreslås å videreføre en finansieringsnøkkel fra kommunene basert på innbyggere i vannområdet og daa jordbruksareal i vannområdet jfr tabell 2 og 3. Kommuner som enten deltar som observatør eller har en liten andel i vassdraget bidrar med en minimums kontingent på kr 20.000,-

Fylkeskommunene og Staten anmodes om å bidra med minimum samme bidrag som før. Det vil gi et årlig budsjett på omlag 1,45 millioner.

Tabell 3 Forslag til finansiering av arbeidet hvis vannområde 004 inkluderes i Morsa.

* kommuner som betaler minimumsbeløp

	Jordbruks-areal målt i daa i vannområdet	Antall innbyggere i vannområdet	A 1 kr/daa jordbruksareal i vannområdet	B 5 kr per innbygger i vannområde	Forslag til finansiering A+B
Oslo	-	-	-	-	20.000*
Enebakk	5.500	4.200	5.500	21.000	26.500
Ski	29.000	6.500	29.000	32.500	61.500
Hobøl	35.000	4.800	35.000	24.000	59.000
Spydeberg	3.000	1.100	3.000	5.500	20.000*
Våler	35.000	4.500	35.000	22.500	57.500
Moss	7.000	30.000	7.000	150.000	157.000
Rygge	27.000	14.300	27.000	71.500	98.500
Råde	20.000	5.200	20.000	26.000	46.000
<i>Vestby</i>	<i>33.800</i>	<i>14.400</i>	<i>33.800</i>	<i>72.000</i>	<i>105.800</i>
<i>Ås</i>	<i>16.600</i>	<i>6.800</i>	<i>16.600</i>	<i>34.000</i>	<i>50.600</i>
<i>Frogn</i>	<i>3.200</i>	<i>10.000</i>	<i>3.200</i>	<i>50.000</i>	<i>53.200</i>
Kommunene	215.100	101.800	215.000	509.000	755.600
Staten					500.000
Fylkeskommunene					200.000
					ca 1,45 millioner

Økte inntekter vil bli brukt til administrativ avlastning av daglig leder og for å dekke spesifikke utgifter til kartlegging i det nye vannområdet. Da beløpet er relativt beskjedent vil de nye kommunene måtte dekke en del kartleggingsoppgaver selv slik Morsa-kommunene har gjort. Det bør også nevnes at den totale kontingenten fra kommuner og fylkeskommuner har ikke økt i de snart 12 årene samarbeidet har vart. Andre vannområder har en betydelig høyere kontingent enn Morsa-kommunene. Det gjøres oppmerksom på at på grunn av Vansjøs store miljøproblemer og Morsa status som pilotvannområde har Staten ved Miljøverndepartementet bidratt med inntil 4 millioner per år til ekstraordinær finansiering av overvåkning, utredninger, utviklingsoppgaver innen avløp med mere. Disse midlene er avhengig av bevilgninger via statsbudsjettet og er øremerket nedbørfeltet til Vansjø.

4.3 Tidsperiode

Det inngås et partnerskap med en varighet på 5 år fra 01.01 2011 – 31.12. 2015 som er gjeldende planperiode i Vannforskriften. Det er sannsynlig at samarbeidet også blir videreført i neste planperiode som varer til 31.12.2021. Videre samarbeid vil imidlertid bli vurdert mot slutten av denne planperioden.

F-sak 80/10
UTSATT SALG AV DYSTER-ELDOR

Saksbehandler: Emil Schmidt

Arkivnr: 611 &55

Saknr.: 10/1676

Utvalg	Sak nr.	Møtedato
Formannskapet	27/10	02.06.2010
Formannskapet	37/10	16.06.2010
Formannskapet	80/10	24.11.2010

Rådmannens innstilling:

Følgende budsjettreguleringer foretas:

1. Budsjetterte salgsinntekter knyttet til salg av Dyster Eldor reduseres med 60 mill. kr (*Prosjekt 0996, Ansvar 1702, konto 067000, funksjon 315*).
2. Budsjetterte lånekostnader økes med 60 mill. kr.

Rådmannen i Ås, 22.11.2010

Per A. Kierulf

Tidligere politisk behandling:

Formannskapet 16.06.2010

Avgjørelsesmyndighet:

Kommunestyret

Behandlingsrekkefølge:

Formannskapet

Kommunestyret

Vedlegg som følger saken trykt: Ingen

Vedlegg som ligger i saksmappen i tillegg til trykte dokumenter: Ingen

Utskrift av saken sendes til:

Økonomisjefen

Revisjonen

SAKSUTREDNING:

Fakta i saken:

Reguleringsplanen for Dyster-Eldor ble vedtatt i kommunestyret i juni 2010. saken er blitt påklaget på grunn av funn av salamander i området. Avstanden mellom salamanderfunn og utbyggingsområder er for kort. Klagen vil bli behandlet i HTM i ekstramøte 9.11.2010.

Med hjemmel i biomangfoldloven er det utarbeidet en forskrift om bevaring av stor salamander. Denne forskriften er nå til behandling i statlige organer. Forskriften gir restriksjoner for utbygging i nærheten av dammer der det er observert stor salamander. Forskriften vil også gjelde for utbygging i allerede regulerte områder. Dersom forskriften blir vedtatt i slik den er lagt fram, vil dette få store konsekvenser for utbyggingen av Dyster-Eldor.

Kommunen vil kunne søke om dispensasjon fra forskriften. Hvordan forskriften vil bli utformet, om kommunen vil få dispensasjon og på hvilke betingelser kommunen vil få dispensasjon er høyst uklart. Det antas det vil være vanskelig å finne en kjøper som vil ta alle risikoer ved utbygging av feltet. Det anbefales derfor at salget utsettes til dette er avklart.

Vurdering av saken:

Det er forutsatt tatt opp nye lån på 42 mill kr i 2010 som følge av vedtatte investeringsprosjekter. Dette forutsetter at en andel av nye investeringer i 2010 finansieres med 60 mill kr i salgsinntekter knyttet til salg av Dyster-Eldor.

Som beskrevet ovenfor kan funnet av salamander i området innebære at eventuelle salgsinntekter knyttet til salg av Dyster-Eldor blir vesentlig lavere enn tidligere antatt. Uansett vil det ikke bli aktuelt med noen salgsinntekter i 2010.

Når budsjetterte salgsinntekter bortfaller i 2010 må allerede vedtatte investeringer finansieres med lån. Rådmannen foreslår derfor budsjettreguleringer i investeringsbudsjettet fra salgsinntekt til opptak av lån. Dette innebærer at budsjetterte salgsinntekter på prosjekt 0996 Salg av eiendom reduseres med 60 mill. kr. Samtidig må prosjekter som opprinnelig var planlagt finansiert med egenkapital, nå finansieres med lån. Dette medfører behov for følgende budsjettjustering:

- 1) Budsjetterte salgsinntekter knyttet til salg av Dyster Eldor reduseres med 60 mill. kr (*Prosjekt 0996 Salg av eiendommer, ansvar 1702 Fellesutgifter, konto 067000 tomtesalg, funksjon 315 Boligbygging og fysiske bomiljøtiltak*).
- 2) Budsjetterte lånekostnader økes med 60 mill. kr (*Konto 091000*).

Vurdering av eventuelle økonomiske konsekvenser:

Tidligere beregnede salgsinntekter knyttet til salg av Dyster-Eldor, vil måtte justeres som følge av oppdagelsen av salamandere. Det er for tidlig nå å anslå eventuelle fremtidige salgsinntekter knyttet til salg av Dyster-Eldor. Da det er noe uavklart når salg av Dyster-Eldor vil finne sted, er salgsinntekter foreløpig tatt ut i sin helhet i handlingsprogram 2011-14. Det er derfor tatt høyde for eventuelle tapte salgsinntekter i rådmannens forslag til handlingsprogram. Rådmannen vil imidlertid vurdere saken nærmere og komme tilbake i saken når nye opplysninger foreligger..

Konklusjon med begrunnelse:

Budsjettreguleringer iverksettes for å skaffe nødvendig finansiering av vedtatte investeringsprosjekter 2010.